

WEB3, TİCARETİ
ŞİRKETLERİN
İŞLEYİŞİNİ
DEĞİŞTİRECEK

NFT NEDİR?
HAKKINDA BİLİNMESİ
GEREKEN HER ŞEY

Yüksek teknoloji için eylem çağrısı

TÜSİAD ile TÜBİSAD "Yüksek Teknoloji İçin Eylem Çağrısı" raporu hazırladı.
Turan: Türkiye'yi bütüncül teknoloji üretim merkezi haline getirmeliyiz

İMALAT SANAYİ
ARAŞTIRMASI SEKTÖRÜN
TEMEL SORUNLARINI
ORTAYA KOYDU

'TIM 1000' LİSTESİNE
ÇOSB'DEN 31 FİRMA GİRDİ

AYŞENUR CANSIZ:
ENDÜSTRİ 4.0 YOL
HARİTAMIZI BELİRLEDİK

ÇOSB
KREŞ VE GÜNDÜZ
BAKİMEVİ

ÇERKEZKÖY ORGANİZE®
SANAYİ BÖLGESİ

👉 Ana Sınıfı ve İlkokula Hazırlık Programı

- 👉 Beceri ve Gelişim Aktiviteleri
- 👉 Çocuk Eğitimi ve Bakımı Konusunda Uzman Personel
- 👉 Tam Zamanlı Hemşire ve Psikolog Desteği
- 👉 Web Tabanlı Öğrenci Takip Sistemi
- 👉 İngilizce, Drama, Beden Eğitimi, Satranç ve Müzik Eğitimi

kres.cosb.org.tr

Başvuru
ve Bilgi

(0282) 758 39 04

Adres: ÇOSB Sosyal Tesis Alanı Kapaklı/TEKİRDAĞ

/ozelcerkezkoyosbkres

/ozelcerkezkoyosbkresvegunduzbakimevi

GÜCÜNÜZÜ GÜNEŞTEN ALIN

Hemen Kazanmaya Başlayın

**MERİT ENERJİ İLE YÜKSEK ENERJİ
DÜŞÜK MALİYET %100 TASARRUF!**

Merit Enerji, en iyi kaliteyi deneyim ile birleştirerek değerli müşterilerine en iyi çözümleri sunar. Güneş enerjisi ile enerjiniz güneş olsun, kazancınız ise yatırımınız olsun.

GELİGEĞİNİ KORU

Sahibi

Eyüp SÖZDİNLER

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi
Yönetim Kurulu Başkanı

Genel Koordinatör

F. Çiğdem BAYKAL

ÇOSB Bölge Müdürü

Genel Yayın Müdürü (Sorumlu)

Arif ESEN

aesens@sanayicidergisi.com.tr

Yazı İşleri Müdürü

Giray DUDA

info@sanayicidergisi.com.tr; girayduda@yahoo.com

Yayın Kurulu

Vahap MUNYAR, Celal TOPRAK, Sadi ÖZDEMİR,
Eyüp SÖZDİNLER, Natan YAKUPPUR,
M. Gürdal ADAL, Levent ŞİŞMAN, Metehan
PEKOL, Ahmet TEMİROĞLU, Arif ESEN

Katkıda bulunan

Gökhan İNCE

Reklam ve ilan

Kurumsal İletişim

Fatma KARAMAN

Tel: 0 282 758 11 56 / 3252

kurumsaliletisim@cosb.org.tr

Yönetim Yeri ve İletişim

Global Sanayici Dergisi

Çerkezköy Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü
İsmetpaşa Mah. Fatih Bulvarı No:6

59500 Kapaklı-Çerkezköy-TEKİRDAĞ

Tel: 0282 758 11 56 Faks: 0282 758 11 60

cosb@cosb.org.tr; info@sanayicidergisi.com.tr

www.sanayicidergisi.com.tr

Dergi PDF adresi

http://www.cosb.org.tr/tr/COSB_Sanayici_Dergisi

Basıldığı yer: Yeni Devir Gazetecilik ve Matbaacılık

A.Ş. İnönü Mah. Muammer Aksoy Cad. TIR garajı
yolu. Küçükçekmece/İSTANBUL TEL: 0 212 6971000

Yayın türü: Tüm Türkiye’de dağıtılmaktadır.

Basın Kanunu’na göre yerel süreli yayındır.

© Global Sanayici Dergisi, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Global Sanayici dergisinin isim ve yayın hakkı Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi’ne aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve diğer konuların her hakkı saklıdır.

İzin alınmadan ve kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

Global Sanayici’nin haber, görsel tasarım ve editöryal çalışmaları ARMA MEDYA San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından yapılmaktadır.

Adres: Güneşli 15 Temmuz Mah. Bahar Cad.
Polat İş Merkezi C-Blok 6/2 Zemin Kat 1
PK: 34212 Güneşli-Bağcılar / İstanbul
Tel: 0212 5159708

İÇİNDEKİLER

- **EYÜP SÖZDİNLER** 3
  - ▶ Enflasyon yeniden hedefte
- **EDİTÖRDEN** 5
  - ▶ Web3, ticareti, şirketlerin işleyişini nasıl değiştirecek? NFT nedir?
- **ÇOSB HABER** 6-21
  - ▶ ÇOSB Yönetim Kurulu üyeleri Vali Aziz Yıldırım’ı ziyaret etti.
  - ▶ ÇOSB yönetimine ÇTSO’dan kutlama. ▶ ÇOSB Yönetimine Çorlu TSO’dan hayırlı olsun ziyareti. ▶ Kapaklı Kaymakamı Sağır’dan Uğurteks’e ziyaret. ▶ ÇOSB, ‘Endüstriyel Binalar İçin Deprem Performans Analizi Paneli’nde deprem gerçeğine dikkat çekti. ▶ İKMİB’ten ödül alan ÇOSB firmalarından büyük başarı. ▶ ÇOSB Yenilik Merkezi’nden, ‘Temel Rekabetçilik Bileşenleri ve İnovasyonun Önemi’ semineri. ▶ Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nde mezuniyet heyecanı. ▶ Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’ne önemli ödül. ▶ Siz Ne Dersiniz? çocuk tiyatro oyunu ÇOSB’de sahnelendi. ▶ ‘TEPETAKLAK’ tiyatro oyunu beğeni topladı.
- **GÖRÜŞ/VAHAP MUNYAR** 22
  - ▶ Fedakarlık yapalım, iş barışı bozulmasın, verimli çalışır açığı kapatırız. 3-5 kişilik değirmen ile binlerce işçinin çalıştığı bisküvi fabrikası bir mi?
- **SANAYİNİN RÖNTGENİ** 27-33
  - ▶ Sanayi araştırması, sektörün temel sorunlarını ortaya koydu ‘Sanayi politikası, kamu ve özeline işbirliğiyle oluşmalı’ ▶ Rapor yazarı, araştırmacı Dr. İzak Atiyas: İmalat sanayisini çok ciddi rakipler bekliyor.
- **YORUM/CELAL TOPRAK** 38
  - ▶ İhracatta ithalatı geçtiler, şimdi yalanla savaşıyorlar
- **YÜKSEK TEKNOLOJİ** 36-39
  - ▶ Ankara’da ‘Yüksek teknoloji için eylem çağrısı’ yapıldı: ‘Türkiye bütüncül teknoloji üretim merkezi olmalı’. ▶ Türkiye imalat sanayinin 5 yılı tüm sektörleriyle mercek altına alındı
- **TİM 1000** 40
  - ▶ TİM ‘İlk 1000 İhracatçı Şirket Araştırması’nı açıkladı: ‘İlk 1000 ihracatçı’nın 524’ü İstanbul ve İzmir’den.
  - ▶ 344 milyar dolarlık ihracatın şampiyonları ödülleri Cumhurbaşkanı Erdoğan’dan aldı. ▶ ÇOSB’den 31 firma TİM’in ‘En Büyük 1000 İhracatçı-2022’ listesinde yer aldı
- **İÇİMİZDEN BİRİ** 48
  - ▶ Pisa Teks. ve Boya Fabrikaları A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Ayşenur Cansız: ‘Üretim sistemimizi dijitalleştirdik, Endüstri 4.0 yol haritamızı belirledik’
- **FİNTEK** 51
  - ▶ United Payment CEO’su İlker Sözdinler: Türk FinTek şirketleri olarak Avrupa’ya çıkarma yaptık
- **YÖN-ETMEK/Dr. AHMET TEMİROĞLU** 64
  - ▶ Örgütsel Vatandaşlık.
- **MERKEZİYETSİZ WEB3** 60
  - ▶ KPMG Fintech ve Dijital Finans Lideri Sinem Cantürk: Web3, ticareti, şirketlerin işleyişini değiştirecek bir güç
- **NFT NEDİR?** 62
  - ▶ Teknoloji yazarı Ahmet Usta: NFT’lerde ‘altına hücum’ dönemi geride kaldı
- **GEZİ/Dr. HİLAL ÜNALMIŞ** 67
  - ▶ Çekoslovakyalılaştıramadıklarımızdan mısınız?

Enflasyon yeniden hedefte

EYÜP SÖZDİNLER

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı

Hareketli, yenilikçi bir Haziran ayını geride bıraktık.

Mayıs ayındaki seçimlerde, demokrasimizin mabedi Türkiye Büyük Millet Meclisi, yeni seçilen milletvekillerimizle ülkemizi büyütecek yoğun çalışmalara yelken açtı.

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, ikinci tur seçimlerde seçmen çoğunluğunun güveniyle yeniden Cumhurbaşkanlığına seçildi.

Hızla kurulan yeni Hükümette bizi yakından ilgilendiren önemli değişiklikler yapıldı. Ekonomi, Sayın Mehmet Şimşek'e emanet edildi. Merkez Bankası Başkanlığını da Sayın Hafize Gaye Erkan üstlendi.

Böylece ekonomide rüzgarlar diğer yönden esmeye başladı. Merkez Bankası aylardır her toplantıda aldığı faiz indirme kararında u dönüşü yaptı ve politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı yüzde 8.5'ten yüzde 15 düzeyine yükseltildi.

Öte yandan serbest bırakılan döviz kuru da çok hızlı bir yükseliş gösterdi. Şu anda ihracatçılarımızın beklediği düzeylere ulaşmış bulunuyor.

Ekonomi yönetiminden yapılan açıklamalar belli bir yol haritası çizildiğini, bu yolda yavaş da olsa çizgiden sapmayan emin adımlarla ilerleneceğini vurguluyor. Para Piyasası Kurulu, "dezenflasyonun en kısa sürede tesisi, enflasyon beklentilerinin çıpalandırılması, fiyatlamada davranışlarındaki bozulmanın kontrol altına alınması için parasal sıkılaştırma sürecinin başlamasına karar verdiğini" duyurdu.

Biz sanayiciler yatırım ve üretimin sürekliliği için en çok finansal istikrarı önemseriz. Merkez Bankamızın aldığı kararı finansal istikrarın oluşmasına ve istikrarlı bir şekilde sürdürülmesine dönük atılmış bir adım olarak görüyoruz ve bunu sağlamaya yönelik çabaları destekliyoruz.

Beklentimiz, yılın ikinci yarısında uygulanacak yeni ekonomi programı ile risklerin azaltılması, öngörülebilirliğin sağlanmasıdır.

Ayrıca, birinci sorunumuz enflasyonun düşürülmesi için yeniden kararlı bir politika izlenmesi, enflasyonun düşürülmesi hedefinin özellikle vurgulanması da bizi sevindiriyor. Çünkü yüksek enflasyon, işletmelerimizde elde edilen geliri de, karı da eritmektedir. Ekonomimiz üzerindeki en büyük risk enflasyondur.

Değirmek istediğim konulardan birisi de asgari ücretin yüzde 34 oranında artışla net 11 bin 402 TL'ye ve brüt 13 bin 414 TL'ye çıkarılması. İşverene maliyeti ise 15 bin 762 liradır. Yeni ücretler çalışanlarımıza hayırlı olsun. Yüksek enflasyon ortamında ücretlerdeki sürekli aşınmanın da elbette farkındayız. Yine de maliyetler içinde ücretin payının durmaksızın yükseldiğini de vurgulamak isterim. Asgari ücret desteğinin 500 TL'ye çıkartılması, asgari ücrete kadar olan tutardan vergi alınmaması uygulamasının devam etmesini de yetersiz ama olumlu kararlar olarak değerlendiriyorum.

Bir de ihracata değirmek isterim. Haziran ayını 20.9 milyar dolar ihracatla tamamladık. Geçen yılın aynı ayına göre yüzde 10.5 eksideyiz ama 9 günlük bayram tatilini de unutmamak gerekiyor. Türkiye'nin her köşesindeki sanayicilerimiz durmaksızın üretim yaparak dünyanın her köşesine ihracat hedefine ulaşmaya çalışıyor. Ülkemiz ekonomisinin daha güçlü, sürdürülebilir, güvenli, yatırımlara açık bir döneme hızla geçebilmesi için başlatılan büyük yürüyüşte biz de yerimizi çoktan aldık. TİM'in 'İlk 1000 İhracatçı' araştırmasında 31 katılımcımız yer aldı. Haydi sevinç ve mutlulukla hep beraber ilerleyelim.

Tüm sanayici dostlarıma, mutlu, bereketli üretim günleri diliyorum.

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK ÇATI GES projesi BAŞARI ile tamamlandı.

BAŞARI®
enerji

Anahtar teslim EPC yüklenicisi olduğumuz
Özcanlar Tekstil GES projesi TEDAŞ geçici
kabulleri tamamlanarak işletmeye girmiştir.
Başarı kalite ve güvencesiyle
sunduğumuz enerji çözümleriyle
Türkiye'ye güç katıyoruz!

15 MW GES

Özcanlar Tekstil, Tekirdağ, Çerkezköy OSB

- İzin Süreçlerinin Yönetilmesi
- Projelendirme
- Ekipman Tedariği
- Kurulum ve Devreye Alma
- GES İşletme Desteği

Anahtar teslimi GES projeleri için bizi arayın.

ARİF ESEN

Genel Yayın Müdürü

Web3, ticareti, şirketlerin işleyişini nasıl değiştirecek? NFT nedir?

Global Sanayici yine dopdolu, yeni konu ve konuklarla huzurlarınızda. Türkiye 14 Mayıs ve 28 Mayıs'ta sandık başına gitti. Milletvekili seçimlerinde itifaklar ne kadar oy aldı, hangi parti kaç milletvekili çıkardı. Cumhurbaşkanlığı seçiminde adaylar ne kadar oy aldı? Seçimler sonunda YSK'dan Cumhurbaşkanı seçildiğine ilişkin açıklamanın yapılmasının ardından Recep Tayyip Erdoğan, Beştepe'de toplanan taraftarlarına seslendi. Erdoğan, coşkulu kalabalığa "Kazanan Türkiye'dir" diye seslendi. Ayrıntılar sayfalarımızda.

TİM Türkiye'nin 'İlk 1000 İhracatçı-2022' araştırmasını açıkladı. İlk 100 ihracatçı tablosu ve Çerkezköy OSB katılımcısı firmaların araştırmadaki yerlerini gösteren tablo haberimizde. İhracat şampiyonları Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından ödüllendirildi. TİM'in araştırmasını değerlendiren ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, "Katılımcılarımızın başarılarıyla gurur duyduk" dedi.

TÜSİAD ve Sabancı Üniversitesi'nin hazırladığı sanayi araştırmasında 'Türkiye sanayinin röntgeni' çekildi. Sektörün temel sorunlarını ortaya koyan "Türkiye Sanayisinin Bugününe Bakış ve Öneriler" raporunda "Sanayi politikası, kamu ve özelin işbirliğiyle oluşmalı" denildi. Rapor bütün ayrıntılarıyla derginizde.

TÜSİAD ve TÜBİSAD tarafından hazırlanan "Türkiye'nin 2. Yüzyılında Yüksek Teknoloji için Eylem Çağrısı" raporu İstanbul ve Ankara'da açıklandı. Raporda, "Türkiye bütüncül teknoloji üretim merkezi olmalı" denildi. Rapora ilişkin detaylar sayfalarımızda.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, "Türkiye İmalat Sanayisinin Yapısal Analizi 2015-2020" kitabını yayınladı. Türkiye imalat sanayinin 5 yılının sektörleriyle mercek

altına alındığı araştırmanın yatırımcılara yol gösterici bir işlevi olacak.

"Tekstil Sektörü Yeşil Dönüşüm Ekseninde Temiz Üretim ve Temiz Su Uygulamaları Çalıştayı" TİM Dış Ticaret Kompleksi'nde yapıldı. Çalıştay'da konuşan İTHİB Başkanı Ahmet Öksüz, "Çevre Bakanlığı'nın 'Tekstil Sektöründe Temiz Üretim Genelgesi' kapsamında üretim süreçlerimizde su tüketimini daha da azaltacağız" dedi.

Logo Yazılım Kurumsal İlişkiler Yöneticisi Emre Atalar'a sürdürülebilirlik'e ilişkin bütün ayrıntıları sorduk. Atalar, "Şirketlerin odağında, sürdürülebilirlik, çevresel, sosyal ve yönetim politikası var" dedi.

WEB3 nedir? Web3'ü ticareti, şirketlerin işleyişini değiştirecek bir güç olarak niteleyen KPMG Fintech ve Dijital Finans lideri Sinem Cantürk, Global Sanayici Yazı İşleri Müdürü Giray Duda'nın sorularını yanıtladı. Web3 hakkında bilinmesi gereken her şey bu röportajımızda.

NFT nedir? Teknoloji yazarı Ahmet Usta, "NFT'lerde 'altına hücum' dönemi geride kaldı" dedi. Usta, NFT piyasasını ayrıntılarıyla Global Sanayici okurları için anlattı.

GEZİ'de Dr. Hilal Ünalı, Çekya ve Slovakya gezilerinde gördüklerini, yaşadıklarını fotoğraflayıp yazdı.

Bu sayımızda 'İçimizden Biri' köşemizde Pisa Teks. Ve Boya Fabrikaları Yönetim Kurulu Başkanı Ayşenur Cansız'ı ağırladık. Cansız, "Üretim sistemlerimizi dijitalleştirdik, Endüstri 4.0 yol haritamız belirledik" dedi.

Konuk Yazar Dr. Hakkı Demirci, MEB'in Uсталık Telafi Programı hakkında ayrıntıları ve teşvikleri kaleme aldı.

Bu sayımızda da yazarlarımız Vahap Munyar, Celal Toprak ve Dr. Ahmet Temiroğlu özgün değerlendirme ve analizleriyle okurlarımızla.

ÇOSB Yönetim Kurulu üyeleri Vali Aziz Yıldırım'ı ziyaret etti

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nin (ÇOSB) 21'inci Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda yeniden başkan seçilen ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler ve ÇOSB Yönetim Kurulu Üyeleri, Tekirdağ Valisi Aziz Yıldırım'ı makamında ziyaret etti.

Vali Yıldırım, ÇOSB başkanlığına yeniden seçilen Eyüp Sözdinler'e ve yönetim kurulu üyelerine hayırlı olması temennisinde bulunarak görevlerinde başarılar diledi. Başkan Sözdinler, Vali Yıldırım'a teşekkür ederek "Çerkezköy ve Tekirdağ için çalışmaya ve üretmeye devam edeceğiz." dedi. Ardından Vali Yıldırım, Başkan Sözdinler ve yönetim kurulu üyelerine Tekirdağ Valiliği'ni gezdirdi. Restore edilen tarihi bina hakkında bilgiler verdi.

► VALİ YILDIRIM'DAN İADE-İ ZİYARET

Vali Aziz Yıldırım, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nin (ÇOSB) 21'inci Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda yeniden başkan seçilen ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler'e iade-i ziyarette bulundu. Çerkezköy OSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler ve Yönetim Kurulu üyeleri tarafından bina girişinde karşılanan Vali Yıldırım ardından makama geçerek OSB'nin faaliyetleri hakkında Başkan Sözdinler'den bilgi aldı.

Vali Aziz Yıldırım, Başkan Eyüp Sözdinler'e ve yeni

yönetime çalışmalarında başarılar diledi. Karşılıklı görüş ve fikir alışverişi şeklinde geçen ziyaret için Başkan Sözdinler Vali Yıldırım'a teşekkür etti.

ÇOSB yönetimine ÇTSO'dan kutlama

Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odası (ÇTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Çetin, 21. Olağan Genel Kurul sonrasında tekrar seçilen ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler ve yeni yönetime hayırlı olsun ziyaretinde bulundu. Ziyarete ÇOSB ve ÇTSO Yönetim Kurulu Üyeleri de hazır bulundu. Ziyarete bölge sanayisi ile ilgili görüş alışverişinde bulunuldu.

ÇOSB Yönetimine Çorlu TSO'dan hayırlı olsun ziyareti

Çorlu Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı İzzet Volkan ve Meclis Başkanı Erdim Noyan, 21. Olağan Genel Kurul sonrasında tekrar seçilen ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler'e hayırlı olsun ziyaretinde bulundu. Sözdinler, Çorlu TSO Yönetimine ziyaretten dolayı teşekkürlerini ilettiler.

Kapaklı Kaymakamı Sağır'dan Uğurteks'e ziyaret

Kapaklı Kaymakamı Bayram Sağır, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) Yönetim Kurulu Başkan Vekili Natan Yakuppur'u fabrikasında ziyaret etti. ÇOSB'nin köklü firmalarından Uğurteks

Tekstil Ürünleri Tic. ve San. A.Ş.'de gerçekleşen ziyarette Yakuppur, Kaymakam Sağır'a firma çalışmaları hakkında bilgi verdi. Bölge sanayisi üzerine görüş alışverişinin de yapıldığı ziyaret, iyi dilek temennileriyle son buldu.

ÇOSB, 'Endüstriyel Binalar İçin Deprem Performans Analizi Paneli'nde deprem gerçeğine dikkat çekti

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) önemli bir panele ev sahipliği yaptı. Olası Marmara Depremi ve etkilerinin konuşulduğu, 'Endüstriyel Binalar İçin Deprem Performans Analizi Paneli'ne uzman birçok isim konuşmacı olarak katılarak bilgilendirmelerde bulundu.

ÇOSB Konferans Salonu'nda gerçekleşen panele ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkan Vekili Natan Yakuppur, ÇOSB Yönetim Kurulu Üyeleri M. Gürdal Adal ile Mete Han Pekol, Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odası (ÇTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Çetin ve ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal'ın yanı sıra çok sayıda sanayici katıldı.

Panele konuşmacı olarak İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Öğretim Üyesi Prof. Dr. Naci Görür, İTÜ Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hasan Yıldırım, İTÜ Öğretim Üyesi Dr. Bahattin Kimençe, Yeditepe Üniversitesi Öğretim Görevlisi Dr. Selçuk İz ve Sigma Mühendislik Genel Müdürü Abuzer Sarı katıldı.

Panelin açılış konuşmasını yapan ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler şunları söyledi: "Hepimizin bildiği üzere, binlerce canımızı kaybettiğimiz 6 Şubat Kahramanmaraş depremi bizlere deprem gerçeğini çok acı şekilde yeniden hissettirdi. Biz ÇOSB yönetimi olarak bu gerçekten hareketle, muhtemel Marmara depremi ve bölgemize etkileri kapsamında, ülkemiz açısından çok önemli bir üretim alanı olan sanayi bölgemizdeki endüstriyel binalar için yapılması gereken konularda değerli bilim insanlarımızın ve sektör

temsilcilerinin katıldığı bugünkü panelimizi düzenledik."

Panelde ilk olarak konuşan Prof. Dr. Naci Görür, 'Muhtemel Marmara Depreminin Bölgemize Etkileri ve Alınabilecek Önlemler' başlığında yaptığı sunumda önemli bilgiler verdi. Depreme hazırlık ve sonrasında yapılacaklarla ilgili sanayicileri uyararak Görür, "Gerçekleşecek Marmara Depreminin etkileri çok büyük olacaktır. Her açıdan hazırlıklı olmalıyız. Eğer şimdiden tedbirlerimizi alıp hızla hayata geçirmezsek, telafisi olmayan sonuçlarla karşılaşırız" dedi.

Panelde daha sonra konuşan Prof. Dr. Hasan Yıldırım, Dr. Selçuk İz ve Dr. Bahattin Kimençe de, 'Sanayi Tesisleri Risk Analizi Çalışma Metodolojisi' konulu sunumunda sanayi tesislerinde yapılması gerekenler hakkında bilgi verdi. Panelde konuşan Sigma Mühendislik Genel Müdürü Abuzer Sarı da sektörde yapılan çalışmalarını değerlendirdi.

KİMYA SEKTÖRÜNDE İHRACATIN YILDIZLARI ÖDÜLLERİNE KAVUŞTU

İKMİB'ten ödül alan ÇOSB firmalarından büyük başarı

2022 yılında Türkiye'nin en çok ihracat gerçekleştiren birinci sektörü olan kimyanın ihracat yıldızları belli oldu. İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'nin (İKMİB) her yıl düzenlediği "İKMİB İhracatın Yıldızları Ödül Töreni"nin sekizincisi, bu yıl 16 Haziran 2023 tarihinde gerçekleştirildi. 2022 İKMİB İhracatın Yıldızları Ödül Töreni'nde 34 kategoride ilk 5'e giren 170 firma ödül almaya hak kazandı. İKMİB'in youtube kanalından da canlı olarak yayınlanan törene, T.C Ticaret Bakan Yardımcısı Özgür Volkan Açar, Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe, İKMİB Yönetim Kurulu Başkanı Adil Pelister ve ödül alan firma temsilcileri katıldı.

İKMİB'in 2022 yılı ihracat listesine Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nden de (ÇOSB) çok sayıda firma yer almayı başardı. İKMİB'in ihracatçı listesinde yer alıp ödül almaya hak kazanan ÇOSB firmaları şu isimlerden oluştu:

► **BOYA, VERNİK, MÜREKKEPLER İHRACATI**

Jotun Boya San. ve Tic. A.Ş.

► **İLAÇ İHRACATI**

World Medicine İlaç San. ve Tic. A.Ş.

Nobel İlaç Sanayii ve Tic. A.Ş.

Bilim İlaç San. ve Tic. A.Ş.

► **KAUÇUK HORTUMLAR İHRACATI**

Polimer Kauçuk San. ve Pazarlama A.Ş.

Tristone Flowtech İstanbul Oto. San. ve Tic. Ltd. Şti.

► **DİĞER KAUÇUK EŞYALAR İHRACATI**

Vibracoustic Çerkezköy Oto Par. Dış Tic. A.Ş.

► **ODA KOKULARI İHRACATI**

Atak Farma Kozmetik ve Kimya San. Tic. A.Ş.

► **ESNEK PLASTİK AMBALAJ İHRACATI**

Korozo Dış Ticaret A.Ş.

Vetaş Plastik ve Ambalaj San. A.Ş.

► **TEKSTİL KİMYASALLARI İHRACATI**

Setaş Kimya San. A.Ş.

Gözde markalar ÇOSB Ticaret Bloklarında buluşuyor

Bölgenin yeni ticaret merkezi olma yolunda ilerleyen ÇOSB Ticaret Bloklarındaki işyerleri büyük beğeni topluyor. Çerkezköy Organize Sanayi Bölge (ÇOSB) Müdürlüğü tarafından hayata geçirilen Ticaret Bloklarındaki ticari hareketlilik de dikkatlerden kaçmıyor. Giyimden, kozmetiğe, kafeden sanayicilere yönelik farklı alanlarda hizmetlerin verildiği Ticaret Bloklarında gözde markaların da faaliyet göstermeye başlaması vatandaşlar tarafından memnuniyetle karşılanıyor.

ÇOSB Yenilik Merkezi'nden, 'Temel Rekabetçilik Bileşenleri ve İnovasyonun Önemi' semineri

Çerkezköy Organize Sanayi Bölge (ÇOSB) Müdürlüğü tarafından kurulan Yenilik Merkezi'nin açılışı kapsamında ÇOSB katılımcı firmalarına yönelik önemli bir seminer gerçekleştirildi. ÇOSB Bölge Müdürlüğü Eğitim Salonunda yapılan 'Temel Rekabetçilik Bileşenleri ve İnovasyonun Önemi' seminerine konuşmacı olarak Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından Yenilik Merkezi Projesine danışman olarak atanan Mahmut Kiper katıldı.

Katılımın oldukça yoğun olduğu seminerde teknoloji, firmalar açısından rekabetçilik bileşenleri, Ar-Ge ve inovasyon açısından önem taşıyan konular, dünyada inovasyon yönetimi açısından yürütülen çalışmalar konularında bilgi verildi.

ÇOSB'de 5 Haziran Dünya Çevre Günü etkinliği

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nde (ÇOSB) 5 Haziran Dünya Çevre Günü kapsamında bir etkinlik düzenlendi. ÇOSB Bölge Müdürlüğü İdari İşler ve Peyzaj Şefliği tarafından üretilen 350 adet fıstık çamı fidanı Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrenci ve öğretmenleriyle ÇOSB Bölge Müdürlüğü yetkililerinin katıldığı etkinlikte toprakla buluşturuldu.

ÇOSB Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisleri ağaçlandırma alanında gerçekleşen etkinliğe ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal, Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürü B. Behçet Yazıcıoğlu'nun yanı sıra çok sayıda öğrenci katıldı. Öğrenciler yüzlerce fidanı toprakla buluşturarak, ilk can sularını elleriyle verdi. Öğrencilerle birlikte ÇOSB yetkilileri de fidan dikti.

Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nden 'Bilim Şenliği'

Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi önemli bir organizasyona imza attı.

Öğrencilerin bugüne kadar yaptıkları ve birçok yarışmada dereceye giren projeleri 'Bilim Şenliği' etkinliğinde görücüye çıktı. Teknofest başta olmak üzere birçok ulusal yarışmada boy gösteren onlarca proje okulun bahçesinde iki gün boyunca sergilendi.

Bilim Şenliği için hazırlanan açılış törenine katılım oldukça yoğun oldu. Kapaklı Kaymakamı Bayram Sağır, Kapaklı İlçe Milli Eğitim Müdürü İrfan Danışmaz, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler ve ÇOSB Yönetim Kurulu üyeleri, Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odası (ÇTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Çetin, ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal ve Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürü B. Behçet Yazıcıoğlu'nun yanı sıra çok sayıda firma temsilcisi katıldı.

Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlayan törende okulun halkoyunları ekibi bir gösteri yaptı. Gösterinin ardından birer konuşma yapan Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Temiroğlu ve Okul Müdürü B. Behçet Yazıcıoğlu öğrencilere tavsiyelerde bulunarak başarılar diledi.

► SÖZDİNLER: 10.YILINI KUTLUYORUZ

"21.yy'da eğitim ve öğretim anlayışı her geçen gün kendini yenilemektedir. Bu kapsamda eğitim ve öğretim, kara tahta önünde, dört duvar arasındaki sınıf ortamından çıkıp; sürekli kendini güncelleyen bilgi ve teknoloji ışığında teoriden pratiğe doğru tarif edilemez bir hızla ilerlemektedir" diyerek konuşmasına başlayan ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler de şunları söyledi: "Eğitim ve öğretim artık tek düze kitaplardan, öğretmenin bilgiyi sunmasıyla değil öğrenenin araştırması, keşfetmesi ve uygulamasıyla geçerlilik kazanan bir faaliyetler zinciri haline gelmiştir.

2012-2013 Eğitim-Öğretim yılında eğitim dünyasına

katılan okulumuz bu yıl kuruluşunun 10.yilini kutlamaktadır. Bu çerçevede öğrencilerimizin bu denli verimli çalışmalarında bulunmaları hem bizler için hem de Türk sanayisi için mutluluk verici bir gelişmedir.

► BÜYÜK İMZALARIN İLK BASAMAĞI

Öğretmen ve öğrencilerin gayretli çalışmaları ile ortaya çıkan bu projelerin bilim ve teknikte yeni buluşlara kapı aralamasını temenni ederiz. Bu fuarda çeşitli çalışmalarını sergileyen çocuklarımız ileride ülke yararına büyük buluşların mimarı olabilirler. Her biri birer bilim insanı olarak ülkemizi çağdaş uygarlık seviyesine ulaştırabilir. Sevgili öğrenciler, biliniz ki, yeryüzünde hiçbir icat sıfırdan var olmamıştır. Her çalışmanın mutlaka öncesi bulunmaktadır. Eminim ki proje çalışmalarınızın her biri ileride başarılı çalışmalarınıza atılacak büyük imzaların ilk basamağıdır."

Konuşmaların ardından Bilim Şenliği'nin açılış kurdelesini protokol tarafından kesildi. Protokol üyeleri standları tek tek gezerek öğrencilerden ve öğretmenlerden projeler hakkında bilgi aldı. Büyük beğeni toplayan Bilim Şenliği'nin bundan sonra geleneksel hale getirileceği belirtildi.

ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler.

Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde mezuniyet heyecanı

Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (MTAL) 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılı mezuniyet töreni yoğun bir katılımı gerçeğe dönüştürdü. Okulun Konferans Salonunda gerçekleşen törene Kapaklı İlçe Milli Eğitim Müdürü İrfan Danişmaz, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odası (ÇTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Çetin, ÇOSB Yönetim Kurulu Üyesi Mete Han Pekol, ÇOSB Denetim Kurulu Üyesi Saim Buyruk, ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal'ın yanı sıra Okul Müdürü B. Behçet Yazıcıoğlu, sanayiciler, veliler, öğretmenler ve öğrenciler katıldı.

► SÖZDİNLER: SEVİNCİNİZE ORTAK OLMANIN GURURUNU YAŞIYORUZ

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlayan törende konuşan ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, "2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılı'nın sonuna geldiğimiz bugünde çocuklarımızın mutluluğunu onlarla birlikte paylaşmanın ve onların sevincine ortak olmanın kıvancını duyuyoruz. Yıl sonu kapanış programımıza hepiniz hoş geldiniz" dedi.

Sözdinler konuşmasını şu sözlerle sürdürdü: "Sevgili öğrenciler, sizler okulumuzda geçirdiğiniz dört sene boyunca bizim göz bebeğimiz oldunuz. Aileleriniz, sizleri iyi bir gelecek ve mutlu bir yaşama kavuşmak üzere bizlere emanet etti. Bizler iş dünyasının yöneticileri

Birincilikle mezun olan Feride Baki ve Esmâ Nur Yolcu mezuniyet kütüğüne isimlerini çaktı.

olarak, milletimizin her konuda gelişimi ve ilerlemesi için desteklerimizi hiçbir zaman esirgemedik. Kendimizi sadece iş dünyası ile sınırlandırmadık. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün 'Eğitim, kültür ve bilgi aydınlığına açılan en geniş penceredir' sözünden yola çıktık ve biz ÇOSB olarak sizlerin en iyi şekilde iş hayatına hazırlanmanız için yüreğimizi koyduk.

► HAYATA BİR ADIM ÖNDE BAŞLIYORSUNUZ

Ülkemizde mesleki ve teknik eğitim, son yıllarda önemi vurgulanan bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Özel sektör kuruluşlarının destekleri ile ekonomik ve sosyal kalkınma yolunda eğitimin, özellikle mesleki ve teknik eğitimin geliştirilmesine çalışılmaktadır.

Bu çerçevede yarınlarımızın umudu olan siz gençlerin iyi bir eğitim almasını sağlamak düşüncesiyle okulumuzu hizmete açtık. Bölgemiz, Türkiye'nin en önde gelen sanayi bölgelerinden olup, sürekli olarak büyüyen ve gelişimini devam ettiren dinamik bir yapıya sahiptir. Ülkemiz ve Bölgemiz her zaman nitelikli eleman gereksinimi içerisindedir. Okulumuz eğitim süresince uygulamaya önem vererek, mezun olan gençlerimize işbaşı yaptığı gün, "Neyi-nasıl-ne zaman-nerede" yapacağını çok iyi bilmesini öğretmeyi hedeflemektedir. Meslek eğitimi alan öğrencilerimiz, gören, dokunan ve uygulayan elemanlar olarak yetişmekte ve hayata yaşlılarından daha erken ve onlardan bir adım önde başlamaktadırlar. Nitekim bu süreç onların hayatlarını düzene koyma yolunda büyük şans tanımaktadır. İş insanları olarak bizler, pırlanta gibi yetişen bu gençlere kapılarımızı sonuna kadar açarak

onların adımlarını geleceğe güvenle atmalarını istiyoruz. Değerli veliler, bizler, zaman zaman karşılaştığımız zorluklara ve olumsuzluklara rağmen öğrencilerimizden bir kişiyi bile kaybetmeyi göze almadık, almıyoruz da. Bizim için en büyük başarı budur. Evlatlarınızı önce kazanmak, sonra da kaybetmemek. Bundan sonraki süreçte de her daim onların en büyük destekçisi olduğumuzu bilmenizi isteriz.

Mezun olan gençlerimiz, bugünden itibaren sizin için yeni bir hayat başlamaktadır. Sizleri bugün yeni hayatlarınıza yolcu ediyoruz. Bu bağlamda şunu söylemek istiyorum: "Dün yaptığınız şey, size hala çok iyi görünüyor, bugün yeterli değilsiniz demektir". Bundan dolayı her gün kendinize yeni

bir bilgi edinmeyi ve kendinizi geliştirmeyi ilke haline getirmelisiniz. Mezuniyetinizi tebrik ediyorum. Sizleri sevgiyle kucaklıyorum. Yolunuz ve bahtınız açık olsun."

Törende konuşan Okul Müdürü B. Behçet Yazıcıoğlu da öğrencilere tavsiyelerde bulunarak, bundan sonraki hayatlarında başarılar diledi. Konuşmaların ardından, öğrenciler arasında bayrak ve flama devir teslimi yapıldı.

8. Dönem Mezunlarının verildiği Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılında, Anadolu Teknik Lise Programından Feride Baki, Anadolu Meslek Lise Programından Esmâ Nur Yolcu birinci olarak mezun oldu. ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, Mezuniyet Kütüğüne ismini çakan öğrencileri tebrik ederek, çeşitli hediyeler verdi. Tören öğrencilerin hazırladıkları halk oyunları gösterileri ile son buldu.

Özel ÇOSB MTAL Tekstil Teknolojileri Bölümü öğrencilerinden teknik gezi

Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin Tekstil Teknolojileri Bölümü öğrencileri önemli bir teknik gezi gerçekleştirdi. Okulun Tekstil Teknolojisi Alanı 11. sınıf öğrencileri ve bölüm öğretmenleri Bursa'ya yapılan gezi çerçevesinde sırasıyla; Bursa Uludağ Üniversitesi Tekstil Mühendisliği Bölümü, TUBİTAK Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı ve Merinos Tekstil Sanayi Müzesi'ni ziyaret etti.

Bursa Uludağ Üniversitesi Tekstil Mühendisliği Bölümü ziyaretinde, Tekstil Mühendisliği Bölümü tanıtıldıktan sonra öğrenciler mevcut atölyelerde ve laboratuvarlarda kullanılan cihazları, makineleri inceleme imkanı buldu. Yapılan uygulamalar hakkında öğrencilere bilgiler aktarıldı. Okul öğrencilerinin üretim yaptığı örme

kumaştan Atatürk Portre çalışmaları, Bursa Uludağ Üniversitesi Tekstil Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Y. Dilek Toprakkaya Kut'a ve TUBİTAK BUTAL Müdürü Sedat Aktaş'a takdim edildi.

Ardından TUBİTAK bünyesinde bulunan Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı ziyaret edildi. Bu ziyarette, öğrenci ve öğretmenler Malzeme–Tekstil Laboratuvarında yapılan testleri, kullanılan cihazları inceleyip gözlemlene fırsatı buldular. Öğrenciler böylelikle akredite laboratuvar ortamında yapılan çalışmalar hakkında bilgi edinmiş oldu. Ziyaret kapsamında son olarak Merinos Tekstil Fabrikası'nda üretim hattında kullanılan makinelerin ve cihazların sergilendiği Merinos Tekstil Sanayi Müzesi ziyaret edildi.

Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ne önemli ödül

Özel ÇOSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin, '10 Kıtı 10 Şehir İstiklal Marşı' e-Twinning Projesi Avrupa Kalite Etiketi ile ödüllendirildi.

İstiklal Marşı'nın Kabulü'nün 100. Yılı kapsamında 2021-2022 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda okulun Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Tugay Özalp'ın kuruculuğunu ve koordinatörlüğünü yaptığı aynı zamanda okulun Müdür Yardımcısı Mustafa Bayram'ın ve okulun Tarih Öğretmeni Canan Hatipoğlu'nun da katıldığı "İstiklal Marşı'nın Kabulü'nün 100. Yılı ve Mehmet Akif Ersoy'un ölümünün 85. Yılı Anısına Mehmet Akif Ersoy'a Vefa:

10 Kıtı 10 Şehir İstiklal Marşı" adlı e-Twinning Projesi, almış olduğu Ulusal Kalite Etiketi'nden sonra "Avrupa Kalite Etiketi" ile ödüllendirildi.

İstiklal Marşı'nın Kabulü'nün 100. Yılı'nın yıl dönümünde hayata

geçirilen bu projede Türkiye'nin 10 farklı ilinde görev yapan Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenleriyle Azerbaycan Mahir Sadıqov adına 1 Sayılı Mayak Kənd Tam Orta Məktəb okulundan Türkçe Öğretmeni Gunel Memmedova da projede yer aldı.

Türkiye'nin kalbinde finansın yeni merkezindeyiz

VakıfBank, daha güçlü bir ekonomi ve daha güçlü bir Türkiye için finansın kalbinde, İstanbul Finans Merkezi'nde. Yarınlarımız için tüm kalbimizle, tüm gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz.

VakıfBank, daima seninle.

444 0 724 | vakifbank.com.tr

VakıfBank
Burası Sizin Yeriniz

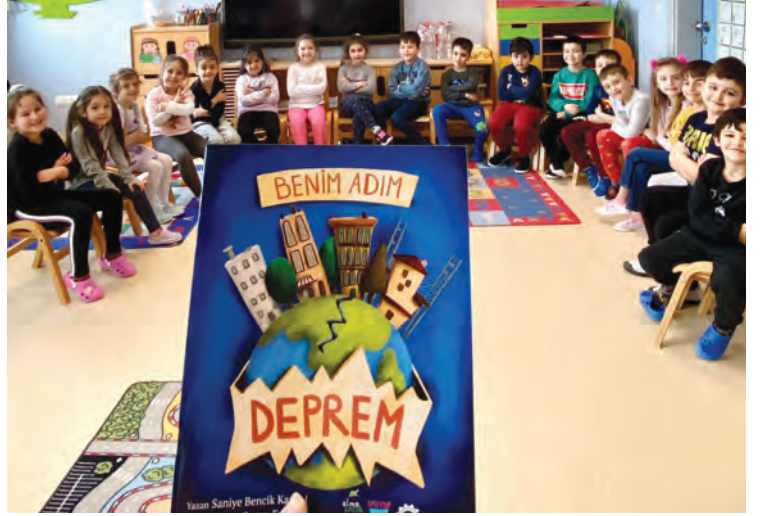
 | vakifbank

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) bir sosyal sorumluluk projesine daha imza attı.

Hacettepe Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümü'nden Doç. Dr. Saniye Bencik Kangal tarafından yine sosyal sorumluluk kapsamında hazırlanan ve 3-8 yaş aralığındaki çocuklara yönelik olan "Benim Adım Deprem" isimli çocuk kitabına

ÇOSB de sponsor olarak 2000 adet aldı. Alınan kitaplar, Özel ÇOSB Kreş ve Gündüz Bakımevi öğrencilerine ve ÇOSB Bölge Müdürlüğü çalışanlarının uygun yaş aralığındaki çocuklarına hediye edildi. Kitaplar önümüzdeki dönemde başlayacak 'Yangından Korunma Eğitimleri'nde de ilkokul öğrencilerine dağıtılacak.

Özel ÇOSB Kreş ve Gündüz Bakımevi'nden deprem bölgesine oyuncak kampanyası

Özel ÇOSB Kreş ve Gündüz Bakımevi, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyla deprem bölgesindeki çocuklara gönderilmek üzere 'Her Çocuk Bir Oyuncakçı Hak Eder' kampanyası başlattı.

Velilerin ve minik öğrencilerin desteğiyle kısa sürede toplanan çok sayıda kullanılmamış oyuncak özenle paketlenildi. Paketlenen oyuncaklar, ÇOSB Bölge Müdürlüğü'nün gönüllü personelleri tarafından Kahramanmaraş ve Malatya'da kurulan konteyner kentlerdeki çocuklara tek tek dağıtıldı.

Özel ÇOSB Kreş ve Gündüz Bakımevi'nin anlamlı kampanyası büyük takdir topladı. Deprem bölgesindeki çocuklar; oyuncakları toplayan minik arkadaşlarına, Kreş yönetimine ve velilere teşekkür etti.

Özel ÇOSB Kreş ve Gündüz Bakımevi'nde muhteşem mezuniyet töreni

Özel ÇOSB Kreş ve Gündüz Bakımevi'nde sevinç ve heyecan bir arada yaşandı. Açıldığı günden bugüne adından söz ettiren Kreş ve Gündüz Bakımevi'nde, 2022-2023 eğitim öğretim yılı mezuniyet töreni düzenlendi. Törene, Özel

ÇOSB Kreş ve Gündüz Bakımevi Müdürü Elçin Paksoy, kreş öğretmenleri ile öğrencilerin aileleri katıldı. Kreş ve Gündüz Bakımevi'nden mezun olan öğrencilere kep ve cübbeleri giydirilerek mezuniyet belgeleri verildi. Öğrencilerin heyecanı ise görülmeye değerdi.

Siz Ne Dersiniz? çocuk tiyatro oyunu ÇOSB'de sahnelendi

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) kültür-sanat faaliyetleri kapsamında önemli bir tiyatroya ev sahipliği yaptı. İstanbul Devlet Tiyatrosu tarafından sahnelenen Siz Ne Dersiniz? isimli müzikli danslı çocuk oyunu büyük beğeni aldı.

ÇOSB Konferans Salonu Kültür ve Sanat Merkezi'nde sahnelenen eğlenceli oyunu yüzlerce öğrenci izledi. Faik Ertener tarafından kaleme alınan "Siz Ne Dersiniz" oyunu; kendinden ve yerinden mutlu olmayan insanın, başka biri olmayı deneme macerasını konu ediniyor. İstanbul Devlet Tiyatrosu'nun usta oyuncular tarafından sahnelenen oyunu izleyen öğrenciler büyük keyif aldı.

'TEPETAKLAK' tiyatro oyunu beğeni topladı

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nin (ÇOSB) kültür-sanat faaliyetleri kapsamında sahneye konulan ve ünlü oyuncuların sahne aldığı, 'TEPETAKLAK' tiyatro oyunu, ÇOSB Konferans Salonu Kültür ve Sanat Merkezinde tiyatroseverler ile buluştu.

Oyunu; Kapaklı Kaymakamı Bayram Sağır, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, ÇOSB Yönetim Kurulu Üyeleri; M. Gürdal Adal, Mete Han Pekol, ÇOSB Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Ahmet Temiroğlu'nun yanı sıra ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal ile yüzlerce tiyatrosever izledi.

Ünlü oyuncular Asuman Dabak, Volkan Severcan, Bora Severcan, Emin And, Gülçin Güler, Özge İnce ve Ümit İlban'ın rol aldığı TEPEAKLAK oyunu büyük bir ilgiyle izlendi. İki perdelik oyunda tempo hiç düşmedi. İzleyenlerin keyifli anlar yaşadığı oyunun sonunda oyuncular ayakta alkışlanırken, protokol tarafından oyunculara çiçek takdim edildi.

► TİYATRONUN KONUSU

Ünlü bir reklamcı olan Jacques Lassegue'nin düşün gününde sıra dışı olaylar yaşanır. Hiç tanımadığı biri sevgilisinin küllerini evine getirir. Seçim kampanyasını yürüttüğü Cumhurbaşkanı adayı tarafından kovulur. Bu arada hamile olan karısı doğum yapmak üzeredir. Yılmak bilmeyen bir gazeteci tarafından sıkıştırılan Jacques'ın başına gelmeyen kalmaz. Etrika dolu komik olaylar birbirini izlerken yavaş yavaş herkesin foyası ortaya çıkar.

Bora Severcan'ın yönettiği oyunu Olivier Lejeune yazdı, Melis Severcan Yavuz Türkçeye çevirdi.

Yünsa 2.8 milyon euro'luk yatırımla boyahanesini yeniledi

Global bir Türk markası olarak, üst segment yünlü kumaş üretiminde dünyanın lider firmaları arasında yer alan Yünsa'nın 2.8 milyon Euro yatırımla tamamıyla yenilediği boya işletmesinin açılışı 8 Mayıs 2023 tarihinde Çerkezköy'de gerçekleşti. Daha az kimyasal kullanımı ile çevreye duyarlı bir tesis olarak yenilenen boyahane; Yünsa'nın sürdürülebilirlik anlayışının önemli bir göstergesi oldu.

Dünya çapında kabul gören kalitelerini boyahane yatırımı ile daha yukarı çektiklerini, aynı zamanda yeşil bir çevre için de önemli bir adım attıklarını belirten Yünsa Genel Müdürü Mustafa Sürmegöz, "Yünsa bu yatırımla Endüstri 4.0 yolunda önemli bir adım attı. Otomasyon ve yeni makinelerin artan proses kabiliyeti ile hem kalite hem de iş sağlığı ve güvenliği konusunda en üst noktaya çıkıldı. Yünsa'nın 1973 yılında Çerkezköy'de kurulan üretim tesisi içindeki boya işletmesinin

yenilenmesiyle makine sayısı yüzde 55 azaltılarak aynı kapasitede üretim yapılmaya devam edilecek. Yünsa; gerçekleştirilen yatırım ile sürdürülebilirliğin yanında yün boyama süreçlerindeki makine verimliliğini (OEE) artırarak, renk tekrarlanabilirliğini de güçlendirmiş oldu. Yaptığımız yatırımlarla üretim kalitemizi yükseltirken su ve enerji tüketiminde de tasarruf yapıyoruz" dedi.

YÜNSA 50. yaşını coşkuyla geride bıraktı

Yünlü kumaş üreticisi olan Yünsa, yarım asırlık başarılı geçmişini çalışanları ile birlikte kutladı. 50. Yıl etkinliğinde konuşan Yünsa Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Sürmegöz, bundan tam 50 yıl önce, rahmetli Sakıp Sabancı başkanlığında kurulan ve yıllar içinde büyüyerek, dünyanın en önemli yünlü kumaş üreticilerinden biri haline gelen Yünsa'nın daha güçlü ve daha başarılı bir geleceğe doğru yelken açtığını söyledi. 2025 yılında Avrupa'nın, 2030 yılında da

dünyanın lider markası olma hedeflerine, Yünsa'nın başarılı çalışanları ile ulaşmanın hiç de zor olmayacağına inandığını söyleyen Sürmegöz, şirketin yarım asırlık geçmişinin önemli bir bölümüne tanıklık eden arkadaşlarına teşekkür ederek 35 yılı aşkın çalışanlarına kıdem ödüllerini takdim etti. ÇOSB'deki üretim tesislerinde gerçekleşen kutlama etkinliğinde aynı zamanda Yünsa'da 15 yıl ve üzeri çalışanlara kıdem ödülleri verildi.

Çetin Group 25. Yılı'nı törenle kutladı

Çetin Group kuruluşunun 25. Yılı'nı törenle kutladı. Törende konuşan Çetin Group Yönetim Kurulu Başkanı, Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ahmet Çetin, "Teknolojik gelişmelere ayak uyduran, geçmişte kısıtlı imkanlarla önemli başarılarla imza atmış ve günümüzde çok daha gelişmiş imkanları içinde barındıran Çetin Group olarak, hizmet sektöründe olduğu gibi üretim sektöründe yurt içi ve yurt dışında yaptığımız yatırımlar ile uluslararası marka değerini daha da güçlendirmiş adımı ülke sınırlarının dışına taşımayı başarmış bulunuyoruz. Takım olarak belirlediğimiz ve benimsediğimiz "Farkı Birlikte Yaratarak Sektörün, Lideri ve Dünya Markası Olmak" vizyonu ile işimizi yaparken daha çok çaba harcayacağız.

Müşteri memnuniyeti ve müşteri güvenini sağlamanın çalışanlarımızın mutluluğunun bir sonucu olduğunun bilincinden hareket ederek, çalışan ve müşteri memnuniyeti dengesini koruyarak hizmetlerimize devam edeceğiz. Sektörde yetiştirdiğimiz işgücü yanında, toplumsal gelişime katkı sağlamak adına Fatma Çetin Ana Okulu, Seval Ahmet Çetin Fen Lisesi ve sayısız öğrenciye verdiğimiz karşılıksız burslar ile geleceğe yatırımlarımızla da sektörümüzde fark yaratan şirket olmak vizyonuyla ilerliyoruz. 25. Yılı'mızda bizlere güvenerek bizi 13.000 kişilik büyük bir aile yaptığınız için teşekkür ederiz. Sektörde 25. hizmet yılı'mızı kutlarken, tüm takım arkadaşlarımız ile müşterilerimize hizmet vermek üzere heyecanımızı ilk günkü gibi koruyoruz" dedi.

BSH sürdürülebilir yaşam için 23 bin 123 ağacı toprakla buluşturdu

BSH Türkiye, gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakma hedefiyle 2002'de başlattığı Geleneksel Ağaç Dikim Etkinliği'nin 21'incisini gerçekleştirdi. Etkinlik kapsamında Tekirdağ'ın Çerkezköy İlçesi'ndeki ormanlık alanda 2 bin 23 yeni fidanın dikimi gerçekleştirildi. Toplam 23 bin 123 ağacın sonuncusu, geleceğe

olan umudu tazelemek üzere depremzede çocukların da katıldığı etkinlikle dikildi. Tekirdağ'da yapılan ağaçlandırma çalışmasıyla 21 yılda 8 bin 300 ton karbon salımı engellendi.

Etkinlikte BSH Çamaşır Makinesi Fabrikası Direktörü Serkan Öztürk ve BSH Soğutucu Fabrikası Direktörü İrfan Akın birer konuşma yaptı.

VAHAP MUNYAR

Nasıl Bir Ekonomi Gazetesi Genel Koordinatörü

Fedakarlık yapalım, iş barışı bozulmasın, verimli çalışır açığı kapatırız

Ülker'in kurucusu **Sabri Ülker**, bir gün oğlu **Murat Ülker**'le birlikte Topkapı civarındaki fabrikadan çıktı, İstanbul'un Anadolu yakasındaki evlerine doğru yola koyuldu.

Arabayı **Murat Ülker** kullanıyordu. Tam Boğaziçi Köprüsü'nden geçerken **Sabri Ülker** önemli bir konuyu açtı:

- **Biliyorsun Öz Gıda-İş ile toplu sözleşme görüşmelerimiz sürüyor. Ancak, sendikanın talepleri karşılanacak gibi değil. Taleplerini karşılırsak maliyetimiz çok artacak.**

Ardından ekledi:

- **Anlaşamazsak bu durumda grev gündeme gelecek.**

Sabri Ülker, lise yıllarından beri oğlu **Murat Ülker**'i DİSK'e bağlı Gıda-İş'in fabrikayı işgal günü dahil, sendikayla görüşmelere dahil ediyor, bu konularda deneyim kazanmasını sağlamaya çalışıyordu.

Murat Ülker, sakince görüşünü babasıyla paylaştı:

- **Aynı hesapları ben de yaptım. Öz Gıda-İş'in taleplerini kabul edersek kârımızda ciddi düşüş olacak. Hakikaten bizim o paraya ihtiyacımız var, farkındayım. Bence, kârda yaşanacak düşüşü telafi edecek yolu bulabiliriz.**

Ardından önerisini babasıyla paylaştı:

- **Bence bu sefer kârlılıkta yaşayacağımız ciddi gerilemeyi çok dert etmeyelim. Yani, biz biraz daha fazla fedakarlık yapalım, iş barışı bozulmasın. Hem işler aksıyor, hem de insanlar acı çekiyor. Kârlılıkta yaşanacak düşüşü daha verimli çalışarak kapatma yolunu bulabiliriz.**

Sabri Ülker, oğlunu dinledi, önerisini kabullendi:

- **Öyle diyorsan öyle yapalım...**

Murat Ülker, geçenlerde Öz Gıda-İş belgeseli için kendisiyle yapılan röportajı gönderdi. Babasıyla sendika konusundaki anılarını da o belgeselde anlatıp ekledi:

- **Yani, muhtemelen Sabri Bey de benimle aynı düşünüyordu. Amacı beni o konuda konuşturup eğitmektir. O sefer grevsiz atlattık**

toplu sözleşme görüşmelerini.

Yıldız Holding Yönetim Kurulu Üyesi, Pladis Yönetim Kurulu Başkanı **Murat Ülker**, 1970'li yılların ikinci yarısında DİSK'e bağlı Gıda-İş ile yaşadıkları sertlikte olmasa da Öz Gıda-İş'in de Ülker'de grev yaptığını belirtti:

- **Bazen de grev oldu. "Grev kırıcı" derler ya, onu yaptık. Yani ne yaptık? Grevde fabrikayı çalıştırdık. İşçilere her şeyi anlattık, bir bölümü ikna oldu. Fabrika, greve rağmen iyi kötü çalıştı. Diğer işçiler de adım adım çalışmaya döndü, grev bitti. Sonra sendika ile anlaştık.**

Murat Ülker, Öz Gıda-İş belgeseli söyleşisinde 1979'daki olaylı günlerin sorulması üzerine şunları anlattı:

- **Aslında Türkiye'nin genel durumu sıkıntılıydı. Devletin fabrikalarında da bizdekine benzer şeyler yaşandı. Bizdekinin biraz farklı olması, bizim yanlış şeylerin olmasına müsaade etmememizden kaynaklandı.**

O sıkıntılı dönemde bazı iş insanlarının fabrikalarını kapattığına veya sattığına işaret etti:

- **O iş insanlarının kimi yurt dışına gitti, kimi sanayiciliği bırakıp rantiyeye oldu. Biz işimizi yapmaya ısrarla devam ettik. O dönem bizler için de, işçiler için de acılı geçti.**

O dönemde izledikleri stratejinin doğruluğunu

Haziran'da TÜFE yüzde 3.92 ÜFE yüzde 6.50 arttı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) haziran ayı enflasyon verilerini açıkladı. Buna göre; haziranda Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) bir önceki aya göre yüzde 3,92 arttı. Yıllık bazdaki artış ise yüzde 38,21 oldu. Memur ve emekliye yapılacak zam oranını etkileyecek 6 aylık enflasyon ise yüzde 19,77 olarak gerçekleşti.

Bir önceki yılın aynı ayına göre en az artış gösteren ana grup yüzde 14,76 ile konut oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın en yüksek olduğu ana grup ise yüzde 67,22 ile lokanta ve oteller oldu.

İ-ÜFE (2003=100) 2023 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre yüzde 6.50, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 14.82, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 40.42 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 86.59 artış gösterdi.

Sanayinin dört sektörünün yıllık değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında yüzde 53,61, imalatta yüzde 42,09, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında yüzde 3,29 ve su temininde yüzde 59,68 artış olarak gerçekleşti. Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara malında yüzde 36,50, dayanıklı tüketim malında yüzde 47,00, dayanıksız tüketim malında yüzde 62,00, enerjide yüzde 10,26 ve sermaye malında yüzde 52,44 artış olarak gerçekleşti.

İmalat sektöründe ılımlı iyileşme

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi), haziranda üst üste üçüncü ay 51,5 düzeyinde gerçekleşerek imalat sektöründe ılımlı iyileşmenin sürdüğüne işaret etti. Böylece faaliyet koşulları son altı ay boyunca güçlendi. Son ankette öne çıkan olumlu gelişme, imalat sanayi üretiminin güçlü bir şekilde artması ve bu artışın önceki aya göre hızlanması oldu. Eğilim olarak dördüncü aya ulaşan büyüme, aynı zamanda Temmuz 2021'den bu yana en yüksek hızda ölçüldü. Üretimini artıran sektörlerden biri hariç tümünde yeni siparişler iyileşirken tek istisna tekstil ürünleri oldu. Yeni siparişlerde en hızlı artış gıda ürünlerinde gerçekleşti. Dış talep koşullarındaki zayıflıklara bağlı olarak, takip edilen 10 sektörden sadece ikisi ihracatta büyüdü. Sektörlerin yarısında istihdam artışı görüldü.

bugün geldikleri düzeyin ortaya koyduğunu savundu:

- **Bizim işler adım adım büyüdü. O zamanki Ülker'de birkaç bin kişi çalışırken, bugün 70 bin kişilik istihdam söz konusu. İşimizi sürdürmeseydik muhtemelen böyle bir istihdama ulaşamayacaktık. Büyük bir kayıp olacaktı.**

Türkiye'deki sendikacılıkla ilgili şu yorumu yaptı:

- **Sendika ülkemize ithal edildi. Kültürün içinde var olmayınca, sendikayı, sendikacılığı tartışarak, çarpışarak, acı çekerek öğrendik.**

Hükümetleri ve aydınları eleştirdi:

• **Bence Türkiye'deki en büyük problem, devletin bunlara özen gösterip yeterli aydınlatmayı yapmaması.**

• **Ayrıca, aydınlar da hatalı. Aydınlar işine geldiği gibi davrandı. Kimi, "Sınıf çatışması var" dedi. Kimi, "Türkiye komünist olacak" diye karşılık verdi. Ya bunların hiçbiri yok Türkiye'de...**

Murat Ülker, işçi sendikalarına yaklaşımını da şöyle paylaştı:

• **Ben, sendika isterim. Çünkü, binlerce işçi çalıştırıyoruz. Çalışanlara ben, benim kurumum, kurumumda beni temsil eden arkadaşlar nasıl davranıyor? Hak yenmediğinden, düzgün iş yapıldığından emin olmak istiyorum. Onun için sendika istiyorum.**

• **Ama... Sendikanın da görevini bihakkın yapmasını bekliyorum. Sadece iki yılda bir sözleşme masasına oturmak yetmez. Sıklıkla görüşüp, sorunları gecikmeden çözeceğiz.**

• **Niyetimiz şu: Bizim fabrikalarda çalışan işçiler mutlu olsun. Bizimle çalışmayı tercih etsin. Onlar mutlu olursa ancak o sayede ürettiğimiz bisküvilerin tadını tüketicilerimize taşıyabiliriz.**

İşverenin ve işçi sendikalarının birbirini anlayabilmesi, uyum içinde çalışabilmesi ne kadar önemli değil mi?

3-5 kişilik değirmen ile binlerce işçinin çalıştığı bisküvi fabrikası bir mi?

Yıldız Holding Yönetim Kurulu Üyesi **Murat Ülker**, Öz Gıda-İş Sendikası belgeselinde gıda iş kolundaki grup sözleşmelerinden çıkışlarını şöyle anlattı:

- **Grup sözleşmesi kötü bir şey değil aslında ama bir yanlış vardı. Niye? Çünkü, 3-5 kişinin çalıştığı değirmenle binlerce kişinin çalıştığı bisküvi fabrikası aynı tutuluyor, aynı grupta yer alıyor.**

Bu durumda üye işyerleri ve işçilerin menfaatinin birbirine benzemediğini vurguladı:

- **Beş benzemezi bir araya koyunca kimse memnun olmuyor. Yani, biz "İşçi sendikasının taleplerini karşılayalım" diyoruz. Değirmenci, "Ben veremem" diyor. O da haklı, biz de haklıyız. Nasıl olacak? İşçi çaresiz grev yapıyor. Evlere şenlik bir durum yani...**

Ardından şu yorumunu paylaştı:

- **Bunların hepsinin altında ne var? Türkiye'deki bugün bile acısını çektiğimiz o akıl almaz cari açık, enflasyon, devalüasyon var. Esas problem bence buradan kaynaklanıyor.**

İŞTE YENİ CUMHURBAŞKANLIĞI KABİNESİ

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz

Adalet Bakanı
Yılmaz Tunç

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı
Mahinur Özdemir Göktaş

Çalışma ve Sosyal Güvenlik
Bakanı Vedat Işıkhan

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği
Bakanı Mehmet Özhasseki

Dışişleri Bakanı
Hakan Fidan

Enerji ve Tabii Kaynaklar
Bakanı Alparslan Bayraktar

Gençlik ve Spor Bakanı
Osman Aşkın Bak

Hazine ve Maliye Bakanı
Mehmet Şimşek

İçişleri Bakanı
Ali Yerlikaya

Kültür ve Turizm Bakanı
Mehmet Nuri Ersoy

Milli Eğitim Bakanı
Yusuf Tekin

Milli Savunma Bakanı
Yaşar Güler

Sağlık Bakanı
Fahrettin Koça

Sanayi ve Teknoloji Bakanı
Mehmet Fatih Kacır

Tarım ve Orman Bakanı
İbrahim Yumaklı

Ticaret Bakanı
Ömer Bolat

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı
Abdulkadir Uraloğlu

AK Parti birinci oldu, Erdoğan yeniden Cumhurbaşkanı seçildi

Türkiye 14 Mayıs 2023 Pazar günü milletvekili seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimini yaşadı. Milletvekilliği seçiminde ittifakların, partilerin aldığı oy oranı ve çıkardığı milletvekili sayısı şöyle: 14 Mayıs'ta yapılan milletvekili genel seçiminde Cumhuriyet İttifakı 26 milyon 934 bin 455 seçmenden oy alarak yüzde 49.50 oranıyla toplam 323 milletvekili çıkardı. 19 milyon 63 bin 781 seçmenin oyunu alarak yüzde 35.04 oy toplayan Millet İttifakı 212 milletvekili çıkardı. 2023 genel seçimi sonrasında AK Parti birinci, CHP ikinci, MHP üçüncü, Yeşil Sol Parti dördüncü, İYİ Parti beşinci büyük parti olarak TBMM'ye girdi. İttifakların ve partilerin oy oranlarını tablolarımızda ayrıntılı bir şekilde görebilirsiniz.

► İLK TURDAKİ OY ORANI

Cumhuriyet İttifakı adayı AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan birinci tur Cumhurbaşkanlığı seçiminde 27 milyon 133 bin 849 oy aldı. Yüzde 49.52 oy oranıyla yüzde 50'nin altından kaldı. Millet İttifakı adayı CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu 1. Turda 24 milyon 595 bin 178 seçmenin oyunu aldı ve yüzde 44.88 oranıyla ikinci tura kaldı. Ata İttifakı'nın Bağımsız adayı 1. Turda 2 milyon 831 bin 239 oyla yüzde 5.17 oranına ulaştı. Birinci tur seçimi öncesinde adaylıktan çekilen Memleket Partisi adayı Muharrem İnce'ye ise 235 bin 783 (Yüzde 0.43) oy çıktı.

► İKİNCİ TURDA ERDOĞAN CUMHURBAŞKANI

YSK tarafından açıklanan verilere göre 28 Mayıs 2023'te ikinci tur Cumhurbaşkanlığı seçiminde Recep Tayyip

TBMM 28. DÖNEM MİLLETVEKİLİ SANDALYE DAĞILIMI

Parti Adı	Üye Sayısı
ADALET VE KALKINMA PARTİSİ	263
CUMHURİYET HALK PARTİSİ	130
YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ	57
MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ	50
İYİ PARTİ	44
DEMOKRASİ VE ATILIM PARTİSİ	15
ŞAADET PARTİSİ	10
GELECEK PARTİSİ	10
YENİDEN REFAH PARTİSİ	5
TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ	4
HÜR DAVA PARTİSİ	4
DEMOKRAT PARTİ	3
EMEK PARTİSİ	2
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ	2
DEMOKRATİK SOL PARTİ	1
Toplam	600

Kaynak: TBMM

Erdoğan toplam 27 milyon 834 bin 589 oy aldı ve yüzde 52,18 oranına ulaştı, Kemal Kılıçdaroğlu 25 milyon 504 bin 724 oy alarak ve toplam yüzde 47,82 oy oranına ulaştı. Böylece Erdoğan ikinci tur sonunda YSK tarafından Cumhurbaşkanı ilan edildi.

► İKİNCİ TURDA YURT İÇİNDE OY KULLANAN AZALDI, YURT DIŞINDA ARTTI

14 Mayıs'ta yurt içinde 53 milyon 993 bin 683 seçmen katıldı. Oy kullanma oranının yüzde 88,92 olarak gerçekleşti. 28 Mayıs'taki ikinci turda 52 milyon 93 bin 375 seçmen oy kullandı. Oy kullanma oranı yüzde 85,72'ye düştü.

Yurtdışı seçmenlerden ise 14 Mayıs'ta 1 milyon 839 bin 470 kişi oy kullandı, katılım yüzde 53,73 oldu. 28 Mayıs'ta ise 1 milyon 930 bin 226 seçmenin oy kullandı, katılım yüzde 56,34 oldu.

Böylece 14 Mayıs'ta oy kullanan toplam seçmen sayısı 55 milyon 833 bin 153, katılım oranının yüzde 87,4 olurken 28 Mayıs'ta 54 milyon 23 bin 601 seçmen oy kullandı, katılım yüzde 84,15 oldu. →

HANGİ İTTİFAK KAÇ OY ALDI, KAÇ VEKİL ÇIKARDI?

İttifakın adı	Oy oranı	Aldığı oy (%)	MV sayısı
CUMHUR İTTİFAKI	49.50	26.934.455	323
MİLLET İTTİFAKI	35.04	19.063.781	212
EMEK VE ÖZGÜRLÜK İTTİFAKI	10.56	5.744.004	65
ATA İTTİFAKI	2.43	1.323.893	0
MEMLEKET PARTİSİ	0.92	502.802	0
SOSYALİST GÜÇ BİRLİĞİ İTTİFAKI	0.29	159.405	0
DİĞER	1.25	682.750	-

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Kazanan Türkiye'dir

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Yüksek Seçim Kurulu tarafından geçici sonuçlara göre cumhurbaşkanı seçildiğinin açıklanmasının ardından Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde toplanan vatandaşlara hitap etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde seçim sonuçlarına ilişkin açıklama yaptı. Konuşmasına, "Biz Türkiye'yi çok seviyoruz" diyerek başlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Bugün kimse kaybetmemiştir, 85 milyonun tamamı kazanmıştır. Türkiye kazanmıştır" dedi.

İkinci tur seçimle milletin Cumhurbaşkanlığındaki, yani yürütmedeki tercihinin de kesinleştiğini dile getiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları söyledi: "Milletimizin her iradesi gibi bu sonucun da başımızın üstünde yeri vardır. Kazanan sadece biz değiliz. Kazanan Türkiye'dir, kazanan tüm kesimleriyle milletimizdir, kazanan demokrasimizdir. Hatırlarsanız, her fırsatta, kazandığımızda ülkemizde kimse kaybetmeyecek demıştik. Yine aynı şekilde biz kazandığımızda tek kaybeden, ülkemizle ilgili kirlenmiş senaryoların sahipleri ile onların aparatları olan

terör örgütleri ve tefeciler olacak demıştik. Şimdi buradan aynı sözü bir kez daha veriyoruz. Bugün kimse kaybetmemiştir, 85 milyonun tamamı kazanmıştır. Milletimizin bize verdiği sorumluluğun gereği olarak, kimseye kırgın, küskün, kızgın, öfkeli değiliz. Artık seçim dönemine dair tüm tartışmaları ve çekişmeleri bir kenara bırakarak millî hedeflerimiz, millî hayallerimiz etrafında birleşme, bütünleşme vaktidir. Biz bu çağırımı, laf olsun diye değil tüm kalbimizle yapıyoruz. Çünkü biz biliyoruz ki Türkiye'nin gücü, 85 milyonun hep beraber olmasından kaynaklanıyor."

TBMM'nin yeni başkanı Numan Kurtulmuş

TBMM Meclis Başkanlığına AKP'li Numan Kurtulmuş seçildi. 7 Haziran 2023 tarihinde TBMM'de yapılan Meclis Başkanlığı'na 7 isim aday oldu. İlk tur seçiminde 400 oya ulaşan aday olmadı. İkinci tur seçimine geçildi. İkinci turda da çoğunluk sağlanamadığı için, seçim üçüncü tura geçildi. Toplam 7 adayın yarıştığı seçimde, 3'üncü tur sonunda AKP ve MHP'nin ortak adayı Numan Kurtulmuş, 584 milletvekilinin 321'inin oyunu alarak Meclis'in yeni başkanı oldu.

AKP İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş, CHP An-

PARTİLER KAÇ MİLLETVEKİLİ ÇIKARDI?

CUMHUR İTTİFAKI	26,934,455 oy %49.5,	323 Milletvekili	
Parti	Aldığı oy	Oy oranı	MV sayısı
AK PARTİ	19.392.462	35.62	268*
MHP	5.484.820	10.7	50
BBP	530.770	0.97	-
YRP	1.527.048	2.80	5

*AKP listesinden HÜDA-PAR 4 ve DSP 1 vekil çıkardı.

MİLLET İTTİFAKI	19,063,781 oy %35.4,	212 Milletvekili	
Parti	Aldığı oy	Oy oranı	MV sayısı
CHP	13.802.183	25.35	169*
İYİ PARTİ	5.275.981	9.69	43

*CHP listesinden DEVA 15, Gelecek 10, Saadet 10, Demokrat Parti 3 MV çıkardı.

EMEĞ VE ÖZGÜRLÜK İTTİFAKI	4.803.922	8.82	61*
Parti	Aldığı oy	Oy oranı	MV sayısı
YSP	4.803.922	8.82	61*
TİP	956.057	1.76	4

* YSP listesinden EMEP 2 MV, HDP 2 MV çıkardı.

kara Milletvekili Tekin Bingöl, Yeşil Sol Parti (YSP) Adana Milletvekili Tülay Hatimoğulları Oruç, İYİ Parti İstanbul Milletvekili Mustafa Cihan Paçacı, DEVA Partisi İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu ve Gelecek Partisi Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun Meclis Başkanı adayı oldu. Ayrıca, Türkiye İşçi Partisi (TİP) Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili Erkan Baş, Gezi tutuklusunu TİP Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'ın adaylık dilekçesini TBMM Genel Sekreterliğine verdi.

Sanayi araştırması, sektörün temel sorunlarını ortaya koydu

‘Sanayi politikası, kamu ve özelin işbirliğiyle oluşmalı’

TÜSİAD ve Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu (REF) tarafından hazırlanan raporda, “Artık sanayi politikasının sıçrama yapacak sektörlerin listelenmesi anlamına gelmediği konusunda yaygın bir kabul vardır. Sektör incelemelerinden de görüldüğü gibi farklı sektörlerin farklı öncelikleri bulunabilmektedir. Sanayi politikası, kamu ve özel sektörün dinamik ve esnek işbirliğiyle oluşmalıdır” denildi.

HABER MERKEZİ

TÜSİAD-Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu (REF) tarafından hazırlanan “Türkiye Sanayisinin Bugününe Bakış ve Öneriler” raporu 6 Haziran’da kamuoyu ile paylaşıldı. Rapor, küresel gelişmeler bağlamında Türkiye’de imalat sanayinin gelişimini irdelemeyi, imalat sanayinin önündeki temel kısıtları belirlemeyi ve geleceğe yönelik temel sanayi politikası önerilerini sunmayı amaçlıyor.

► TEKNOLOJİ, İNSAN VE KURUMLAR TEMELİNDE

Toplantının açılış konuşmasını TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan yaptı. Orhan Turan konuşmasında şu ifadelerle yer verdi: “Hızla değişen ve rekabet gücüne doğrudan etkisi olacak bu küresel dinamiklere uyum sağlanması için gerekli adımların kararlılıkla hayata geçirilmesi ülkemizin konumlanacağı yer açısından kritik önemdedir. Bu perspektifle, ekonomimizin en önemli dinamolarından olan sanayimizin yüksek katma değer yaratmaya yönelik dönüşümü için işletmelerimizin

kapasitelerinin yükseltilmesine yönelik önlemleri eşgüdüm içinde almaya ihtiyacımız var. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında çağın dinamiklerini yakalamak için, sanayimizi, iki yıl önce Geleceği İnşa raporumuzda da vurguladığımız gibi teknoloji, insan ve kurumlar bileşenlerinde sağlam temellere oturtmamız gerekiyor.”

► SANAYİMİZİ GELECEĞE TAŞIMA MİSYONUMUZ

TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Sanayi Politikaları ve Yatırım Ortamı Yuvarlak Masa Başkanı Dr. Fatih Kemal Ebiçlioğlu, TÜSİAD olarak tüm çalışmalarda sanayimizi güçlü bir şekilde geleceğe taşıma misyonuyla

hareket ettiklerini vurguladı. Ebiçlioğlu, “Bu anlayışla, Sabancı Üniversitesi ile kurduğumuz Rekabet Forumu bünyesindeki çalışmalarımızda ülkemizin rekabetçiliğini etkileyen faktörleri analiz ediyoruz. ‘Türkiye Sanayisinin Bugününe Bakış ve Öneriler’ başlıklı çalışmamız ile ülkemizde imalat sanayinin gelişimini ortaya koymayı, sanayimizin verimliliğini etkileyen unsurları ele almayı ve küresel değişimlere paralel olarak sanayimizin geleceğine yönelik politika önerilerimizi paylaşmayı hedefledik” dedi.

TÜSİAD ve Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu’nun geniş kapsamlı araştırmasında elde edilen veriler ışığındaki belirlenen politika önerileri özetle şöyle açıklandı:

► SANAYİNİN İKİ ANA HEDEFİ OLMALI

Önümüzdeki dönemde sanayi politikasının iki ana hedefinin olması gerekmektedir. Küresel teknoloji sınırına yakın (ve genellikle büyük) olan “öncü” şirketler için esas hedef buldukları sektörlerdeki küresel dönüşümlere ayak uydurmak, Ar-Ge’ye önem vererek daha bilgi ve teknoloji yoğun ürünlere geçebilmektir.

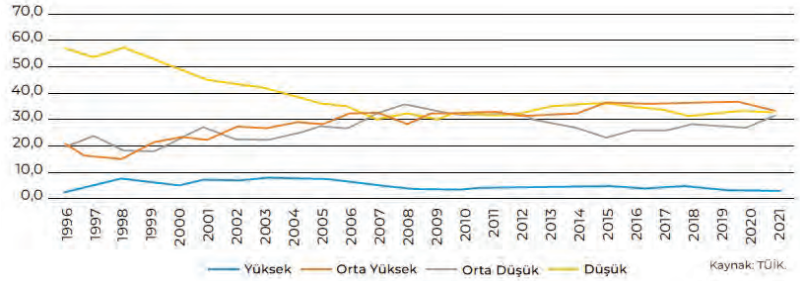
Teknoloji sınırına daha uzak (ve genellikle küçük ve orta ölçekli) girişimlerde ise hedef küresel teknoloji sınırına ve bu arada öncü yerli şirketlerin teknoloji ve verimlilik düzeylerine yaklaşabilmektir. Bu ise küçük ve orta ölçekli girişimlerin istihdam kadar verimlilik artışı yoluyla büyümelerini özendirilmeyi gerektirmektedir.

Kuşkusuz ihracata yönelme bunun önemli araçlarından biri olabilir. Bulgular hem ihracata yönelmenin sadece verimlilik artışıyla gerçekleşebildiğini hem de bunun bizzat kendisinin verimlilik artışına yol açtığını ortaya koymaktadır.

► NEDEN GÖRECE DÜŞÜK VERİMLİ GİRİŞİMLER DAHA HIZLI BÜYÜDÜ?

Verimlilik artışında girişimler arası bileşenin neden negatif ve önemli olduğu, diğer bir deyişle verimliliği görece düşük girişimlerin verimliliği görece yüksek girişimlere göre neden daha hızlı büyüdüğü, özellikle bunun kamu politikası ile ilgili olup olmadığı araştırılmalı, sanayi politikası buna göre şekillendirilmeli veya gözden geçirilmelidir. Önemli olan verimlilik artışının önündeki engeli daha iyi anlamaktır.

TÜRKİYE’DE İHRACATIN TEKNOLOJİ İÇERİĞİNE GÖRE DAĞILIMI (%)

İhracatta yüksek teknoloji ürünlerinin payı 10 yıldır artmıyor

İhracatın kalitesini değerlendirmek için kullanılan bir başka gösterge ihracatın teknoloji içeriğidir. Türkiye’de 1990’ların ortasından yaklaşık 2006 yılına kadar düşük teknoloji içerikli ihraç ürünlerinin toplam ihracat içindeki payında ciddi bir düşüş; buna karşılık orta-yüksek teknoloji içeren ürünlerin payında da ciddi bir artış gerçekleşti.

Ancak orta-yüksek teknoloji içeren ürünlerin payındaki artış 2006 yılından sonra yavaşladı. Orta-yüksek teknoloji ürünlerinin toplam ihracat içindeki payı 1996 yılında yaklaşık yüzde 21 iken takip eden on yıl içinde yaklaşık 11 puan artarak 2006 yılında yüzde 32, 2015-2019 arasında yüzde 36 düzeyine

çıkta, daha sonra yeniden yüzde 32 civarına düşmüştür. Dikkat çeken bir başka nokta ise yüksek teknoloji ürünlerin toplam ihracat içindeki payının son on yıl içinde hemen hemen hiçbir artış göstermemesi; değişimin, yüzde 3-4 civarında seyretmiş olmasıdır.

Peki orta-yüksek teknoloji ürünleri hangi sektörleri kapsamaktadır? 2021 yılında bu sektörlerdeki toplam 72 milyar dolarlık ihracatın yaklaşık yüzde 37’sini motorlu kara taşıt araçları (diğer ulaşım araçları ile yüzde 43) oluşturmaktadır. Elektrikli teçhizat, “başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat” ve kimya sektörünün payları yüzde 18-20 civarındadır.

► TEŞVİK POLİTİKALARININ ETKİLERİ ANALİZ EDİLMELİ

Son yıllarda teşvik politikaları çok çeşitlilik kazanmış, gerek istihdam gerek Ar-Ge için çok sayıda ve farklı araçlar içeren teşvik mekanizmaları geliştirilmiştir. Bu politikaların istihdam, verimlilik ve satışlar gibi önemli değişkenler üzerindeki etkisini ölçmeye yönelik

çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Bu tür çalışmaların yaygınlaşması ve birer politika aracı olarak kullanılması, alınan sonuçlara göre teşvik mekanizmalarının gözden geçirilmesi ve yenilenmesi teşvik sisteminin etkinliğini artıracaktır.

Teşvik mekanizmaları değerlendirilirken etkilerinin çok yönlü bir biçimde ele alınması önemlidir. Örneğin istihdam teşvikleri istihdamı olumlu etkilerken emek yoğun teknolojileri özendirerek verimlilik artışı üzerinde olumsuz bir etki yaratabilir. Ayrıca kullanılan yöntemlere göre farklı çalışmaların farklı sonuçlara ulaşması da mümkündür.

► İSTİHDAM TEŞVİK PROGRAMI KADINLARA FAYDA SAĞLIYOR

Teşviklerin etkileri hedef kitlenin niteliklerine de bağlı olabilir. Örneğin Balkan, Başkaya ve Tümen'in çalışmasına göre (2016) 2008 İstihdam Teşvik Programı genç erkeklerin değil kadınların iş bulma ihtimalini artırmıştır. Kadınlar arasında da özellikle beceri düzeyi düşük yaşlı kadınların iş bulma ihtimali olumlu etkilenirken; yüksek eğitilmiş veya yüksek becerileri haiz kadınların iş bulma ihtimali artmamıştır. Bu değerlendirme teşvik programlarının tasarımında teşviklerin verimlilik ve beceriler üzerindeki etkisinin mutlaka göz önünde bulundurulması gerektiğini ortaya koymaktadır.

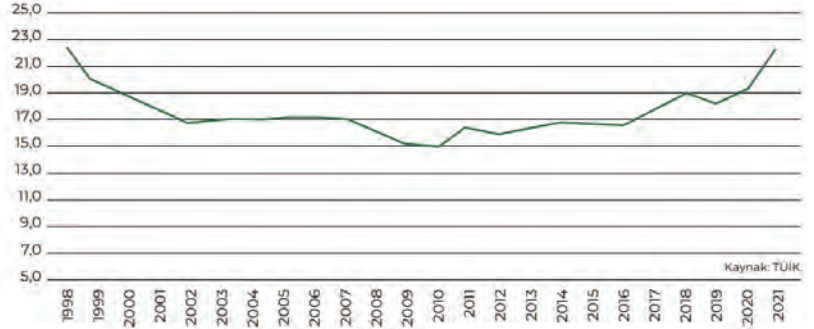
İstihdam artış hedefi kabul edildiğinde bile teşvik politikalarının etkinliği araştırılmalıdır. İstihdam artırmaya yönelik teşviklerin dağılımında genellikle girişim büyüklüğü önemli bir rol oynamaktadır. Halbuki son yıllarda yapılan çalışmalar iş yaratmada girişim büyüklüğünden çok girişim yaşının önemli bir rol oynadığını; genç girişimlerin yaşlı girişimlere göre daha çok iş yarattığını ortaya koymaktadır.

► EĞİTİM KALİTESİ HER DÜZEYDE İYİLEŞTİRİLMELİ

Türkiye'de teknolojik iyileşmenin önündeki en önemli engellerden biri teknolojik atılımın gerektirdiği becerilerin eksikliğidir. Ciddi bir beşeri sermaye politikası olmadan teknolojik atılım yapmak mümkün görünmemektedir.

Üniversite mezunlarının ücret priminin düşüş eğiliminde olması yüksek öğretimin yüksek beceri yaratmada başarılı olmadığını düşündürmektedir. Üniversite düzeyinde eğitim kalitesinin bölgeler ve kurumlar arası büyük farklılıklar gösterdiği bilinmektedir. Mühendislik eğitimi almış kişilerin

İMALAT SANAYİNİN GSYİH İÇİNDEKİ PAYI (%)

İmalat sanayinin ekonomideki payı

Milli gelir verilerine göre imalat sanayinin cari fiyatlarla GSYİH içindeki payı 2000'li yılların ortalarına kadar düşmüş sonra yeniden artmaya başlamıştır. Veriler, Türkiye'de geçmiş on yıllara göre sanayinin payının bir miktar azaldığını; fakat bir sanayisizleşme eğilimi var idiyse bu eğilimin son yıllarda tersine döndüğünü gösteriyor. 2009 yılında yüzde 15,2 düzeyine düşen imalat sanayi payı, 2021 yılında yüzde 22,2'ye yükseldi.

Öte yandan Türkiye'de imalat sanayinin milli gelir içindeki payı Güney Amerika ülkelerine göre yüksek; Malezya, Tayland, Çin gibi Doğu Asya ülkelerine göre düşük; Polonya ve Macaristan'dan ise yüksek seyrediyor.

İMALAT SANAYİNİN GSYİH İÇİNDEKİ PAYININ ULUSLARARASI KARŞILAŞTIRMASI (2021,%)

Arjantin	15
Brezilya	10
Çin	27
Çekya	21
AB	15
Macaristan	17
Hindistan	14
G. Kore	25
Malezya	23
Meksika	18
Polonya	17
Tayland	27
Türkiye	22
Orta üst gelir ülkeleri	23

Kaynak: Dünya Bankası, World Development Indicators.

Gerek dijitalleşme gerek yeşil dönüşüm geçmiş dönemlere göre teknolojiyi üretme ve kullanma ile Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin daha da önemli hale gelmesine yol açacaktır. Bu bakımdan doğrudan ikiz dönüşümü destekleyen teşvik mekanizmalarının tasarlanması yerinde olacaktır. Özellikle KOBİ'lerin teknoloji ve inovasyona erişimi ve KOBİ'lerin ikiz dönüşümünün finanse edilmesi, teknolojiye erişimleri yönünde yeni bir modelle desteklenmeleri doğru olacaktır.

iş gücü piyasasında mezun oldukları üniversiteye göre farklı değerlendirildikleri hakkında yaygın anekdotal veri mevcuttur. Dolayısıyla yükseköğretimde eğitim kalitesinin yükselmesi ve bu konuda kurumlararası eşitsizliğin azaltılması acil bir zorunluluktur. Ancak yukarıda da belirtildiği gibi sorun sadece yükseköğretim ile sınırlı görünmemekte, ilköğretimden başlayarak eğitimin her seviyesinde ciddi bir iyileşmenin gerekli olduğu düşünülmektedir.

► SANAYİ POLİTİKASI ESNEK VE KATILIMCI OLMALI

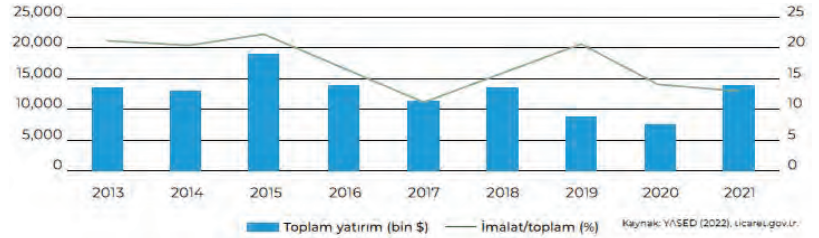
Sanayi politikasının tasarımında ve uygulanmasında özel sektör ile kamu kurumları arasında daha esnek ve dinamik etkileşim biçimlerinin gelişmesi gerekmektedir. Artık sanayi politikasının sıçrama yapacak sektörlerin listelenmesi anlamına gelmediği konusunda yaygın bir kabul vardır. Sektör incelemelerinden de görüldüğü gibi farklı sektörlerin farklı öncelikleri bulunabilmektedir.

Ayrıca öngörülen bazı müdahaleler için mevcut girişimler arasında farklı işbirlikleri gerekebilmektedir. Örneğin, tekstil sektöründe teknik tekstile yönelik Ar-Ge yatırımlarının öneminin altı çizilmiştir. Birçok görüşme sırasında kritik girdilere yatırım yapmanın önemi vurgulanmıştır. Bu tür müdahaleleri etkin bir biçimde yerine getirmek için kamunun geleneksel teşvik yaklaşımının dışına çıkılması gerekebilir. Hatta son yıllarda geliştirilen proje bazlı teşvik yaklaşımı da yeterli olmayabilir. Bu konuda ortak girişimlerin gerçekleşmesi için sektör içi ve girişimler arası eşgüdümün yerine getirilmesinde kamu önemli bir rol oynayabilir.

Ayrıca, bazı kritik yatırımlar kamunun paralel yatırımlarının (örneğin eğitim/beşeri sermaye alanında) gerçekleşmesine bağlı olabilir. Bu da geleneksel teşvik yaklaşımı ile çözülemeyecek bir eşgüdüm işlevi gerektirebilir.

Kuşkusuz geleneksel ve objektif kurallara bağlı, sanayi politikaları için kurgulanmış teşvik politikasının avantajı kamuya fazla takdir yetkisi tanımaması ve böylece haksız kazanca yol açabilecek faaliyetleri sınırlamasıdır. Daha esnek yaklaşımların haksız kazanç sağlama ve dağıtma mekanizmaları haline gelmemesi için teşvik ve destek politikalarının katılımcı, saydam ve hesap verebilir bir biçimde yürütülmesi, özellikle kamu

İMALAT SANAYİNİN ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR İÇİNDEKİ PAYI (%)

İmalat sanayinin uluslararası yatırımlar içindeki payı düşme eğiliminde

Türkiye’de imalat sanayine yapılan doğrudan yabancı yatırımlar da bunların toplam doğrudan yatırımlar içindeki payı da düşme eğilimi göstermektedir. Doğrudan sermaye yatırımları (gayrimenkul dahil) 2013-2014 yıllarında 15 milyar dolara yakın iken 2019-2020 yıllarında 10 milyar doların altına düşmüştü; 2021 yılında pandemi öncesi yılların da üzerine çıkarak 14 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu artışta

özellikle toptan ve perakende ticaret sektörüne yönelik yatırımların rol oynadığı görülmektedir (bu sektöre gelen doğrudan uluslararası yatırımlar genellikle 1 milyar doların altında kalırken 2021 yılında 3 milyar doların üstüne çıkmıştır). İmalat sanayine doğrudan yabancı sermaye yatırımları 2016 yılına kadar 2 milyar doların üzerinde iken (2015 yılında 4.2 milyar dolar) 2017-2021 yıllarında 2 milyar doların altına düşmüştür.

kaynağının sağlandığı durumlarda bu adımların ayrıntılı bir biçimde gerekçelendirilmesi önem taşımaktadır.

► SEKTÖRLER VE POLİTİKA ALANLARI ARASINDA İLETİŞİM

Sanayi politikalarını ekonominin diğer sektörlerinden ayrı düşünmek giderek zorlaşmaktadır. İlk olarak yüksek teknolojiye geçişin hedeflenmesi durumunda görece olarak sanayide istihdam kaybının ortaya çıkması veya istihdamın daha yavaş artması kaçınılmaz olacaktır. Bu yüzden sanayi politikası aynı zamanda ekonomide genel olarak iyi işler yaratılması ve verimliliği yüksek hizmet sektörlerinin

geliştirilmesi ile paralel gitmek zorundadır.

İkinci olarak sanayide atılım başka sektörlerin de yeniden yapılanmasını ve sanayi politikası ile başka politika alanlarının etkileşiminin sağlanmasını gündeme getirmektedir. Bunu en açık biçimde çevre ve iklim politikaları ile sanayi politikaları arasındaki ilişkide görmek mümkündür. Bir yandan küresel iklim değişikliği ve bununla bağlantılı çevresel endişeler tüketici tercihlerini yakından etkilerken diğer taraftan kamunun çevre ve iklim politikaları da kuşkusuz imalat sanayinde yatırımların yönlendirilmesinde önemli bir rol oynayacaktır.

Benzer biçimde, örneğin otomotiv sektörü şehirleşme ve şehirlerin akıllı hale gelmesine yönelik politikalardan yakın bir biçimde etkilenecektir. Sanayi politikası bu tür etkileşimleri göz önünde bulundurabildikçe daha yetkin bir biçimde tasarlanacak ve yürütülecektir.

► İKİZ DÖNÜŞÜMÜN GEREKLERİNE DİKKAT

Önümüzdeki dönemde sanayi politikası yeşil ve dijital dönüşüm unsurlarının eşzamanlı, birbirini etkileyen ve tamamlayan bir şekilde gerçekleştiği ikiz dönüşüm süreci göz önüne alınarak kurgulanacaktır. Karbon ayak izinin azaltılması artan biçimde bir küresel gereklilik haline gelmekte; dijitalleşme genel olarak rekabet gücünü ve verimliliği yükseltmenin kaçınılmaz unsurlarından biri olarak görülmekte ve aynı zamanda yeşil dönüşümün maliyetini azaltan ve enerji verimliliğini artıran en önemli etkenlerden biri haline gelmektedir.

► KOBİLERİN İKİZ DÖNÜŞÜMÜ FİNANSE EDİLMELİ

Gerek dijitalleşme gerek yeşil dönüşüm geçmiş dönemlere göre teknolojiyi üretme ve kullanma ile Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin daha da önemli hale gelmesine yol açacaktır. Bu bakımdan doğrudan ikiz

Kamunun çevre ve iklim politikaları da kuşkusuz imalat sanayinde yatırımların yönlendirilmesinde önemli bir rol oynayacaktır Otomotiv sektörü şehirleşme ve şehirlerin akıllı hale gelmesine yönelik politikalardan yakın bir biçimde etkilenecektir. Sanayi politikası bu tür etkileşimleri göz önünde bulundurabildikçe daha yetkin bir biçimde tasarlanacak ve yürütülecektir.

dönüşümü destekleyen teşvik mekanizmalarının tasarlanması yerinde olacaktır. Özellikle KOBİ'lerin teknoloji ve inovasyona erişimi ve KOBİ'lerin ikiz dönüşümünün finanse edilmesi, teknolojiye erişimleri yönünde yeni bir modelle desteklenmeleri doğru olacaktır.

Öte yandan ikiz dönüşümün başarısının önündeki en önemli sınırlayıcı unsurun teknolojiyi üretme ve kullanma becerileri olması beklenmelidir. Bu bağlamda dijital teknoloji kullanımı için gerekli olan (programlama, veri analizi gibi) beceriler ve yüksek öğretimin kalitesi özellikle öne çıksa da yukarıda değinildiği gibi tüm eğitim sisteminin daha donanımlı hale gelmesi ve eğitimin tüm kademelerinde kalitenin yükselmesi ikiz dönüşümün zorluklarını aşma ve bunu bir fırsat haline getirebilme açısından kilit önem taşıyacaktır.

Bu artan zorluklara karşılık pandeminin, yine yukarıda değinildiği gibi Türkiye'nin coğrafi konumunun yarattığı avantajları güçlendirdiği, bu anlamda yeni fırsatlar yarattığı da düşünülmektedir. Türkiye'nin bu yeni fırsatları değerlendirip değerlendirmeyeceğini büyük ölçüde gerekli dönüşümleri gerçekleştirmede ne denli başarılı olacağı belirleyecektir. →

Rapor yazarı, araştırmacı Dr. İzak Atiyas:

İmalat sanayisini çok ciddi rakipler bekliyor

TÜSİAD ile Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu'nun birlikte hazırladığı raporun editörü Dr. İzak Atiyas, "Türkiye sanayisi son yirmi yıl içinde teknoloji içeriği düşük olan sektörlerden, teknoloji içeriği orta yüksek olan sektörlerle doğru yürüyüşünü tamamlamış. Ama aynı zamanda son beş on yıl içinde de özellikle verimlilik açısından bakıldığında bir durağanlık yaşamış" dedi.

Türkiye Sanayisinin Bugününe Bakış ve Öneriler raporunu, raporun yazarı ve Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu danışmanı Dr. İzak Atiyas sundu ve önemli konulara dikkat çekti.

Raporun yaklaşık iki yıl süren bir çalışmanın ürünü olduğunu belirten Atiyas, araştırmanın, ana hatlarıyla, Türkiye'de imalat sanayine genel bir bakış, ihracat performansı ile değerlendirme, verimlilik dinamikleri, dinamiklerin önündeki engeller veya verimliliği belirleyen en önemli faktörler ve politika önerileri bölümlerinden oluştuğunu belirtti.

► İYİ VE KÖTÜ HABERLERİM VAR

Sonuçları değerlendirirken 'iyi ve kötü haberler' vereceğini söyleyen Dr. Atiyas sunuma şu açıklamalarla başladı:

"Bu raporu yazarken ortaya çıktı ki iyi haberler var ve kötü haberler var. Türkiye sanayi son yirmi yıl içinde hem bir taraftan çok önemli bir dönüşüm gerçekleştirmiş. Teknoloji içeriği düşük olan sektörlerden, teknoloji içeriği orta yüksek olan sektörlerle doğru yürüyüşünü tamamlamış. Ama aynı zamanda son beş on yıl içinde de özellikle verimlilik açısından bakıldığında bir durağanlık

yaşamış. Teknolojik atılımını daha fazla ilerletememiş. Bunu irdelemeye çalışıyoruz raporda.

► İMALAT SANAYİNİN PAYI YÜKSELİYOR

Global düzeyde dev endüstrileşmiş ülkelerde imalat sanayinin milli gelir içindeki payının gerilemesi diye önemli bir sorundan söz edilirken Türkiye'de bunu yaşamamışız. Özellikle son yıllarda imalat sanayinin milli gelir içindeki payı yeniden yükselmeye başlamış. Biz bunun iyi bir haber olduğunu düşünüyoruz.

► KATMA DEĞERİNİ ARTIRAN SEKTÖRLER

İmalat sanayinin yapısına baktığımızda, gerek İstihdam, gerek katma değer açısından baktığımızda katma değer payla-

rında çok önemli bir değişiklik olmadığını görüyoruz son on beş on beş yıl içinde. Bazı sektörlerin katma değer payında önemli artışlar var. Mesela metal sanayinin payı yüzde 7'den yüzde 13'e çıkmış. Yine yapısal dönüşümün önemli bir göstergesi. Geleneksel bir sanayi dalımız olan gıdanın payı yüzde 11'den yüzde 9'a inmiş. Tekstil ürünleri yine yüzde 10'un üzerindeyken yüzde 10'un altına inmiş. Motorlu kara taşıtlarının ihracattaki payı çok arttı.”

► YAPISAL DEĞİŞİKLİĞİN GÖSTERGELERİ

İmalat sanayinin kompozisyonu konusunda çok büyük radikal bir değişiklik olmadığını vurgulayan Atiyas, “Ama teknoloji içeriğine göre kompozisyona baktığımızda burada düşük teknoloji önemli. Düşük teknolojinin payı 2009 yılında yüzde 40'ın biraz üzerindeyken 2021'e geldiğimizde yüzde 35'in altına düşmüş. Düşük teknoloji içeren sektörlerin toplam imalat sanayi içindeki payının azalmış olması demin söylediğim yapısal değişikliğin önemli bir boyutu. Buna karşılık orta yüksek teknolojiye baktığımızda da orta yüksek teknoloji yüzde 25 iken yüzde 30'a yaklaşmış. Bu yapısal değişikliğin göstergesi olarak görüyoruz bunu.” dedi.

► 'İHRACATTAKİ İLK 15 ÜRÜN PAYINI ARTIRIYOR'

Türkiye'nin toplam ihracat içindeki payı en büyük 15 ürüne bakınca hemen hemen hepsinin dünya ticaretindeki payını artırdığının görüldüğünü vurgulayan Dr. Atiyas, “Buna da görece iyi bir haber olarak bakabiliriz. Bunların içinde beyaz eşya, mobilya, metal eşya, otomobil gibi önemli adımlar gerçekleştiren sektörlerimiz var.” değerlendirmesini yaptı.

► 'TOPLAM FAKTÖR VERİMLİLİĞİ ARTMAMIŞ'

Dr. İzzet Atiyas, araştırmancının

Dr. Atiyas, “Türkiye'nin toplam ihracat içindeki payı en büyük 15 ürüne bakınca hemen hemen hepsinin dünya ticaretindeki payını artırdığının görüyoruz. Buna da görece iyi bir haber olarak bakabiliriz. Bunların içinde beyaz eşya, mobilya, metal eşya, otomobil gibi önemli adımlar gerçekleştiren sektörlerimiz var” dedi.

verimlilikle ilgili verilerini ve sonuç önerilerini de şöyle anlattı:

“Verimliliğe gelirsek. İmalat sanayiinde bunu iki türlü ölçmek mümkün. İşgücü ve toplam faktör verimliliği gibi. Toplam faktör verimliliği daha iyi bir gösterge. Çünkü hem emeği girdi olarak kullanıyor hem de sermayeyi girdi olarak kullanıyor. Yani girdileri kontrol ettiğimizde ne kadar katma değer yaratıyoruz kişi başına, toplam faktör verimliliği onu ölçüyor. İmalat sanayinin toplam faktör verimliliği endeksi son 10 yıl içerisinde hemen hemen hiç artmamış. Hizmetlerde bir artış hesaplamışız ama imalat sanayiinde ortalama toplam faktör verimliliği bir türlü artmamış.

Sonuç olarak önümüzde çok ciddi ikiz dönüşüm var. Türkiye imalat sanayini çok büyük rakipler bekliyor. Sanayi politikası verilerine gelirsek, ilk olarak girişimler

arası etkenin niye negatif olduğunu anlamamız gerekiyor. İkincisi, teşvik politikalarının iyice değerlendirilmesi ve yenilenmesi lazım. Üçüncü olarak eğitim kalitesinin her düzeyde iyileştirilmesi gerekiyor. Dördüncü olarak sanayi politikası olmadan olmaz ama sanayi politikası hem esnek hem katılımcı olmalı. Sonuçları tartışılmalı ve etki değerlendirmesi ışığında tüm politikalar gözden geçirilmelidir. •

CELAL TOPRAK

TGRT Haber TV Ekonomi Müdürü

İhracatta ithalatı geçtiler, şimdi yalanla savaşıyorlar

10 yıl önce tohumculukta Türkiye, 67 milyon dolar dış ticaret açığı veriyordu. Tohum üreticileri özveriyle çalıştı. Bugün Türkiye, neredeyse her üründe kendi tohumunu üretiyor. 232 milyon dolarlık tohum ihraç eden Türkiye, 63 milyon dolar dış ticaret fazlası veriyor.

Gıda ve tarım çok öne çıktı son dönemde... Bu konuda ne kadar iyiyen o kadar güçlüsün artık dünyada...

Türkiye'deki kurum ve kuruluşlar bu işin farkında... En çok farkında olan da Türkiye Tohumcular Birliği... Tarım ve gıdanın başlangıcı tohum... Gıda ve tarımda başarılı olmanın yolu tohumdan geçiyor.

Bu nedenle Türkiye Tohumcular Birliği (TÜRKTÖB) Başkanı **Savaş Akçan** ve arkadaşlarının Atatürk'ün henüz Cumhuriyet kurulmamışken Konya'da söylediği **"Arkadaşlar, ithalattan ziyade ihracattır ki, memleketi zengin yapacaktır"** sözünün altında yaptığı konuşmalar çok önemli...

Konuşma yapılırken tohumcularda özgüveni hissettik. Çünkü onlar Atatürk'ün bu sözünün gereğini yapmışlardı.

10 yıl önce tohumculukta Türkiye, 67 milyon dolar dış ticaret açığı veriyordu. Tohum üreticileri özveriyle çalıştı. Bugün Türkiye, neredeyse her üründe kendi tohumunu üretiyor. 232 milyon dolarlık tohum ihraç eden Türkiye, 63 milyon dolar dış ticaret fazlası veriyor. 10 yılda 67 milyon dolar dış ticaret açığından 63 milyon dolar fazla veren bir tohumculuk sektörümüz var artık.

TÜRKTÖB'un tam 75 bin üyesi bulunuyor. Savaş

Savaş Akçan

Selami Yazar

Ahmet Dündar

Hürşit Nallı

Aykut Hacıoğlu

Yıldırım Genç

Hacı Ömer Güler

Akçan kurumun başkanlığını yürütüyor. Tohumda gelinen noktayı en güzel o anlatıyor. Şöyle diyor:

- 2022 yıl sonu itibarıyla 1.361.336 ton sertifikalı tohumluk, 137 milyon adet meyve fidanı, 2 milyon adet asma fidanı, 6 milyar adet sebze fidesi, 91 milyon adet çilek fidesi ve 2 milyar adet süs bitkisi ürettik. Bu verilerin ne anlama geldiğini şöyle anlatmaya çalışayım. Sertifikalı tohum üretiminde son 10 yılda yüzde 100, fidan üretiminde son 10 yılda yüzde 300, fide üretiminde son 10 yılda yüzde 95, süs bitkileri üretiminde son 10 yılda yüzde 75 artıştan söz ediyoruz.

Bu rakamların bir başka anlamı daha var. Türkiye artık gıda ve tarımda kaliteli bir üretime başlıyor. Bu üretim de

verimin artması anlamına geliyor.

Sonra diğer birlik başkanları söz alıyor... Bitki İslahçıları Alt Birliği Başkanı **Selami Yazar** insanlığın yaratılışından bugüne bitki ıslahının devam ettiğine dikkat çekiyor ve ekliyor:

- Bizim temel amacımız sadece kendimize yetmek değil, tüm dünyaya tohum ıslahı teknolojilerini de ihraç etmek.

Muhteşem bir hedef... Sonra Süs Bitkileri

2023'te ikinci altı ay için yeni asgari ücret net 11 bin 402 TL

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun 2023 yılı asgari ücret arazamını belirlemek için yürüttüğü çalışmaların ardından, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, 1 Temmuz'dan itibaren geçerli olacak asgari ücreti; yüzde 34 oranında artış ile 11 bin 402 TL olarak açıkladı. Çalışma Bakanlığı'nın hazırladığı tabloya göre asgari ücretin net hesabı ve işverene maliyeti şöyle:

ASGARİ ÜCRETİN NETİNİN HESABI (TL / AY)	
ASGARİ ÜCRET.....	13,414.50
SGK PRİMİ % 14.....	1,878.03
İŞSİZLİK SİG. PRİMİ % 1.....	134.15
KESİNTİLER TOPLAMI.....	2,012.18
NET ASGARİ ÜCRET.....	11,402.32

İŞVERENE MALİYETİ (TL / AY)	
ASGARİ ÜCRET.....	13,414.50
SGK PRİMİ % 15.5 (İşveren Payı).....	2,079.25
İŞVEREN İŞSİZLİK SİGORTA PRİMİ % 2.....	268.29
İŞVERENE TOPLAM MALİYET.....	15,762.04

Hisarcıklıoğlu 4 yıl daha TOBB'un başkanı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) 79. Genel Kurulu 30 Mayıs 2023 tarihinde Ankara'da TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde gerçekleştirildi. Açılışına Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın da katıldığı genel kurulda Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanlığına yeniden M. Rifat Hisarcıklıoğlu seçildi. Hisarcıklıoğlu, 79. Genel Kurul'da yapılan seçimde, 4 yıl süreyle TOBB Başkanı oldu. Hisarcıklıoğlu başkanlığında toplanan yönetim kurulu üyeleri görev dağılımı yaptı. TOBB'da görev dağılımı şöyle oldu:

Ali Kopuz (İstanbul Ticaret Borsası) Başkan Yardımcısı, Salih Zeki Murzioğlu (Samsun Ticaret ve Sanayi Odası) Başkan Yardımcısı, Tamer Kıran (İMEAK Deniz Ticaret Odası) Başkan Yardımcısı, Şekib Avdığ (İstanbul Ticaret Odası) Başkan Yardımcısı, Ender Yorgancılar (Ege Bölgesi Sanayi Odası) Başkan Yardımcısı, Faik Yavuz (Ankara Ticaret Borsası) Sayman Üye, Selçuk Öztürk (Konya Ticaret Odası) Üye, Cengiz Günay (Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası) Üye, Zeki Kıvanç (Adana Sanayi Odası) Üye, Engin Yeşil (Diyarbakır Ticaret Borsası) Üye, Hakan Ülken (Aydın Ticaret Odası) Üye, Şaban Aziz Karahmehmetoğlu (Rize Ticaret ve Sanayi Odası) Üye, Mehmet Büyüksimitçi (Kayseri Sanayi Odası) Üye, Mustafa Cihat Lokmanoğlu (Mersin Deniz Ticaret Odası) Üye, İbrahim Burka (Bursa Ticaret ve Sanayi Odası) Üye, Seyit Ardic (Ankara Sanayi Odası) Üye, İşinsu Kestelli (İzmir Ticaret Borsası) Üye, Ali Çandır (Antalya Ticaret Borsası) Üye, Mehmet Tuncay Yıldırım (Gaziantep Ticaret Odası) Üye, Saim Özkalın (Erzurum Ticaret ve Sanayi Odası) Üye.

Üreticileri Alt Birliği Başkan Yardımcısı **Ahmet Dünder** konuşuyor:

- Süs bitkileri artık bir lüks tüketim maddesi değil, bir ihtiyaçtır. 25 milyar dolar olan dünya süs bitkileri ihracat pazarından daha çok pay almalıyız.

Fidan Üreticileri Alt Birliği Başkanı **Hurşit Nallı** da benzer bir ifade kullanıyor:

- Dünya ihracatında 8. ithalatında ise 48. sıradayız. Toplam 52 ülkeye ihracat yapıyoruz.

Tohum Dağıtıcıları Alt Birliği Başkanı **Aykut Hacıoğlu** çok önemli bir ayrıntıyı paylaşıyor:

- 1990'lı yıllarda 180 kilogram olan dekar başına buğday verim ortalaması bugün 280 kilograama çıktıysa, bunda verimli tohum çeşitlerinin geliştirilmesiyle beraber doğru tohum seçimi ve tarladaki teknik işler konusunda bizlerin çiftçimizi doğru yönlendirmesinin de büyük katkısı olduğunu düşünüyoruz.

Sektörün TÜSİAD'ı olarak bilinen Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği Başkanı **Yıldırım Genç**, şu çarpıcı bilgiyi verdi:

- Türk tohumculuk özel sektörü 1980'li yıllardan itibaren gelişmeye başladı. O yıllarda sadece 3 özel firmamız vardı, bugün az önce söylediğim gibi 1100 firmamız hizmet veriyor.

Tohum Yetiştiricileri Alt Birliği Başkanı **Hacı Ömer Güler** ise şu karşılaştırmayı yaptı:

- Eğitime büyük önem veriyoruz.

Hep atadan, babadan kalma yöntemlerle çiftçilik yapmaya çalıştık. Artık bu dönem değişti.

Başkanlar böyle konuştu... Ama iş bununla bitmiyor... Çünkü hala yapacak çok işi var. Özellikle doğru bilinen o kadar yanlış var ki...

İşte birkaç örnek...

• Tohumunu İsrail'den almasak domates yiyemeyeceğiz.

• Türk tohum sektörü uluslararası tekellerin elinde.

• Türkiye'de GDO'lu tohum var.

• Hibrit tohumlarla yetiştirilen ürünler insan sağlığına zarar verir...

Bunların tamamı külliyan yalan ya da kasıtlı. Tohumda dünyaya kafa tutanlar bir de bu yanlışları düzeltmekle savaşıyor... İşleri kolay değil.

Ankara'da 'Yüksek teknoloji için eylem çağrısı' yapıldı

'Türkiye bütüncül teknoloji üretim merkezi olmalı'

TÜSİAD ile TÜBİSAD'ın hazırladığı "Türkiye'nin 2. Yüzyılında Yüksek Teknoloji İçin Eylem Çağrısı" raporunun tanıtımında konuşan TÜSİAD Başkanı Orhan Turan, "Türkiye'yi her bölgesiyle bütüncül bir teknoloji üretim merkezi haline getirmeliyiz" dedi.

HABER MERKEZİ

Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) ve Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) işbirliğinde hazırlanan ve Deloitte Digital'in içerik desteği sağladığı "Türkiye'nin 2. Yüzyılında Yüksek Teknoloji İçin Eylem Çağrısı" raporunun Ankara tanıtım toplantısı TÜSİAD Ankara Temsilciliği'nde gerçekleşti.

Raporda yenilikçi politikaların geliştirilmesinden finansal desteklere, altyapıdan yetkin insan kaynağına kadar, Türkiye'ye yüksek teknoloji atılımı sağlayacak tüm kaldıraçlar için, mevcutta atılan adımların yanı sıra diğer aksiyonlara yönelik Eylem Çağrısı'na da yer verildi.

► ÇAĞRI RAPORUNUN İÇERİĞİ

TÜSİAD Ankara Temsilcisi Barış Urhan'ın hoş geldiniz konuşması ile başlayan etkinlikte, "Global Trendler ve Rapor Bulguları" sunumu Deloitte Danışmanlık Lideri Hakan Göl ve TÜBİSAD Yönetim Kurulu Üyesi ve TÜSİAD Dijital Ekonomi Stratejileri Çalışma Grubu Başkanı Burak Aydın tarafından yapıldı.

TÜBİSAD Yönetim Kurulu Üyesi ve TÜSİAD Dijital Ekonomi Stratejileri Çalışma Grubu Başkanı Burak Aydın konuşmasında "Cumhuriyet'in 2. Yüzyılında yüksek teknoloji odağında ülkemizin kalkınmasına ve gerekli adımların atılmasına katkı sağlayabilmek amacıyla TÜSİAD ve TÜBİSAD

olarak Türkiye'nin 2. Yüzyılında Yüksek Teknoloji için Eylem Çağrısı Raporunu hazırladık. Rapor, bu vizyona katkı sağlayacak eylem alanları ve somut önerileri içeriyor" ifadelerini kullandı.

► TÜRKİYE'NİN NELERE İHTİYACI VAR?

Ülkemizin rekabetçilik gücünün ve gelişmişlik düzeyinin artırılmasına yönelik hayata geçirilen çalışmalar kapsamında ortaya konan raporun sunumunun ardın-

TÜBİSAD Başkanı Levent Kızıltan, yapay zeka ile başlayan bu dönemden itibaren hiçbir şeyin geçmişteki hızıyla değişmeyeceğini, çok daha hızlı biçimde hayatımızın bütün bölümlerinin de değişeceğini vurguladı.

AR-GE FAALİYETLERİ VE EKOSİSTEM

Türkiye 2022'de Birleşmiş Milletler'in Küresel İnovasyon Endeksi'nde 4 basamak yükselerek 37'nci sıraya çıktı. Hedefimiz ilk 10'a girmek olmalı.

Türkiye'nin göstergelere göre 132 ülke içindeki sıralaması;

Çevrimiçi kamu hizmetleri	22.	BIT kullanımı	60.
Ar-Ge	36.	Eğitim	66.
Yenilikçilik	37.	Üniversite-sanayi iş birliği	68.
Patent ve faydalı model geliştirme	37.	Ekosistem oluşturma	75.
İş gücü eğitimi	52.	Politik ortam	81.
Kümelene oluşumları	58.	Yasal zemin	109.

Kaynak: World Intellectual Property Organization-Global Innovation Index (GII)

Ne yapmalı?

İnovasyonu tetikleyen çalışma ortamını, yeni teknolojileri destekleyecek altyapıyı ve ekosistem yapılarını oluşturmalıyız.

dan, "Türkiye'nin Yüksek Teknoloji Atılımını Gerçekleştirilmesi için Nelere İhtiyacı Var?" paneli başladı. Ankara Tekmer & LEAP Investment CEO ve Ortak Kurucusu İmran Gürakan'ın moderatörlüğünde gerçekleşen panelin konuşmacıları TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Dijital Türkiye Yuvarlak Masası Eş Başkanı Perihan İnci, TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Dijital Türkiye Yuvarlak Masası Eş Başkanı H. Çağatay Özdoğru oldu.

► 'İNSAN YETKİNLİĞİNİ EN ÜST SEVİYEYE ÇIKARMALIYIZ'

TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Dijital Türkiye Yuvarlak Masası Eş Başkanı Perihan İnci konuşmasında, "Dijital dönüşümle birlikte mevcut sektörlerin tanımı değişirken alışık olmadığımız yeni endüstriler de eşzamanlı olarak doğuyor. Teknolojik dönüşümün tüm değer zincirinde sağlanması, hem teknolojiyi üretme hem de etkin şekilde faydalanma ancak bunu mümkün kılabilecek nitelikli insan kaynağı ile olabilir. Dijital ekonominin gerektirdiği teknoloji ve insan yetkinliğini en üst seviyeye çıkarmamız kritik önemde" ifadelerine yer verdi.

► 'TÜM TÜRKİYE TEKNO PARK OLMALI'

TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Dijital Türkiye Yuvarlak Masası Eş Başkanı H. Çağatay Özdoğru ise konuyla ilgili değerlendirmesinde "Geleceğin ekonomisi teknoloji ve dijitalleşme ile şekilleniyor. Küresel tedarik zincirinin önemli bir aktörü olan iş dünyası ve altyapının ulaştığı seviye önemli bir temel oluşturuyor. Çağın dinamiğini kaçırmamak için yüksek teknoloji odağında dijitalleşmeyi odağımıza almalıyız. Genç ve dinamik beşeri sermayemizin dijital dönüşüm ekosisteminin güçlü bileşenleri olmasını sağlamalıyız. Tüm Türkiye'nin teknopark olmasını hedeflemeliyiz." dedi.

► 'TÜRKİYE TEKNOLOJİ EĞİTİM MERKEZİNE DÖNÜŞMELİ'

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, konuşmasında şunları söyledi: "Cumhuriyetimizin yüzüncü yılını kutladığımız bu sene, ülkemiz için önemli bir eşiği temsil ediyor. Geleceğin ekonomisi teknoloji ve dijitalleşme ile şekilleniyor. Rekabet kuralları yeniden yazılırken yarının ekonomisine hazırlıklı olmalıyız. TÜSİAD olarak biz bu çerçevede teknolojiyi ve dijitalleşmeyi çalışmalarımızın önemli taşıyıcı

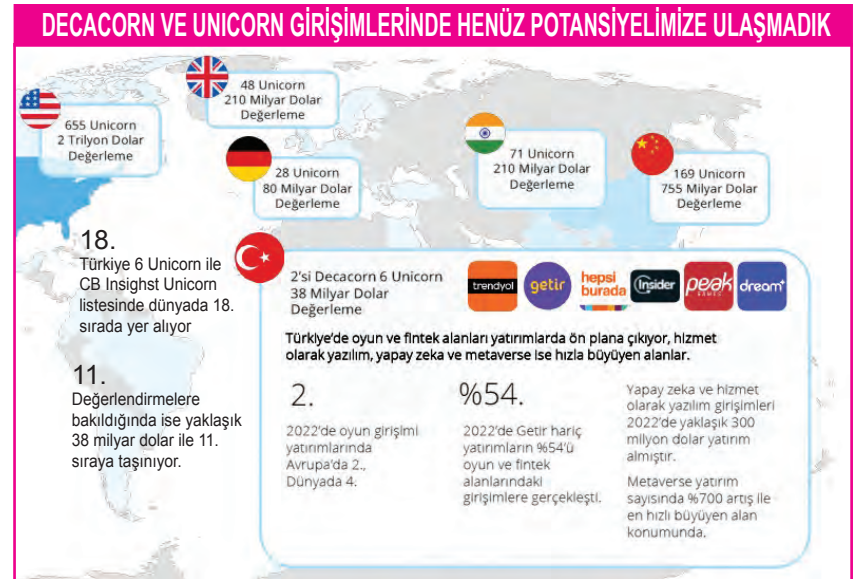
kolonlarından birisi yaptık. Çağın dinamiğini kaçırmamak, ileri ülkelerin gerisinde kalmamak için tüm kaynaklarımızla ve acilen, bilim ve teknolojik ilerlemeyi temel alacak adımları atacak bir seferberlik içine girmemiz gerektiğine inanıyoruz.

► 'KOORDİNELİ BİR YAKLAŞIMLA HAREKET ETMELİYİZ'

Bugün TÜSİAD-TÜBİSAD işbirliğiyle paylaştığımız raporumuzda da Türkiye'nin yüksek teknoloji ile hayata geçirebileceği potansiyeli ve bu hedef için kritik gördüğümüz eylem çağrımızı sizinle paylaşıyoruz. Türkiye'yi her bölgesi ile bütüncül bir teknoloji üretim merkezi haline getirmeliyiz. Dijital dönüşümü hızlandırmak için mevcut durumda özel sektör ve kamu önemli adımlar atıyor. Bu alanda başarılı olabilmek için üst seviyede sahipliğe ve koordineli bir yaklaşımla hareket etmeye ihtiyaç var. Kamu, özel sektör ve akademi

Sözcük anlamı 'onboynuz' olan **decacorn**, değeri 10 milyar doları geçmiş şirketlerin sınıflandırılmasında kullanılıyor.

Unicorn girişim, 1 milyar dolar değer üzerindeki girişimleri ifade etmektedir.

işbirliğinde gerekli çalışmaların yapılması çok önemli. Özel sektörü yönlendirebilecek kamu politikalarını ve destekleri ortak akılla bütüncül bir şekilde yeniden kurgulamalıyız.

► 'KARŞILIKSIZ DESTEK VEREN İLK 5 ÜLKE ARASINDAYIZ'

TÜBİSAD Genel Başkanı Levent Kızıltan ise, "Kamunun gerçekleştirdiği birçok konu olduğunu göz ardı etmemek lazım. Teşvikler de aslında yatırımın bir parçası. Dünyada karşılıksız destek veren ilk 5 ülke arasında yer alıyoruz. Bu teşvik mekanizmasının bizde yarattığı Ar-Ge ve inovasyona baktığımızda zıt bir kutupta olduğunu görüyoruz. Gelişmiş ülkeler teşvik mekanizmalarını minimum kullanırken, inanılmaz bir Ar-Ge, inovasyon ve kişisel verimlilik yaratmışlar. Oysa biz bunu yaratamıyoruz. Neden? Bu kadar fon kurulmuşken bizim teşvik ve yatırım sistemlerimizde yanlışlık mı var? Geçmişte Türkiye Sınai Kalkınma Bankası vardı. Öyle bir mekanizmaydı ki sanayicilerimiz üretimi geliştirmek, fabrikalarını kurmak için uygun koşullarda kredi alırlardı. Bütün bu fonları Teknoloji Geliştirme Bankası adı altında oluşturmuş olsak, dolayısıyla fonlar birbirini besliyor olacak. Yapılanları iyi bir mekanizmayla toparlamak, çarpıcı sonuçlar verecektir. Fırsat eşitliğini sağlamak zorundayız. İstanbul'a gelmekte zorlanan gençlere yaşadığı yerlerde çalışabilecekleri şekilde istihdam yaratmak zorundayız. Üniversitelerin sayısını değil niteliğini artırmalıyız." diye konuştu.

► 'HERŞEY ÇOK HIZLI DEĞİŞECEK'

Dönüşüme dikkat çeken Kızıltan, "Yapay zekayla karşımıza hem çok iyi hem de çok kötü şeyler çıkacak. Dünya bambaşka bir yöne gidebilir. Yüzde 19 düzeyinde meslek, yüzde 50 düzeyinde meslekler değişecek. Değişmeyen tek şey değişim değil dönüşüm. Kırılım çağına girmekteyiz. Bu dönemden itibaren hiçbir şey geçmişteki hızıyla değişmeyecek. Çok daha hızlı değişecek. Hayatımızın bütün bölümleri de değişecek. Teknolojiye yatırım yaparken Türkiye'yi ve Türkiye'nin geleceğini düşünüyoruz ama dünyanın geleceğinden uzak olmadan. Geleceğin Türkiye'sini şekillendirmeye çalışan insanlar olarak yönümüz bilimin yönü, yolumuz teknoloji yolu, hayatta en hakiki mürşit de ilimdir" dedi. ●

GELENEKSEL SEKTÖRLER DİJİTALLEŞMELİ

Yeni Nesil Teknoloji Kullanımı

BÜYÜK ŞİRKETLERDE BULUT ÇÖZÜMLERİ

BÜYÜK VERİ

IoT

YAPAY ZEKA

Ne yapmalı?

Şirketlerimiz nitelikli teknoloji ekiplerine ve yeni nesil teknolojilere yatırım yapmalı, bu çabalar etkili teşvik mekanizmaları ile desteklenmeli.

TÜRKİYE'NİN ALTYAPISI YETERİNCE DİJİTAL MI?

Mobil indirme hızında
Türkiye dünyada
70. Sırada

Sabit geniş bant hızında
Türkiye dünyada
107. Sırada

5G Kurulum Adedi

0

132.000

Kaynak: Ookla Speedtest Global Index

Ne yapmalı?

Geniş bant yatırımları ve yeni nesil iletişim teknolojisi çalışmalarını hızlandırmalıyız.

G20 ÜLKELERİ DİJİTAL EKONOMİ BÜYÜKLÜKLERİ

50 Milyar Dolar

Dijital ekonomi büyüklüğü ile Türkiye verisi olan 18 G20 ülkesi arasında sonuncu sırada

Trilyon Dolar

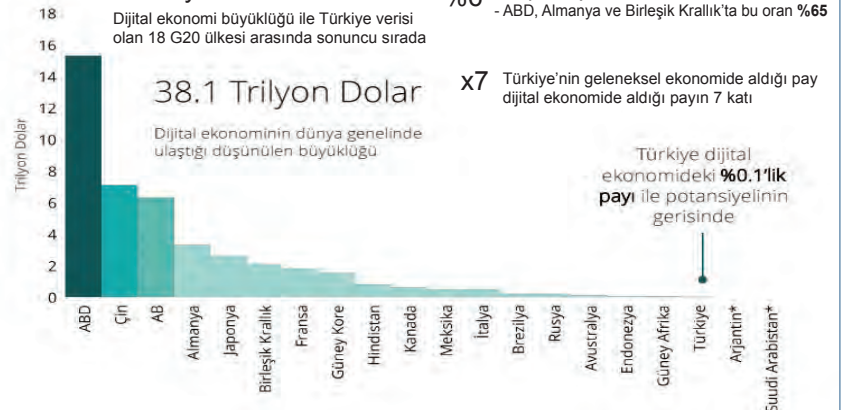
38.1 Trilyon Dolar

Dijital ekonominin dünya genelinde ulaştığı düşünülen büyüklüğü

%6 Türkiye'de dijital ekonomi ülke ekonomisinin %6'sı - ABD, Almanya ve Birleşik Krallık'ta bu oran %65

x7 Türkiye'nin geleneksel ekonomide aldığı pay dijital ekonomide aldığı payın 7 katı

Türkiye dijital ekonomideki **%0.1'lik payı** ile potansiyelinin gerisinde

Türkiye imalat sanayinin 5 yılı tüm sektörleriyle mercek altına alındı

Türkiye'nin imalat sanayisini ana sektörler bazında inceleyen "Türkiye İmalat Sanayinin Yapısal Analizi (2015-2020 Dönemi)" kitabı yayımlandı.

HABER MERKEZİ

Türkiye'nin imalat sanayinin izlediği seyir mercek altına alındı. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve Türkiye'nin ekonomik yapısı içinde önemli bir paya sahip olan imalat sanayiini ana sektörler bazında inceleyen "Türkiye İmalat Sanayinin Yapısal Analizi (2015-2020 Dönemi)" kitabı yayımlandı.

Kitabın Türkiye'nin ekonomi gündeminde yer alan cari işlemler açığının azaltılması, sanayinin yapısal özelliklerinin geliştirilerek yurtiçinde yaratılacak katma değer zincirinin artırılması ve sektörlerin rekabetçiliği gibi konulara ışık tutması ile birlikte bulgularının politika oluşturucu kurumların yanı sıra araştırmacıların ve sektörde faaliyet gösteren ya da sektöre yatırım yapacak firmaların yatırım kararı almalarında da önemli bir karar/denk destek dokümanı olacağı ümit ediliyor.

► GSYH İÇİNDEKİ PAYI ARTTI

Ömür Genç ve Dr. Oktay Küçükkiremitçi'nin editörlüğünde yayımlanan kitap ile ilgili TC. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Genel Müdür Dr. Halil İbrahim Çetin'in de imzası ile duyurulan metinde şunlar denildi: "İmalat sanayinin GSYH içindeki payı ile ilgili açıklamada 2002 yılına ait veri yüzde 1,6 olarak yanlış yazılmıştır. Doğrusu şu şekilde olacaktır: Türkiye imalat sanayinin gelişimi incelendiğinde 2002-2021 döneminde GSYH içindeki payının artış gösterdiği dikkati çekmektedir. Nitekim, 2002 yılında %16,9 olan imalat sanayinin GSYH içindeki payı, 2022 yılında %22,1'e yükselmiştir."

► MİLLİ TEKNOLOJİ HAMLESİ SAYESİNDE

Dönemin Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, imalat sanayi kitabı hakkında şu

değerlendirmelerde bulundu:

"Yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen Türk İmalat sanayisinin başarısının altında yatan ana unsur Milli Teknoloji Hamlesi çerçevesinde ortaya koymuş olduğumuz yeni ekonomi modelidir. Yatırım, istihdam, üretim ve ihracat olmak üzere dört ayak üzerine kurduğumuz model ile Türk ekonomisi büyümeye devam ediyor.

Son yıllarda savunma sanayisinde yaşanan atılımla beraber ülkemiz küresel anlamda üretim merkezi halinde geldi. Başta otomotiv ve makine sektörü olmak üzere ana metal, giyim eşyası, gıda ve tekstil ürünleri imalatı sektörlerindeki rekabet gücü, Türkiye'yi küresel ihracat pazarında önemli bir aktör haline getirdi. Tüm bu olumlu gelişmelerle beraber imalat sanayisi ihracatı 19 yılda yaklaşık 5 kat artış sağlayarak 213 milyar dolara ulaşmıştır.

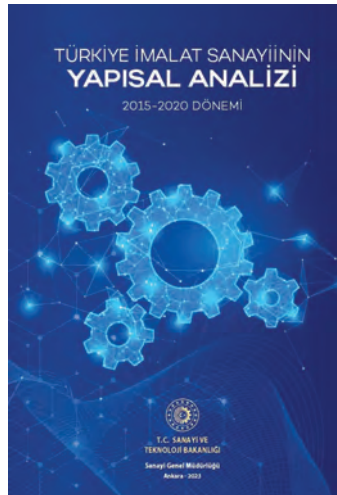
Türkiye imalat sanayisinin 2015-2020 dönemindeki gelişmelerini analiz eden bu çalışma, politika oluşturucu kurumlara ışık tutmanın yanı sıra sektörde faaliyet gösteren temel aktörlere ve akademisyen camiasının çalışmalarına yol gösterici olacaktır.

► HERKESİN ULAŞIMI MÜMKÜN

"Türkiye İmalat Sanayinin Yapısal Analizi (2015-2020 Dönemi)" kitabına ve daha önce Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.

tarafından yayımlanmış olan "Türkiye İmalat Sanayinin Analizi (2005-2010 Dönemi, 22 Ana Sektör İtibarıyla)" kitabı ve "Türkiye İmalat Sanayinin Yapısal Analizi ve Sektörel Performans Değerlendirmesi (1997-2006 Dönemi)" kitabına aşağıdaki web adresinden ulaşılabilir:

<https://www.sanayi.gov.tr/plan-program-raporlar-ve-yayinlar/suresiz-yayinlar/cr1304011103>

2022'NİN EN BÜYÜK 1000 İHRACATÇISINDAN İLK 100'Ü

2022 Sıra	2021 Sıra	FİRMA UNVANI	İHRACAT 2022 (\$)	İHRACAT 2021 (\$)	2022 Sıra	2021 Sıra	FİRMA UNVANI	İHRACAT 2022 (\$)	İHRACAT 2021 (\$)
1		TÜRK HAVA YOLLARI A.O	15.813.852.618,45		51	326	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	452.694.445,87	75.050.119,98
2	1	FORD OTOMOTİV SAN. A.Ş.	6.290.945.282,32	5.868.236.986,35	52	59	HAYAT KİMYA SANAYİ A.Ş.	443.716.139,43	330.021.466,59
3	3	TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A. Ş.	4.126.211.503,67	2.778.598.644,62	53	93	ALTUNKAYA İNŞ.NAK.GIDA TİC. A.Ş.	443.694.357,59	209.026.418,35
4	8	SOCAR TURKEY PETROL TİC. A.Ş.	3.474.692.677,31	1.793.928.531,82	54	41	TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAK.A.Ş.	438.615.246,37	430.429.687,50
5	2	TOYOTA OTOMOTİV SAN. TÜRKİYE A.Ş.	3.429.431.316,07	3.852.041.369,82	55		ANEXSERVICES TURİZM ORG.TAŞ.TİC.A.Ş.	437.995.359,53	
6	4	KİBAR DIŞ TİC. A.Ş.	2.902.855.689,68	2.605.762.593,50	56	45	BİRGİ BİRLEŞİK GİYİM İHR. DIŞ TİC. A.Ş.	426.762.935,45	412.260.386,81
7	5	VESTEL TİC. A.Ş.	2.297.632.482,00	2.600.401.156,36	57	92	BORUSAN MANNESMANN BORU SAN.VE TİC.	422.523.973,98	209.038.762,73
8	6	ARÇELİK A.Ş.	2.167.005.643,80	2.276.184.841,44	58	51	BORÇELİK ÇELİK SANAYİ TİC. A.Ş.	415.763.746,63	381.144.069,33
9		PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş.	1.822.052.383,21		59	33	TATMETAL ÇELİK SANAYİ VE TİC. A.Ş.	409.370.186,07	564.430.140,74
10	10	TGS DIŞ TİC. A.Ş.	1.761.327.663,04	1.616.892.281,50	60	34	FERRERO FİNDİK İTHALAT İHRACAT VE TİC.	395.268.828,50	551.188.571,50
11	11	TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.	1.639.359.372,41	1.459.434.611,18	61	72	KOCAER ÇELİK SANAYİ VE TİC. A.Ş.	393.569.181,86	275.413.838,93
12	7	OYAK-RENAULT OTOMOBİL FABR. A.Ş.	1.540.746.227,59	2.018.782.566,00	62	57	YEŞİM SATIŞ MAĞAZALARI VE TEKSTİL FAB.	364.783.459,50	340.316.558,36
13		GÜNEŞ EKSPRES HAVACILIK A.Ş.	1.437.318.783,69		63		MSC GEMİ ACENTALİĞİ A.Ş.	354.820.937,00	
14	13	MERCEDES-BENZ TÜRK A.Ş.	1.416.942.563,37	1.193.802.099,04	64	61	TOYOTA MOTOR EUROPE ADAPAZARI ŞUBESİ	352.206.673,03	318.213.657,58
15	9	HABAŞ SINAI VE TIBBİ GAZLAR İSTİHSAL	1.325.565.435,00	1.663.435.885,09	65	71	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	343.875.187,75	281.675.104,50
16	12	İÇDAŞ ÇELİK ENERJİ TERSANE VE ULASIM	1.291.600.551,17	1.348.377.192,94	66	60	MAN TRUCK&BUS SE DAR MÜK. TEM.MAN.T	335.766.976,48	323.123.826,27
17	18	ETİ MADEN İŞLETMELERİ GEN.MÜD.	1.183.077.216,07	894.279.212,82	67	70	PETLAS LASTİK SAN.TİC.A.Ş.	332.976.938,18	284.143.331,30
18	28	BAYKAR MAKİNA SAN.VETİC.A.Ş.	1.171.879.195,85	638.929.817,77	68	46	CANDY HOOVER EUROSIA EV GEREÇLERİ	329.957.918,49	407.198.634,66
19		İGA HAVALİMANI İŞLETMESİ A.Ş.	1.138.808.795,42		69	185	BMC OTOMOTİV SANAYİ VE TİC. A.Ş.	329.939.332,08	117.859.305,19
20	14	DİLER DIŞ TİC. A.Ş.	1.037.150.604,24	1.099.202.388,79	70	81	DAIKIN ISITMA VE SOĞUTMA SİSTEMLERİ	329.269.578,78	250.469.546,40
21	29	CİNER İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.	1.031.015.271,64	634.683.341,51	71		MARS LOJİSTİK ULUSLARARASI TAŞ. DEP.	322.997.323,30	
22	16	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	998.361.800,27	975.981.716,51	72	69	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	307.959.347,39	285.501.658,93
23	22	PETKİM PETROKİMYA HOLDİNG A.Ş.	902.660.991,29	807.125.139,13	73	56	BOSCH TERMOTEKNİK ISITMA VE KLİMA	307.696.282,74	356.118.099,76
24	31	ŞİŞECAM DIŞ TİC.A.Ş.	865.508.651,73	614.300.317,57	74	66	OBA FOOD GIDA SAN.TİC.A.Ş.	305.887.688,18	291.493.242,15
25	17	BOSCH SAN. VE TİC. A.Ş.	859.334.407,61	925.038.549,70	75	15	İSTANBUL ALTIN RAFİNERİSİ A.Ş.	305.249.473,83	1.023.621.169,11
26		TAV HAVALİMANLARI HOLDİNG A.Ş.	858.025.846,91		76	294	BOTAŞ BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA	302.185.068,25	81.428.324,28
27	25	EKOM ECZACIBAŞI DIŞ TİC. A.Ş.	824.850.208,60	716.865.033,33	77	53	ETİ BAKIR A.Ş.	301.808.114,76	372.890.546,11
28	20	PERGAMON STATUS DIŞ TİC.A.Ş.	815.860.591,01	845.241.538,27	78	68	BRİSA BRIDGESTONE SABANCI LASTİK	296.320.835,08	286.315.467,21
29		YAPI MERKEZİ İNŞAAT VE SANAYİ A.Ş.	792.337.568,50		79	63	ERDEMOĞLU DIŞ TİC. A.Ş.	293.970.162,66	308.778.287,24
30	24	TOSÇELİK PROFİL VE SAC END. A.Ş.	783.790.843,62	772.487.618,19	80	97	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	293.521.770,12	203.699.235,06
31	19	YÜCEL BORU İHR. İTH. VE PAZ. A.Ş.	745.737.711,62	869.615.736,62	81	748	DİCLE GIDA VE TARIM ÜRN.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	289.313.753,34	36.417.418,90
32	37	AHLATÇI KUYUMCULUK SANAYİ VE TİC. A.Ş.	703.137.093,47	488.934.425,34	82	95	KİPAŞ PAZARLAMA VE TİC. A.Ş.	288.139.192,90	205.402.483,21
33	26	SARKUYSAN ELEKTROLİTİK BAKIR SANAYİ	697.032.204,52	678.417.175,25	83		DSV HAVA VE DENİZ TAŞIMACILIĞI A.Ş.	284.682.096,55	
34		ODEON TURİZM İŞLETMECİLİĞİ A.Ş.	679.875.274,00		84	86	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	283.033.379,65	232.313.599,68
35		TURİSTİK HAVA TAŞIMACILIK A.Ş.	672.618.014,70		85	76	KLC GIDA ÜRÜNLERİ İTH.İHR.VE TİC.A.Ş.	281.904.789,04	261.884.380,79
36	155	STAR RAFİNERİ A.Ş.	636.728.418,41	134.617.941,90	86	78	İSTANBUL GIDA DIŞ TİC.A.Ş.	280.982.519,56	257.953.489,75
37	39	AK-PA TEKSTİL İHRACAT PAZARLAMA A.Ş.	629.207.229,92	450.356.726,94	87	67	ÜNİTEKS TEKSTİL GIDA SANAYİ DIŞ TİC. A.Ş.	278.275.989,21	289.191.182,09
38	27	TAHA PAZ. VE MAĞAZACILIK A.Ş.	606.930.130,10	666.830.383,99	88	73	BOSCH REXROTH OT. SAN.VE TİC.A.Ş.	276.705.366,70	274.461.521,74
39	55	TUSAŞ TÜRK HAVACILIK VE UZAY SAN.A.Ş.	594.252.058,03	359.493.233,60	89	115	GÜMÜŞDOĞA SU ÜR. ÜRET. İH. VE İTH. A.Ş.	275.646.989,47	173.899.230,99
40		EKOL LOJİSTİK A.Ş.	582.743.851,06		90	75	POLİMER KAUÇUK SAN. VE PAZARLAMA A.Ş.	274.043.217,93	262.387.745,27
41	32	BAŞAK METAL TİC.VE SAN.A.Ş.	564.673.297,35	609.713.741,40	91	65	SANKO DIŞ TİC.A.Ş.	273.910.580,37	302.415.677,14
42	50	DGS DIŞ TİC. A.Ş.	559.593.103,91	382.442.443,35	92	83	DÖKTAŞ DÖKÜMCÜLÜK TİC. VE SANAYİ A.Ş.	268.889.725,20	241.457.049,00
43	21	İSKENDERUN DEMİR VE ÇELİK A.Ş.	524.870.752,05	831.416.780,12	93	114	ARAŞTIRMAYA KATILMIYOR	267.896.139,31	175.588.053,56
44	47	ASAŞ ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİC. A.Ş.	511.209.463,38	407.025.875,58	94		ARKAS KONTEYNER TAŞIMACILIK A.Ş.	265.683.467,80	
45	49	SASA DIŞ TİC.A.Ş.	491.856.202,08	397.289.574,41	95	101	POSCO ASSAN TST ÇEL.SAN. A.Ş.	264.488.873,12	196.248.472,66
46	44	LC WAİKİKİ MAĞAZACILIK HİZM. TİC. A.Ş.	471.690.244,53	413.277.836,84	96	122	NUH ÇİMENTO SANAYİ A.Ş.	260.620.627,82	169.824.093,61
47		MP TURKEY TURİZM A.Ş.	466.046.002,87		97	105	MUTLU MAKARNACILIK SAN.VE TİC.A.Ş.	258.482.666,48	190.439.991,04
48	30	EREĞLİ DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI. A.Ş.	456.704.592,47	631.449.662,63	98	79	FEDERAL MOGUL DIŞ TİC.A.Ş.	256.884.183,11	256.203.880,05
49	36	KAPTAN METAL DIŞ TİC. VE NAKLİYAT A.Ş.	455.582.416,55	520.533.557,73	99	87	GOODYEAR LASTİKLERİ T.A.Ş.	253.790.113,71	231.853.102,55
50	23	ÇOLAKOĞLU METALURJİ A.Ş.	454.318.122,05	773.895.799,65	100	62	BAŞTUĞ METALURJİ SANAYİ A.Ş.	253.781.890,97	315.259.472,36

TİM 'İLK 1000 İHRACATÇI ŞİRKET' ARAŞTIRMASINI AÇIKLADI

'İlk 1000 ihracatçı'nın 524'ü İstanbul ve İzmir'den

Bu yıl hizmet sektörünün de araştırmaya dahil edilmesiyle 53'ü hizmet sektöründen toplam 185 firma ilk kez 'TİM 1000' listesine girdi. Toplam 51 ilden ihracatçı firmanın yer aldığı listeye İstanbul 448, İzmir 76 firmayla girdi. İlk 1000 firmadan 524'ü bu iki kentten çıktı.

HABER MERKEZİ

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) geçen yılın ilk 1000 ihracatçısını açıkladı. TİM'in 'İlk 1000 İhracatçı-2022 Araştırması'nda THY 15 milyar 813 milyon dolarla birinci sırada yer aldı. Listede 6 milyar 291 milyon dolar ihracatla Ford Otomotiv ikinci, 4 milyar 126 milyon dolar ihracatla Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. üçüncü, 3.5 milyar dolar ihracatla Socar Türkiye Petrol Tic. A.Ş. dördüncü, yine 3.5 milyar dolar ihracatla Toyota Otomotiv San. Türkiye A.Ş. beşinci sırada yer aldı. Toyota'nın arkasından 2,9 milyar dolarla Kibar Dış Ticaret, 2,3 milyar dolarla Vestel, 2,2 milyar dolarla Arçelik, 1,8 milyar dolarla Pegasus, 1,76 milyar dolarla TGS Dış Ticaret yer aldı. TGS Dış Ticareti, TOFAŞ ve OYAK Renault takip etti.

"Türkiye'nin İlk 1000 İhracatçısı" araştırmasından derlenen verilere göre, Türkiye, geçen yıl 254 milyar dolarlık mal, bu yıl ilk kez listeye giren 90 milyar dolarlık hizmet ihracatıyla toplam ihracatını 344 milyar dolara yükseltti. İlk 1.000 firma 161.9 milyar dolarlık ihracat yaptı.

Araştırmada 21 şirketin 1 milyar doları aşan ihracat yaptığı görüldü. 23 şirketin 500-999 milyon dolar, 251 firmanın 100-499 milyon dolar, 331 işletmenin 50-99 milyon dolar, 374 şirketin ise 31-49 milyon dolar aralığında ihracat yaptığı belirlendi.

► LİSTENİN YARISINDAN FAZLASI İKİ İLDEN

Bu yıl hizmet sektörünün de araştırmaya dahil edilmesiyle 53'ü hizmet sektöründen toplam 185 firma ilk kez listede yer alma gururunu yaşadı.

Toplam 51 ilden ihracatçı firmanın yer aldığı listeye İstanbul 448, İzmir 76 firmayla girdi. İlk 1000 firmadan 524'ü bu iki kentten çıktı. Diğer illeri 1000 İhracatçı listesinde temsil eden firma sayısı şöyle: Gaziantep'ten 63, Kocaeli'den 61, Ankara ve Bursa'dan 48'er, Denizli'den 25, Adana ve Manisa'dan 21'er, Kayseri'den 16, Mersin ve Antalya'dan 15'er, Tekirdağ'dan 14, Samsun'dan 10 şirket listede yer aldı.

İhracat listesine Hatay ve Trabzon 9'ar, Eskişehir ve Kahramanmaraş 8'er, Aydın 7, Balıkesir ve Kütahya 6'şar, Karabük, Konya, Mardin ve Sakarya 5'er, Düzce 4, Elazığ, Muğla, Ordu ve Yalova 3'er, Çankırı, Giresun, Karaman, Kırklareli, Malatya, Osmaniye, Rize, Uşak ve Zonguldak 2'şer firmayla girdi. Aksaray, Bilecik, Burdur, Çorum, Gümüşhane, Isparta, Kastamonu, Kırşehir,

344 milyar dolarlık ihracatın şampiyonları ödülleri Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan aldı

Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) 30. Genel Kurulu ile 'İhracatın Şampiyonları' ödül töreni Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve bakanların katılımıyla İstanbul'da gerçekleştirildi. 2022'de 254 milyar dolarlık mal ihracatına en yüksek katkıyı sunan ilk 10 firma ile Türkiye geneli hizmet ihracat şampiyonu olan firmaya ödülleri Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından verildi.

TİM Başkanı Mustafa Gültepe, törende yaptığı konuşmada son 21 yılda mal ihracatının 6, hizmet ihracatının ise 5 kat arttığını bildirdi. Gültepe, "Sadece son 3 yılda mal ihracatımızı 169 milyar dolardan 254 milyar dolara, hizmet ihracatımızı 38 milyar dolardan, 90 milyar dolara çıkardık. Mal ve hizmet ihra-

catımız 3 yılda yüzde 66 arttı" dedi.

Törene Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yanı sıra Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu da katıldı.

MAL İHRACATINDA İLK 10 FİRMA - 2022

1. FORD OTOMOTİV SAN. A.Ş.
2. TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.
3. SOCAR TÜRKİYE PETROL TİC. A.Ş.
4. TOYOTA OTOMOTİV SAN. TÜRKİYE A.Ş.
5. KİBAR DIŞ TİCARET A.Ş.
6. VESTEL TİCARET A.Ş.
7. ARÇELİK A.Ş.
8. TGS DIŞ TİC. A.Ş.
9. TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.
10. OYAK-RENAULT OTOMOBİL FAB. A.Ş.

HİZMET İHRACATINDA İLK 10 FİRMA - 2022

1. TÜRK HAVAYOLLARI A.O.
2. PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş.
3. GÜNEŞ EKSPRES HAVACILIK A.Ş.
4. İGA HAVALİMANI İŞLETMESİ A.Ş.
5. TAV HAVALİMANLARI HOLDİNG A.Ş.
6. YAPI MERKEZİ İNŞAAT VE SAN. A.Ş.
7. ODEON TURİZM İŞLETMECİLİĞİ A.Ş.
8. TURİSTİK HAVA TAŞIMACILIK A.Ş.
9. EKOL LOJİSTİK A.Ş.
10. MP TURKEY TURİZM A.Ş.

Nevşehir, Siirt, Şırnak ve Yozgat'tan ise birer firma ilk 1000 şirket Sektörler özelinde kimyevi maddeler ve mamulleri 33,5 milyar dolarla 2022'nin ihracat şampiyonu oldu. Otomotiv endüstrisi 31 milyar dolarla ikinci, hazır giyim ve konfeksiyon ise 21,2 milyar dolarla üçüncü sırada yer aldı.

► EN ÇOK İHRACAT YAPTIĞIMIZ 5 ÜLKE

Almanya, ABD, Irak, Birleşik Krallık ve İtalya en çok ihracat yaptığımız ilk 5 ülke oldu. En fazla ihracat artışı sağladığımız ülkeler Rusya, Irak, ABD, Almanya ve Romanya olarak sıralandı. 162 ülkeye ihracatımızı arttırırken, 108 ülkede ihracat rekoru

kırıldı. 16 sektör ihracat rekoruna imza atarken, 23 sektörün ihracatı 1 milyar dolar sınırını aştı. 21 bin 501 firma ihracat ailesine katıldı. Bu firmalar tam 3 milyar 700 milyon dolarlık ihracata imza attı.

► KİLOGRAM BİRİM FİYATI 1,44 DOLARA YÜKSELDİ

TİM ve ihracatçı birlikleri geçen yıl 43 ülkede 72 ticaret heyeti gönderdi, 38 alım heyeti Türkiye’de ağırlandı. Ticaret ve alım heyetleri toplam 26 bin ikili iş görüşme gerçekleştirdi. Farklı sektörlerde yurt içinde ve yurt dışında toplam 184 fuara katılındı. Birim ihracat değeri yüzde 14,7 artışla 1,44 dolara çıktı. listesinde kendisine yer buldu.

► TÜRK ÜRÜNÜYLE TANIŞMAYAN ÜLKE KALMADI

TİM Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Gültepe, “İlk 1000 İhracatçı Araştırması”nın sonuçlarını değerlendirdiği yazısında, “Geçtiğimiz yıl dünyada Türk ürünü ile tanışmayan tek bir nokta bırakmadık. 21.501 firmamızı ihracat ailemize kattık. 162 ülkeye ihracatımızı artırırken, 108 ülkeye ihracatta en yüksek seviyeye ulaştık. 1 milyar doların üzerinde ihracat gerçekleştirdiğimiz ülke sayısını 52’ye çıkardık. 16 sektörümüz ihracat rekoru kırarken, 23 sektörümüzün ihracatı 1 milyar dolar sınırını aştı” dedi.

► KÜRESEL İHRACATTAKİ PAYIMIZ YÜZDE 1.02’YE YÜKSELDİ

Gültepe, “2022 yılında bir önceki yıla göre mal ihracatımızı yüzde 12,9 artırarak 254,2 milyar dolara çıkardık. Bu oranın küresel ticaretin gelişim oranından daha yüksek olduğunun altını çizmek istiyorum. Son 10 yılın 8’inde küresel ticaretin artış oranından daha fazla ihracat artışı kaydedtik. Böylece 2013 yılında küresel ihracatta yüzde 0,86 olan payımız, 2022 yılında yüzde 1,02’ye yükseldi” dedi.

► HEDEFİMİZ TÜRKİYE’Yİ İHRACATA İLK 10 ÜLKE ARASINA YÜKSELTMEK

Küresel pazarlardaki değişim ve dönüşüm doğrultusunda TİM’in vizyon ve misyonunu güncellediklerini hatırlatan

Gültepe, Türkiye’yi en çok ihracat yapan ilk 10 ülke arasına çıkarma vizyonu ile çalıştıklarını bildirdi. Gültepe, “Ülkemizin üretim potansiyelini dünyaya tanıtmak için yurt dışı faaliyetlerimizi artırarak devam ettireceğiz. Bu yıl 60 ülkede 100 ticaret heyeti, 120 ülkeden 45 alım heyeti gerçekleştireceğiz. İhracatçı birliklerimizle 55 ülkede toplam 250 fuara katılacağız” diye konuştu.

► ENFLASYON MUHASEBE UYGULAMASI 2022’Yİ DE KAPSAMALI

Sanayide kullanılan elektrik ve doğalgaz fiyatında indirim belediklerini belirten Gültepe, ihracat ailesinin Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ekonomi yönetiminden beklentilerini de şöyle sıraladı: “İhracatta büyük hedeflerimizi gerçekleştirebilmemiz için üretim kapasitemizi artırmak, teknolojik alt yapımızı yenilemek durumundayız. Dolayısıyla Eximbank ve Merkez Bankası’nın bu süreçte uzun vadeli finansman kredileriyle ihracatçılarımıza daha çok katkı vermesi gerektiğini düşünüyoruz. Yeşil dönüşüm ve dijitalleşmeyle ilgili bütün yatırımların bölge ayrımı gözetilmeksizin destek kapsamına alınmasını bekliyoruz. Şirketlerimizin sermaye yapılarının korunabilmesi için enflasyon muhasebesi uygulamasının 2022’yi kapsayacak şekilde öne çekilmesini istiyoruz.”

► MODERN BİR FUAR MERKEZİ İSTİYORUZ

Gültepe, İstanbul’a yakışır modern bir fuar merkezi için de Cumhurbaşkanı Erdoğan’dan müjde belediklerini sözlerine ekledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, mal ve hizmet ihracatçılarının yanı sıra sektörlerinde ihracat birincisi olan firma temsilcilerini ödüllendirdi.

ÇOSB'den 31 firma TİM'in 'En Büyük 1000 İhracatçı-2022' listesinde yer aldı

ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, "Zorlukları göğüsleyerek Türkiye için çalışıyoruz, çalışmaya devam edeceğiz. Hem üretiyoruz hem de ihraç ediyoruz. İhracatın yıldızlarını sıralayan bu araştırma aynı zamanda bölgemizin gücünü de ortaya koyuyor" dedi.

Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) her yıl açıkladığı "Türkiye'nin En Büyük 1000 İhracatçı Firması-2022" araştırmasında ÇOSB'den bu yıl da 31 firma yer aldı.

Açıklanan "Türkiye'nin En Büyük 1000 İhracatçı Firması-2022" araştırmasının sonuçlarını değerlendiren Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, listeye giren katılımcı firmaları başarılarından dolayı kutladı.

2022 TİM İlk 1000 listesinde Arçelik 2 milyar 167 milyon dolarlık ihracatla ÇOSB'den listeye giren firmaların başında yer aldı. 606 milyon 930 bin dolarlık ihracatla Taha Pazarlama ve Mağazacılık A.Ş. (Özen Mensucat) ikinci sırada, Erdemoğlu Dış Tic. A.Ş. (Dinarsu) 293 milyon 970 bin dolarlık ihracatla üçüncü sırada yer aldı.

► SÖZDİNLER: KATILIMCILARIMIZIN BAŞARISIYLA GURUR DUYDUK

ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Sözdinler, "Pandemi, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik işgal hareketiyle ortaya çıkan konteyner ve navlun sorunlarına rağmen hem üretiyoruz hem de ihraç ediyoruz, zorlukları göğüsleyerek Türkiye için çalışıyoruz, çalışmaya devam edeceğiz. İhracatın yıldızlarını sıralayan bu araştırma aynı zamanda bölgemizin gücünü de ortaya koyuyor. Listede 31 ihracatçı firmamızın yer aldığını gurur duyarak gördük. Daha çok firmamızın ihracata yönelerek Türkiye'ye döviz kazandırması gerekiyor. Türkiye için koşullar ne olursa olsun üretmeyi sürdüreceğiz. Üretim, ihracat, istihdam üssü ÇOSB'yi gelecek yıllarda daha fazla firmayla İSO ve TİM listelerinde görmeyi ümit eder, katılımcılarımıza başarılar dilerim" dedi.

ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler

2022 TİM İLK 1000'DE YER ALAN ÇOSB FİRMALARI				
	2022 Sıralaması	2021 Sıralaması	FİRMA ÜNVANI	İhracat 2022 (\$)
1	8	6	ARÇELİK A.Ş.	2.167.005.643,80
2	38	27	TAHA PAZARLAMA VE MAĞAZACILIK A.Ş. (Özen Mensucat)	606.930.130,10
3	79	63	ERDEMOĞLU DIŞ TİC. A.Ş. (Dinarsu)	293.970.162,66
4	90	75	POLİMER KAUÇUK SAN. VE PAZARLAMA A.Ş.	274.043.217,93
5	140	127	SARTEN AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.	197.504.214,35
6	150	113	HEMA EXİM TİCARET A.Ş.	182.682.504,12
7	152	129	ALTEK DÖKÜM HADDE MAMÜLLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	180.185.681,09
8	219	200	SARBAK METAL TİC. VE SAN. A.Ş.	130.581.883,19
9	240	390	AKSA JENERATÖR SAN. A.Ş.	117.280.998,66
10	246	305	WORLD MEDICINE İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.	115.271.525,01
11	289	233	TEKSİS TEKSTİL ÜRÜNLERİ PAZARLAMA A.Ş. (Pelsan)	100.674.554,76
12	312	333	JOTUN BOYA SAN. VE TİC. A.Ş.	95.028.218,63
13	327	297	NOBEL İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş. (Ulkar Kimya)	91.978.154,21
14	328	260	KOROZO DIŞ TİC. A.Ş. (Sareks)	91.926.416,80
15	355	314	TÜRKMEN GRUP İTH. İHR. DIŞ TİC. A.Ş. (ATT Tekstil)	87.303.855,22
16	513	437	EDA DIŞ TİCARET VE TEKSTİL PAZARLAMA A.Ş. (Bony Çorap)	60.976.532,34
17	573	402	ARGON KİMYA SAN. VE TİC. A.Ş.	54.866.554,49
18	592	539	BİLİM İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.	52.761.246,80
19	602	599	ELKON BETON MAKİNALARI SAN. VE TİC. A.Ş.	51.988.619,06
20	629	695	DEVA HOLDİNG A.Ş.	49.855.555,46
21	656	667	WAT MOTOR SAN. VE TİC. A.Ş.	48.037.880,57
22	686	606	EFES TEKSTİL SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ. (Beks)	46.214.769,35
23	727	924	2M KABLO PAZARLAMA VE DIŞ TİC. A.Ş.	43.331.274,09
24	752	689	3M SAN. VE TİC. A.Ş.	41.856.657,39
25	762	799	PAKSEL KİMYA SAN. VE TİC. A.Ş.	41.457.387,28
26	778	710	KOREL ELEKTRONİK SAN. VE TİC. A.Ş.	40.625.704,04
27	794	631	SCHOTT ORİM CAM SAN. VE TİC. A.Ş.	39.704.775,25
28	810	824	TRISTONE FLOWTECH İSTANBUL OTOMOTİV SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	38.789.707,48
29	817	-	YÜNSA YÜNLÜ SAN. VE TİC. A.Ş.	38.533.847,37
30	819	894	FORMÜL PLASTİK VE METAL SAN. A.Ş.	38.501.198,06
31	840	831	HMY TEKNOGON DIŞ TİC. A.Ş.	37.762.543,81

OSBÜK Başkanlığı'na Kütükcü yeniden seçildi

Türkiye'deki 391 organize sanayi bölgesinin çatı kuruluşu olan Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşunun (OSBÜK) 21. Olağan Genel Kurulu'nda mevcut OSBÜK Başkanı Memiş Kütükcü yeniden seçilerek güven tazeledi.

3 Haziran 2023 tarihinde Ankara'da Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Konferans Salonu'nda düzenlenen Genel Kurul, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcı Hasan Büyükdede, Sanayi Bölgeleri Genel Müdürü Fatih Turan, TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Salih Zeki Murzioğlu'nun katılımıyla yapıldı. OSB'lerin Türk sanayisinin lokomotifi olduğunun altını çizen Kütükcü, "Çok çalıştık, çok ürettik, çok ihracat yaptık. Organize sanayi bölgelerimizi, üretim camiasının en güçlü temsilcisi haline getirdik. Sanayi üretiminin, istihdamın, ihracatın lokomotifi olduk. Başarımız sınırları aştı, dünyaya örnek olduk. Bu dönemde sadece ülkemizi değil, küresel ekonomiyi tehdit eden salgınlara, savaşlara şahitlik ettik. Ancak tüm bunlara rağmen, organize sanayi bölgeleri olarak sorunlara teslim olmadık, olumsuzluğa odaklanmadık. 'Bizim işimiz üretim.' dedik, işimize baktık. Türkiye'nin küresel tedarik zincirlerine eklenmesine öncülük ettik. Biz ürettikçe Türkiye büyüdü, Türk sanayisi gelişti" dedi.

► YÖNETİM KURULUNA SEÇİLENLER

Genel Kurul'daki seçimin ardından OSBÜK Yönetim Kurulu şu isimlerden oluştu: "Memiş Kütükcü, Bekir

Sütçü, Cengiz Şimşek, Erdim Noyan, Mustafa R. Türker, Necip Filiz, Selçuk İskender, Mete Çağlayan, Mustafa Narlı, Murat Çökmez, M. Sabri Ünlütürk, Cem Hısmıncıl, Gül Akyürek Balta, Cem Gün, Memet Aslan." OSBÜK Denetim Kurulu ise Ömer Ünsal ve Sabri Tekli'den oluştu.

► YÜKSEK KOORDİNASYON KURULU ÜYELERİ

OSBÜK Yüksek Koordinasyon Kurulu Üyeleri ise şu şekilde: Metin Saraç, Orhan Aydın, Erol Gülmez, Adnan Keleşoğlu, Günay Güneş, Suat Öztürk, Eyüp Sözdinler, Onur Ramazan Acar, Selim Us, Adem Ceylan, Selim Kasapoğlu, Fahri Eldemir, Murat Urkuç, Berat Darçın, Hüsnü Serteser, Ahmet Koçaş, Mahmut Ünlüsoy, İlhan Kahraman, Serdar Ecemiş, Erol Ayhan Tosyalı.

'Tekstil Sektörü Yeşil Dönüşüm Ekseninde Temiz Üretim&Temiz Su Uygulamaları Çalıştayı' TİM Dış Ticaret Kompleksi'nde yapıldı

Öksüz: Tekstilde üretim sürecinde su tüketimini daha da azaltacağız

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) ile Türkiye Tekstil ve Terbiye Sanayicileri Derneği (TTTSD) işbirliğiyle düzenlenen 'Tekstil Sektörü Yeşil Dönüşüm Ekseninde Temiz Üretim & Temiz Su Uygulamaları Çalıştayı'nda konuşan İTHİB Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Öksüz, "Bu çalıştayın amacı Türk tekstil ve hazır giyim sektörünün küresel markalaşma yolundaki hedeflerine odaklanması ve üretim sürecinde su tüketimini daha az kullanmanın yol haritasının çıkarılmasıdır" dedi.

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) ve Türkiye Tekstil Terbiye Sanayicileri Derneği (TTTSD) işbirliği ile 'Tekstil Sektörü Yeşil Dönüşüm Ekseninde Temiz Üretim & Temiz Su Uygulamaları Çalıştayı' düzenlendi. Çalıştay 20 Haziran 2023 tarihinde TİM Dış Ticaret Kompleksi Ömer Halisdemir Konferans Salonunda düzenlendi.

Çalıştay'da konuşan İTHİB Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Öksüz, "Bu çalıştayın amacı Türk tekstil ve hazır giyim sektörünün küresel markalaşma yolundaki hedeflerine odaklanması ve üretim sürecinde su tüketimini daha etkili kullanmanın yol haritasının çıkarılmasıdır.

Tekstil sektörü olarak hedeflerimiz büyük. Bu hedefleri yakalayabileceğimizi biliyoruz. Çünkü sektörümüz iplikten nihai ürüne kadar AB normlarına uygun entegre üretim yapıyor. Sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm yolculuğunda da küresel rakiplerimizden çok daha ilerideyiz. Geleceğimiz için, yaşanılabilir bir dünya mirası için çalışmaya devam edeceğiz. Bu yolda iyi bir sınav vermemiz gerekiyor." dedi.

► AB NORMLARINA UYGUN ÜRETİM YAPIYORUZ

Türk tekstil sektörünün ilk defa ilgili tüm tarafların bir araya gelerek, temiz üretim ve su tüketimine ilişkin yol

haritasını konuştuğunu dile getiren Öksüz, "Tekstil sektörü olarak yılda 49 milyar dolar üretim, 13 milyar dolar ihracat gerçekleştiriyoruz. Gururla ifade etmek istiyorum ki dünyanın en büyük beşinci, AB'nin en büyük ikinci tedarikçisiyiz. Türkiye geneli ihracatı dünya ihracatından henüz yüzde 1 pay alırken, tekstil sektörümüz yüzde 3.5 pay alıyor. Hedefimiz ise dünyanın en büyük ilk üç ihracatçı ülkesinden biri olmak. Bunun için ihracatımızı 3 milyar dolar daha artırmalı, katma değerli ihracata yönelmeliyiz." dedi. Bu hedeflere ulaşmanın aslında bir hayli kolay olduğunu kaydeden Öksüz sözlerini şöyle sürdürdü: "Çünkü elyaftan boyahanelere, iplikten nihai ürüne kadar entegre üretim yapan bir ülkeyiz. AB normlarına uygun üretim yapıyoruz. Sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm

yolculuğunda rakiplerimizden çok daha ilerideyiz.”

► ÇEVRE İÇİN İYİ BİR SINAV VERMELİYİZ

Türkiye'nin entegre gücü olan tekstil sektörünün yerinde sayamayacağını vurgulayan İTHİB Yönetim Kurulu Başkanı Öksüz, “Hâlâ atmamız gereken adımlar bulunuyor. Su kullanımı da en hassas çözüm noktalarımızdan birini oluşturuyor. Dünyada yaklaşık iki milyar insan güvenli içme suyuna erişemiyor. Türkiye'nin ise yıllık kullanılabilir su miktarı yaklaşık 112 milyar metreküp. Türkiye'de su temininde en büyük pay yüzde 22 ile gıda ürünlerinin imalatına ait. Gıda sektörünü yüzde 18 pay ile tekstil ürünleri, yüzde 16 pay ile kimyasal ürünlerinin imalatı izliyor. Bu rakamlar bizlere; dünya için, geleceğimiz için iyi bir sınav vermemiz gerektiğini gösteriyor” dedi.

► İYİ UYGULAMA ÖRNEKLERİ PAYLAŞILDI

Bakanlık temsilcileri ve akademisyenlerin sunumlar gerçekleştirdiği, dünya ve Türkiye'den iyi uygulama örneklerinin paylaşıldığı çalıştayda tekstil sektörünün su kullanımını aza indirmesi, daha verimli su kullanımı, atık su kullanımının değerlendirilmesi gibi sektörün en önemli gündem maddeleri görüldü. İnteraktif bir şekilde gerçekleşen çalıştaya Türkiye'nin birçok ilinden firma temsilcileri katılarak Bakanlık ve akademisyenlerden en güncel bilgileri aldılar ve sorularını ilgili uzmanlara sorma fırsatı elde ettiler. Çalıştayda her gündem maddesi üzerinde alt komiteler oluşturularak belirlenen konu başlıklarında çalışmalar gerçekleştirecek organik bir yapı oluşturulması kararı alındı.

Çalıştaya Ticaret Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı temsilcilerinin yanı sıra akademisyenler, danışmanlar, sektör firma ve OSB temsilcilerinin katıldı.

‘Tekstil Sektöründe Temiz Üretim Genelgesi’yle enerji tüketimi, hava emisyonları ve yeraltı suları korunacak

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 29 Ocak 2023 tarihinde yayımlanan “Tekstil Sektöründe Temiz Üretim Uygulamaları Genelgesi”de tekstil sektörü faaliyetlerinin çevreye olabilecek olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi, hava ve su kirliliğinin önlenmesi, su ve enerji tüketiminin azaltılmasına yönelik olarak temiz üretim teknolojilerinin uygulanması amacıyla bir dizi önlem alınması istenmişti. Genelgeyle tekstil sektöründe enerji tüketimi ve hava emisyonlarının azaltılması ve üretimde kullanılan yer altı sularının tüketiminin kontrol altına alınması hedeflenmişti.

► GENELGE NELER GETİRDİ?

“Tekstil Sektöründe Temiz Üretim Uygulamaları Genelgesi”yle getirilen yeni uygulamalar şöyle:

- Tekstil tesislerinden kaynaklı enerji tüketimi ve hava emisyonlarının azaltılması amacıyla tekstil fabrikalarının bacalarından atmosfere salınan yağ buharının oranı azaltılacak.
- Uçucu organik bileşik ve toz emisyonlarının sektör özelinde azaltımı konusunda ilk defa sınır değer belirlendi. Bu değere uyulmasının, üretim başına enerji tüketiminin azaltılması ve raporlanmasının, toz emisyonlarının azaltımının sağlanması için uygun arıtım sistemlerinin uygulanmasının ve uygun bilgi teknolojileri kullanılarak emisyonların çevrim içi izlenmesinin zorunlu hale getirildi.
- Tekstil atık sularından kaynaklanan renk giderimi ve arıtılmış atık suların yeniden kullanımı için tekstil işletmelerinde boya banyo atık sularında renk giderimi yapılarak tuzlu suyun kumaş boyama ve yıkamada yeniden kullanılmasını sağlayan teknikler zorunlu hale getirildi.
- Su ve enerji tasarrufu sağlamak amacıyla atık suların arıtıldıktan sonra mümkün olan alanlarda yeniden kullanımının sağlanmasının, soğutma sularının ve kirlenmiş yükü düşük olan atık suların mümkün olduğunca ayrı toplanması ve

yeniden kullanılması da zorunlu tutuldu.

- Tekstil atık sularından kaynaklanan iletkenlik probleminin çözümü için de iletkenliği kaynağında azaltmak için su yumuşatma sistemlerinde kullanılan tuzlu su çözeltisinin içerdiği iyonların uygun bir teknoloji ile uzaklaştırılması da zorunlu hale getirildi.
- Su tüketiminin yoğun olduğu tekstil sektöründe, su tüketiminin azaltımı ve bilinçsiz yer altı suyu tüketimini engellemek açısından işletmede tüketilen su miktarının ölçülmesi, izlenmesi ve debisi cihazlar ve otomatik kapatma vanalarıyla kontrol altına alınacak.
- Su kaynaklarının kıt olduğu bölgelerde Organize Sanayi Bölgesi (OSB) içerisinde faaliyet gösteren tesislerin proses suyu ihtiyaçlarının OSB'den temin edilmesi ve OSB'ye ait atık su arıtma tesisi çıkış sularının yeniden kullanımının geri kazanılması sağlanacak.
- Kurulu kapasitesi 10 ton/gün ve üzerinde olan tekstil tesislerinde 15 Ocak 2024, 5 ton/gün-10 ton/gün arasında olan tekstil tesislerinde 15 Ocak 2025, 5 ton/gün altında olan tekstil tesislerinde 15 Ocak 2026 tarihine kadar söz konusu tekniklerin uygulanması zorunlu olacak.
- İlin hava kalitesi ve su kaynaklarının durumu esas alınarak Mahalli Çevre Kurulu kararı ile bu tarihlerin öne çekilmesi ve daha düşük sınır değerleri belirlenebilmesi esnekliği de getirildi.
- Enerji tüketimi ve hava emisyonlarının azaltılması amacıyla tekstil tesisinin 1 ton tekstil üretimi başına enerji tüketimi her yıl Çevre İl Müdürlüğü'ne bildirilecek.
- Hava emisyonlarının kontrollerine ilişkin arıtma sistemlerinin sürekli çalıştığı uygun bilgi teknolojileriyle bakanlıkça izlenecek.

Pisa Teks. ve Boya Fabrikaları A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Ayşenur Cansız:

‘Üretim sistemlerimizi dijitalleştirdik, Endüstri 4.0 yol haritamızı belirledik’

Geçen yıl İstanbul’dan ÇOSB’deki entegre fabrikalarına taşındıklarını belirten Cansız, “Pisa Tekstil, 1988 yılında, mayo ve iç giyim sektörünün öncüsü KOM markası bünyesinde kurulmuş; o günden bu yana mayo, iç çamaşırı, spor ve rahat günlük kullanım ürünleri segmentinde örme kumaş üreticisi olarak hizmet vermektedir. Şimdi gündemimizde dijitalleşme var. Üretim sistemlerimizi dijitalleştirdik, Endüstri 4.0 yol haritamızı belirledik” dedi.

Bu sayımızda ‘İçimizden Biri’ köşemizin konuğu Pisa Teks. ve Boya Fabrikaları A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Ayşenur Cansız. 250 çalışanla günlük 12 ton üretim kapasitesiyle global ve yerel birçok markaya hizmet verdiklerini belirten Cansız, “İşletmemizin süreç, teknoloji ve organizasyon bakımından öncelik ve değerlendirme matrislerini çıkartarak Endüstri 4.0 yol haritamızı belirledik Buradan hareketle, makinelerin birbiri ile haberleşmesi, verilerin online takibi, ERP sistemine kayıt edilmesi ve raporlanması gibi dijital yapılar kurulmuştur. Gerek üretimde gerekse makine enerji dairesinde birçok sistem dijital olarak yönetilmeye başlanmıştır” dedi.

► KOM MARKASI BÜNYESİNDE KURULDUK

- Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi’nin (ÇOSB) katılımcısı olarak Pisa Tekstil’i bize tanıtır mısınız?

- Pisa Tekstil, 1988 yılında, mayo ve iç giyim sektörünün öncüsü KOM markası

AYŞENUR CANSIZ KİMDİR?

1967 Tekirdağ doğumluyum, bir kız çocuğu annesiyim. İTÜ Makine Fakültesi Tekstil Mühendisliği Bölümü’nü 1988 yılında bitirdikten sonra iş hayatına başladım. 1992 yılında Kom Tekstil bünyesine katılarak uzun yıllar Creative Direktör olarak görev yaptım. Halen Pisa Tekstil ve Kom Tekstil şirketlerinin Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmaktayım.

bünyesinde kurulmuş; o günden bu yana mayo, iç çamaşırı, spor ve rahat günlük kullanım ürünleri segmentinde örme kumaş üreticisi olarak hizmet vermektedir. Pisa Tekstil üretimini 2022 Mayıs ayına kadar İstanbul’da sürdürmüştü, bu tarihten sonra ise Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesinde kurulu entegre fabrikasında faaliyetlerine devam etmektedir. 2000’li yılların başında üretim

süreçlerini kalite yönetim sistemleri ile bütünleştiren kuruluşumuz, 2014 yılında Yeni Kurumsal Kimlik ve Reorganizasyon Projesini tamamlamış, 2015 yılında ise Örgü, Boyahane ve Kumaş Satış Organizasyonlarını tek çatı altında toplayarak Pisa Fabric markası altında yurt içi ve yurt dışı müşterilerine hizmet vermeye başlamıştır.

► ÜRETİMİN YÜZDE 30'UNU İHRAC EDİYORUZ

- Tesislerinizde ne tür üretimler var? Ürün yelpazeniz hakkında bilgi verir misiniz? Firmanızın üretim kapasitesi, çalışan sayısı ve ihracat oranları nelerdir?

- Kapasitemizin yaklaşık yüzde 90'ı sentetik elyaflardan oluşan kumaşların üretimine ayrılmış olup; kalan kısmını ise yün, kaşmir, ipek, merserize pamuk gibi yine katma değeri yüksek ürün grupları oluşturmaktadır.

Mayo, iç giyim ve aktif spor gibi ürün gruplarında kullanılan yüksek elastikiyet ve performansa sahip sentetik kumaş çeşitlerimiz ile birlikte, doğal elyaflar ile üretilmiş kumaşlarımız da yine sektörün kullanımına sunulmuştur.

Günlük 12 ton üretim kapasitesi ve yaklaşık 250 çalışanı ile global ve yerel birçok markaya hizmet veriyoruz. Türkiye'deki ihracatçı konfeksiyonculara verdiğimiz servisin yanı sıra 2021 yılında üretimimizin yüzde 20'sini, 2022 yılında ise yüzde 30'unu doğrudan ihraç ettik.

► ÜRETİM HATLARIMIZI DİJİTALLEŞTİRDİK

- Son yıllarda ülkemizin ve tüm sanayi kuruluşlarının gündeminde olan sanayide dijitalleşme, nesnelerin interneti gibi dönüşümlerde Pisa Tekstil hangi aşamada? Yapılan çalışmalardan örnekler verir misiniz?

- Stratejilerimiz arasında Endüstri 4.0 var. Bu konuda danışmanlıklar alıyoruz. SIRI (Smart Industry Readiness Index) ile işletmemizin süreç, teknoloji ve organizasyon bakımından öncelik ve değerlendirme matrislerini çıkartarak yol haritamızı belirledik.

2015'ten bu yana örgü, boyahane ve kumaş satış organizasyonlarını tek çatı altında toplayarak Pisa Fabric markası altında yurt içi ve yurt dışı müşterilerine hizmet vermeye başladık.

Buradan hareketle, makinelerin birbiri ile haberleşmesi, verilerin online takibi, ERP sistemine kayıt edilmesi ve raporlanması gibi dijital yapılar kurulmuştur. Gerek üretimde gerekse makine enerji dairesinde birçok sistem dijital olarak yönetilmeye başlanmıştır.

► YEŞİL MUTABAKATIN ÖNEMİNİ BİLİYORUZ

- Sürdürülebilirlik ile ilgili çalışmalarınızdan bahsedebilir misiniz?

- Tüm dünyanın odak noktası haline gelen sürdürülebilirlik son yıllarda Tekstil ve Hazır giyim sektöründe de önemli bir gündem durumundadır. Global markalar ile birlikte yerel markalar da bu değişimin farkında olarak sürdürülebilirliği merkeze almışlardır. Bu noktada bizler de ürettiğimiz ürünlerden başlayarak bu değişime ayak uyduruyoruz. Koleksiyonumuzdaki konvansiyonel kumaşlar yerini her geçen gün artan bir oranda "recycled" ve "organic" ürünlere bırakmaktadır.

Diğer yandan Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında, önümüzdeki yıllarda en önemli projelerimizin kaynak kullanımına yönelik olacağını bilincinde ve farkındayız.

Bu noktada öncelikle çalışanlarımızı bilinçlendirmeye, üretimin her aşamasında hem verimli hem de sorumlu davranmaya yönlendiriyoruz. Su, enerji ve kimyasal kullanımını azaltacak öneri ve projeleri →

destekliyor, sürdürülebilirliği üretimimize entegre etmeye çalışıyoruz.

► AR-GE'DE MÜŞTERİ İŞBİRLİĞİ ÇOK ÖNEMLİ

- Ar-Ge çalışmalarınızı bize anlatır mısınız? Sizin gibi çok büyük ve öncü teknoloji şirketlerinde eğitimin de çok önemi var? Ne gibi eğitim faaliyetleri yürütüyorsunuz? Üniversite-sanayi işbirliği için üniversiteler ile birlikte yürüttüğünüz projeler var mı?

- Kurulduğumuz günden itibaren Ar-Ge ve yenilikçilik yatırımlarımızın kaynağı durumundadır. Gerek laboratuvar düzeyinde gerek üretim hattında sürekli yeniye arayan bir kültür oluşturmaya çalışıyoruz. Bu noktada, Stratejik Plan ve Hedeflerimiz doğrultusunda oluşturulan yıllık Eğitim Planımız ile çalışanlarımızın bilgi ve becerilerini geliştirmeye onların önünü açmaya çalışıyoruz.

Ar-Ge çalışmalarımızda en önemli işbirliğini müşterilerimizle yapıyoruz. Müşterilerimizin öngörülerini ve taleplerini çalışmalarımızın temelini oluşturmaktadır. Diğer yandan zaman zaman başta üniversiteler olmakla birlikte lise düzeyinde de eğitim kurumları ile geliştirdiğimiz projeler olmaktadır.

► BURS VEREREK DESTEK OLUYORUZ

- Hangi sosyal sorumluluk projelerini yürütüyorsunuz?

- 2005 yılında, Tekstil sektöründe teknoloji ve ürün geliştirmek, öğretim ve kültür hizmetleri sunmak amacıyla Cansız Of Vakfı'nı kurduk. Gerek teknolojik gerekse insan kaynakları açısından tekstil sektörünün gelişmesine katkıda bulunacak araştırma ve geliştirme yatırım ve destekleri vakıf bünyesinde yapılmaktadır.

İlköğretimden yüksek öğretime kadar,

maddi durumu olmayan başarılı çocuklara eğitim bursları sağlayarak onların ülkemiz için katma değer yaratacak başarılı bireyler olmasına katkıda bulunmaya çalışıyoruz.

► TAŞINMAMIZDA ÇOK YARDIM GÖRDÜK

- ÇOSB hakkında bir şeyler söylemek ister misiniz?

- Yaklaşık 35 yıl İstanbul'da faaliyet gösterdikten sonra, geçen yıl üretim tesisimizi Çerkezköy OSB'ye taşındık. Taşınma yaklaşık 6 ay sürdü. Bir yandan İstanbul'daki üretimi devam ettiriyor,

diğer yandan bölüm bölüm buraya taşınyorduk. Bizim için oldukça zorlu olan bu süreçti ama OSB yönetimi ve çalışanlarından idari ve teknik anlamda her türlü bilgi ve desteği almak işimizi oldukça kolaylaştırdı ve bize güven verdi. OSB düzenli, güvenilir bir üretim ortamı sunarak, bizlerin kendi işimize odaklanmamıza katkı sağlamaktadır. ●

İlköğretimden yüksek öğretime kadar, maddi durumu olmayan başarılı çocuklara eğitim bursları sağlayarak onların ülkemiz için katma değer yaratacak başarılı bireyler olmasına katkıda bulunmaya çalışıyoruz.

United Payment CEO'su İlker Sözdinler:

Türk FinTek şirketleri olarak Avrupa'ya çıkarma yaptık

DEİK Dijital Teknolojiler İş Konseyi Fintech Komitesi Başkanı İlker Sözdinler, "FinTek, ülkemiz için önemli bir sıçrama tahtası olma potansiyeli taşıyor ve bu alanda da çok ciddi çalışmalar yapıyor. Bu doğrultuda geçtiğimiz yıl DEİK, ülkemizdeki teknolojileri globale açma vizyonuyla Dijital Teknolojiler İş Konseyi kapsamında FinTek Komitesi'ni hayata geçirdi" dedi.

GİRAY DUDA

DEİK, Türkiye'deki teknolojileri dünyaya tanıtmak amacıyla birçok FinTek şirketini Money20/20 organizasyonuna götürdü. Fintek şirketlerinin Money20/20'deki çalışmalarını ve kendi şirketi United Payment'in faaliyetlerini DEİK Dijital Teknolojiler İş Konseyi Fintech Komitesi Başkanı İlker Sözdinler'e sorduk.

- Sayın İlker Sözdinler, Money20/20 organizasyonunun kapsamı ve önemi nedir?

- Money20/20, dünyanın en geniş katılımlı FinTek etkinliği olarak sektörün nabzının tutulduğu, dünyadaki trendlerin belirlendiği ve öne çıkan gelişmelerin dikkatle takip edildiği çok kapsamlı bir organizasyon. Biz de yaklaşık 90 farklı ülkeden katılımcının bulunduğu Money20/20'de her yıl düzenli olarak yer alıyoruz. Bu yıl görünürlüğümüzü öne çıkarma hedefiyle, etkinliğin ana sponsorlarından olduk. Yeni marka kimliğimizi aktarmak, hedef ve stratejilerimizi duyurmak, operasyon yürüttüğümüz tüm pazarlarda yeni partnerlerle işbirliği kurmak için önemli fırsatlar elde ettik.

► TEKNOJİLERİMİZİ GLOBALE AÇIYORUZ

- DEİK Dijital Teknolojiler İş Konseyi Fintech Komitesi olarak Türk şirketlerini Amsterdam'a getirdiniz. Bu ilk kez mi oluyor? Kaç şirket geldi?

- FinTek, ülkemiz için önemli bir sıçrama tahtası olma potansiyeli taşıyor ve bu alanda da çok ciddi çalışmalar yapılıyor. Bu doğrultuda geçtiğimiz yıl DEİK, ülkemizdeki teknolojileri globale açma vizyonuyla Dijital Teknolojiler İş Konseyi kapsamında FinTek Komitesi'ni hayata geçirdi. FinTek Komitesi Başkanı şapkamla yaklaşık bir yıldır sektördeki potansiyeli yüksek ve inovatif FinTek hizmetlerinin yurt dışına açılması konusunda çalışmalar yürütüyoruz. Hedeflerimiz çerçevesinde, bu yıl ilk defa Money 20/20'de DEİK Dijital Teknolojiler İş Konseyi çatısı altında Fintek Komitesi olarak "DEİK Pavilyonu"nu açtık. Pavilyonda gelecek vaat

DEİK Dijital Teknolojiler İş Konseyi Fintech Komitesi Başkanı İlker Sözdinler

eden önemli 8 FinTek'in (Colendi, Figopara, Kolaybi, Secure Future, Innovance, OBSS, TRA Tech, Fimple Türkiye) etkinliğe katılmasını organize ettik. Avrupa'nın önde gelen kuruluşlarının Türk şirketlere olan ilgisi bizi heyecanlandırdı. Komite olarak Türkiye'den global FinTek şirketleri çıkarma ve onlara yurtdışında büyüme imkanları sunma hedefiyle çalışmalarımıza devam edeceğiz.

► POTANSİYELİMİZ ÇOK FAZLA

- Money20/20'ye ve özellikle Türk şirketlerine ilgi nasıldı? Önemli iş görüşmeleri, bağlantıları ve sözleşmeleri yapabildiler mi? Memnun ayrıldılar mı?

- Ülkemiz, uzun yıllardır bankacılık alanında sahip olduğu bilgi birikimi ve deneyimi sayesinde birçok ülkeye göre son derece avantajlı bir konuma sahip. Ayrıca yazılımcı potansiyelimiz ve ihtiyaçlara karşı atık davranarak çözüm bulma kabiliyetimiz çok yüksek. Türk FinTek'lerinin aldığı yatırımlar ve geliştirdikleri teknolojiler de gösteriyor ki; Türkiye →

finansal teknolojiler sektöründe çok fazla potansiyel barındırıyor. FinTek şirketleri olarak biraz daha özgüvenli bir duruş sergilemenin ve cesur adımlar atmanın ülkemizi ve sektörümüzü bambaşka bir boyuta ulaştıracağını düşünüyorum. Money 20/20'ye katılımımız da bu sebepten dolayı çok önemliydi. Etkinlikte Türkler olarak adeta çıkarma yaptık diyebilirim. Şirketlerin bir sonraki yurtdışı hamleleri için de daha iştahlı olduğunu gözlemledik. Bu etkinliğin pozitif sonuçlarını yakın dönemde daha net olarak göreceğimizi düşünüyorum.

► MÜŞTERİ BEKLENTİLERİNİ VE İHTİYAÇLARINI KARŞILIYORUZ

- FinTek alanı insanların ve kuruluşların günlük yaşamına nasıl dokunuyor? Fintech sektörünün yakın zamandaki gelişmesi ve geleceği nasıl?

- FinTek'ler esasında günümüz bankacılık sisteminin gelişen teknoloji ile birlikte özellikle müşteri tarafında oluşan beklenti ve ihtiyaçların karşılanması noktasında büyük bir boşluğu doldurmak üzere hayata geçen bir sektör. Müşterinin özelleştirilmiş bir şekilde hızlı, kolay ve güvenli finansal hizmetlerle buluşmasını sağlayan bir araç olarak bugüne kadar hizmet veren FinTek'ler, gelecekte de değişen beklentilere ayak uydurarak hayatımızın her alanında, iş dünyasının her köşesinde varlığını sürdürecektir.

► TERCİHLER CEP TELEFONUNA DOĞRU

FinTek'in bu dönemde, ödeme yöntemlerine yönelik tercihin cep telefonu uygulaması ya da dijital cüzdana evrildiğini görüyoruz. FIS tarafından bu yıl yayınlanan Global Ödemeler Raporu'na göre 2026 yılına kadar nakit ödemelerin yüzde 6'lık azalmaya gideceği öngörülüyor. Ama nakitsiz toplum olmaya daha çok uzun yolumuz var. Ayrıca tüm dünyada cüzdandan kullanımı FinTek sektörünün en hızlı büyüyen alanı olurken, Türkiye'de de giderek önem kazandığını görüyoruz.

► AÇIK BANKACILIK BÜYÜYECEK

Son olarak da şu an tüm sektörün göz bebeği olan açık bankacılığı unutmamak lazım. Ocak 2023 itibarıyla ülke-

Money20/20'de Türk Fintek'lerinin tanıtım standı.

mizde başlayan Açık Bankacılık, henüz potansiyelini ortaya çıkarmış değil. Önümüzdeki yıllarda sektör oyuncularının müşterilerine çok daha kişiselleştirilmiş deneyim sunmasını sağlayacak, kullanıcılarınsa finansal araçları daha etkin kullanmalarına olanak tanıyacak bir alan.

► ÖDEMENİN HER NOKTASINDA VARIZ

- Şirketiniz United Payment'ı bize tanıtır mısınız? Ne tür çalışmalar yapıyorsunuz?

- Türkiye'nin ilk elektronik para şirketlerinden United Payment olarak, global şirketlerden bankalara, kobilerden kamu kurumlarına kadar birçok kurumun finansal teknoloji alanındaki ihtiyaçlarını orkestra ediyoruz. Ödemenin her noktasında, parayla ilgili her işte, tüm FinTek çözümlerini yüksek teknoloji ürünlerimizle tek çatı altında sunuyoruz.

Operasyonlarımızı Türkiye, Azerbaycan, Gürcistan, Romanya ve İngiltere olmak üzere 5 ülkede yürüterek, iş ortaklarımızın finansal düğümlerini çözüyoruz. Sanal veya fiziksel kartlar, ödeme altyapı çözümleri, linkle ödeme, kart saklama, POS çözümleri, para transferi, cüzdan çözümleri, nakit yönetimi, check-out entegrasyonu, pazar yeri ödeme çözümleri, fatura ödeme, sadakat çözümleri ve çok daha fazlasını sunuyoruz. Şu anda 15 milyon son kullanıcıya hizmet veriyoruz. 2023 yılında da işlem hacmimizi

80 milyar TL'ye, kullanıcı sayımızı 20 milyona çıkarmayı hedefliyoruz.

► BÖLGESEL GÜÇ OLMAYI HEDEFLİYORUZ

- Eski adınız olan Birleşik Ödeme'yi değiştirdiniz United Payment yaptınız. Birçok ülkede temsilcilikler kurdunuz. Bütün bunları nasıl bir gelecek ve vizyon planlayarak yaptınız. Bu değişimin felsefesini bizimle paylaşır mısınız?

- Şirketimiz, 2010 yılından bu yana FinTek sektörünün doğuşuna paralel olarak pek çok gelişime önderlik etti ve önemli adımlar kat etti. Birleşik Ödeme ismimizle çıktığımız bu yolda hayallerimiz yaptığımız işten, geliştirdiğimiz

Money20/20 etkinliğine katılan firma temsilcileri.

teknolojilerden her zaman büyük oldu ve şirketin boyu sınırları aştı. Tabii bu süreçte şirket ile birlikte sektör de gelişti, yatırımcı ve müşteri beklentileri değişti. Sektörde marka gücü başarılı birçok son kullanıcıya hizmet veren marka doğdu. Yatırımcı daha sürdürülebilir, regülasyona uyumlu ve marka gücü yüksek şirketlere odaklanırken; müşteriler daha kişiselleştirilmiş çözümler sunan teknolojilere sıcak bakmaya başladılar.

Tam da bu noktada United Payment olarak çok doğru bir zamanda bu değişimi hayata geçirdiğimize inanıyoruz. Bölgesel güç olma stratejimiz kapsamında marka gücümüzü ön plana çıkararak, doğru stratejiyle ilerleyişimizi sürdürmeyi hedefliyoruz. Bu hedefimiz bizi United Payment olmaya yöneltti.

► LONDRA BİZE YENİ KAPILAR AÇIYOR

- Avrupa'nın en önemli kentlerinden Londra'da ofis kurdunuz. Çok büyük bir hızla ilerleyen ödemeler sisteminin Türkiye ve Avrupa'daki durumunu, yapıları, ilerleyişini ve beklentilerinizi sorabilir miyiz?

- Londra FinTek dünyasının kalbinin attığı yer. Biz de 2023'e Londra'da birçok başarı hikayesinin doğuşuna şahitlik eden Level39'da ofisimizi açarak etkili bir giriş yaptık. Bölgenin lider FinTek şirketi olma vizyonumuz kapsamında Londra, bana ve ekibime ilham veriyor, birçok iş birliği kapısını açıyor.

Ödeme sistemleri alanında ise dünya, şu anda bizim de yoğun yatırım yaptığımız ve öncülüğünü üstlendiğimiz görünmez finans ve açık bankacılığa odaklanmış durumda. Tüm dünyada regülasyonlara yönelik çözümler çok fazla gündem konusu olmayı sürdürüyor. Ödeme sistemleri, hız, kolaylık ve güvenlik noktalarında yapılabilecekleri konuşuyor. Paranın demokratikleştirilmesi, ödeme sistemlerinin dijitalleşmesi ve özellikle bankada hesabı bulunmayan kesimlere hizmet götürülmesi noktasında hayata geçirilen yenilikler, sektöre yön veriyor.

► SIRADA DUBAİ, KAZAKİSTAN VE ÖZBEKİSTAN VAR

- Ödemeler sistemi faaliyetlerinizi hangi ülkelere taşımak istiyorsunuz? Bu girişimler, ülke mevzuatları açısından kolayca gerçekleştirilebilir mi?

- United Payment olarak bölgesel liderliği hedefliyoruz ve faaliyet göstereceğimiz ülkeleri bu doğrultuda değerlendiriyoruz. Şu an operasyonlarımızı yürüttüğümüz Azerbaycan, Gürcistan, Romanya ile hali hazırda bölgeyi domine ediyoruz.

Elbette her ülkenin

Türk FinTek'lerinin aldığı yatırımlar ve geliştirdikleri teknolojiler de gösteriyor ki Türkiye finansal teknolojiler sektöründe çok fazla potansiyel barındırıyor. Money 20/20 etkinliğine katılımımız da bu sebepten dolayı çok önemliydi. Etkinlikte Türkler olarak adeta çıkarma yaptık diyebilirim.

farklı kültürü ve çalışma sistemi bulunuyor ve lisans süreçleri de hayli uğraştırıcı olabiliyor. Bu noktada biz öncelikli olarak ABD veya Avrupa değil, FinTek konusunda potansiyeli yüksek bölge ülkelerini tercih ediyoruz. Bu süreçte yurtdışında iş ortaklarımızla sürdürdüğümüz güçlü iş birlikleri önemli bir katkı sunuyor. Bir diğer önemli konu da giriş yaptığımız her ülkede, o ülkenin dinamiklerine hakim, ülkeyi tanıyan, başarılı yerel yöneticilerle birlikte çalışıyor olmamız. Bu stratejimizin, başarılarımızda büyük bir etkisi olduğunu söyleyebilirim.

Önümüzdeki süreçte aralarında Dubai, Özbekistan, Kazakistan'ın da bulunduğu ülkelere açılımımızı sürdüreceğiz.

► TEKNOLOJİYİ ÖNDEN ŞEKİLLENDİRİYORLAR

- FinTek sektörü açısından, Hükümetten mevzuat, teşvik, destek gibi konularda beklenti ve talepleriniz var mı?

- Ülkemizin ve devlet yöneticilerimizin son dönemde FinTek alanında çok ciddi çalışmalar ve sektörü olumlu yönde etkileyecek düzenlemeler üzerinde çalıştığını biliyoruz. Özellikle son üç yıldır yapılan düzenlemeler, teknolojiyi geriden takip etmenin ötesinde önden

şekillendirirken, çalışmalarını devam eden "Milli Fintek Stratejisi" de birçok güzel gelişmenin habercisi. Bu konuda hep beraber çalışmaya devam edeceğiz. Tıpkı bankacılık sektöründeki başarılarımız gibi FinTek sektöründe de dünya çapında ses getiren gelişmeleri yaşayacağımıza inanıyorum. •

Logo Yazılım Kurumsal İlişkiler Yöneticisi Emre Atalar:

Şirketlerin odağında, sürdürülebilirlik, çevresel, sosyal ve yönetim politikası var

Emre Atalar, “İş dünyasının özellikle halka açık şirketlerin ve start-upların ESG (Çevresel, Sosyal ve Yönetişim) konusunu odağına aldığını görüyoruz. Çünkü bu faktörler artık şirketlerin performansı, sürdürülebilirliği ve itibarı için kritik öneme sahip. Şirketlerin iyi derecede ESG performansları, finansal ve itibar risklerini azaltmalarına da destek oluyor” dedi.

GİRAY DUDA

Sanayi ve ihracatçı şirketlerin mecburiyeti, görevi niteliğine gelen sürdürülebilirlik ve ESG (Çevresel, Sosyal ve Yönetişim) konularını, şirketlerin sürdürülebilirliği hakkında başarılı projeler yürüten ve bu alanda doktora tezi hazırlayan Logo Yazılım Kurumsal İlişkiler Yöneticisi Emre Atalar ile enine boyuna konuştuk.

- Sayın Atalar, son yıllarda oldukça popüler olan sürdürülebilirlik ve ESG'yi (Çevresel, Sosyal ve Yönetişim) konuşacağımız bir söyleşi yapmak istiyorum. ESG (Çevresel, Sosyal ve Yönetişim) nedir? Nasıl ortaya çıktı?

- Öncelikle daha geniş bir perspektiften değerlendirerek sürdürülebilirlik kavramından söz etmek isterim. Sürdürülebilirlik, uzun vadeli düşünmeyi, kaynakların sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasını, ekosistemlerin korunmasını ve toplumun refahını gözetmeyi gerektirir. Hem bireyler hem de kurumlar olarak, sürdürülebilirlik ilkelerini benimseyerek doğal kaynakların etkili kullanımı, çevre koruması ve toplumsal adalet gibi konularda sorumluluk almamız gerekiyor. Çünkü ancak bu sayede gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmak mümkün olabilir. Yenilikçi teknolojileri ve hızla değişen rekabet koşullarını da düşündüğümüzde şirketlerin hem kendi sürdürülebilirliklerini hem de ekosistemlerinin sürdürülebilirliğini sağlamaları kaçınılmaz bir durum haline gelmiştir.

Sorunuzun yanıtına gelecek olursak, son yıllarda, şirketlerin sürdürülebilirlikle ilgili faktörleri nasıl ele aldığını ve yönettiğini değerlendirmek amacıyla ESG (çevresel, sosyal ve yönetim) kavramı ortaya çıktı. ESG'nin kökeni, özellikle yatırımcıların sürdürülebilirlik faktörlerine olan ilgisinin artmasıyla gündeme geldi. Çünkü küresel düzeyde yatırımcıların odağında çevresel, sosyal ve yönetim faktörleri daha çok önem kazandı. 1980'lerin sonunda ve 1990'ların başında çevresel sorunlar, iklim değişikliği, doğal kaynak tükenmesi ve çevre kirliliği gibi konular daha fazla gündeme gelerek şirketlerin çevresel etkileri ve sürdürülebilirlik performansı daha fazla dikkat çekmeye başladı.

► SADECE FİNANSAL PERFORMANSA BAKILMIYOR

Aynı dönemde, işletmelerin sosyal etkileri ve sorumlulukları da vurgulanmaya işçi hakları, insan hakları, toplumsal eşitsizlikler ve yerel topluluklara katkı gibi sosyal konular, şirketlerin faaliyetlerinde daha fazla dikkate alınması gereken unsurlar olarak görülmeye başlandı. Yönetişim faktörleri ise şirketlerin etik standartları, kurumsal yönetim ilkelerine uyumu, şeffaflığı, hesap verilebilirliği ve hissedar haklarını gözetmesi gibi konuları içerdiğinden işletmelerin etik ve şeffaf yönetim uygulamaları, yatırımcı güveni ve uzun vadeli başarı açısından önemli hale geldi. Bu faktörlerin önemi ve farkındalığı arttıkça, yatırımcılar, finansal performansın yanı sıra çevresel, sosyal ve yönetim faktörlerini de değerlendirmeye başladılar.

► ESG ODAKLI YATIRIMLAR ARTACAK

2015 yılında ise, Birleşmiş Milletler tarafından Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) adıyla, 2030 yılına kadar hayata geçirilmesi planlanan 3 önemli işi başarmak için 17 hedef oluşturuldu. Tüm bu gelişmeler ışığında, ESG'nin doğuşunda yatırımcı talepleri, sürdürülebilir yatırım stratejilerinin gelişmesi ve sürdürülebilirlik endekslerinin oluşumu gibi faktörler etkili oldu.

ESG, yatırımcıların ve şirketlerin sürdürülebilirlikle ilgili faktörleri değerlendirmek, şirketlerin performansını ölçmek ve sürdürülebilirlikle ilgili riskleri ve fırsatları belirlemek için kullanılan bir çerçeve haline geldi. Bugün, ESG faktörlerine odaklanan yatırımlar, iş dünyasının önemli bir unsuru haline gelmiştir. 'Yeşil fonlar' olarak da anılan ESG odaklı yatırım fonlarına yapılan yatırımlar 2022 yılının sonunda 2.24 trilyon dolardan 2.5 trilyon dolara kadar yükseldi. Yakın gelecekte ESG odaklı yatırımların daha da artacağını öngörüyoruz.

► İYİ ESG PERFORMANSI RİSKLERİ DE AZALTIYOR

- Sürdürülebilirlik bağlamında değerlendirdiğimizde ESG iş dünyası için neden önemlidir? Son yıllarda popüler bir yaklaşım olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

- İş dünyasının özellikle halka açık şirketlerin ve start-upların ESG konusunu odağına aldığını görüyoruz. Çünkü bu faktörler artık şirketlerin performansı, sürdürülebilirliği ve itibarı için kritik öneme sahip. Şirketlere sürdürülebilirlik açısından bütünsel bir bakış açısı kazandıran ESG yaklaşımı, özellikle şirketlerin küresel risklere karşı önlem almalarına hatta çözüm sunmalarına fırsat tanıyor. Çevresel felaketler, iklim değişikliği etkileri, işçi hakları ihlalleri veya yolsuzluk gibi şirketin karşılaşılabileceği riskleri azaltmalarına olanak sağlıyor. Hatta şirketlerin iyi derecede ESG performansları, finansal ve itibar risklerini azaltmalarına da destek oluyor.

Son yıllarda yapılan araştırmalarda hem üst düzey yöneticilerin hem de yatırımcıların ESG kriterlerini giderek daha fazla dikkate aldığını görüyoruz. Bu sayede şirketler hem sürdürülebilirlik hedeflerine uygun hareket etmekte hem de potansiyel yatırımcıların ilgisini çekmekte. Tüketicilerin çevreye ve topluma duyarlı şirketlere daha olumlu bakma eğilimi de ESG açısından önemli bir faktördür. Çünkü sürdürülebilir iş modelleri kurgulayan şirketlerin pazarda daha bilinir ve tercih edilir olduğu görülmüştür.

► GENÇLER ESG ODAKLI OLMAYI ÖNEMSIYOR

Bu amaçla çevre dostu ve sürdürülebilirlik odaklı ürünler ve çözümler geliştiren şirketlerin rekabet avantajı yaratmayı hedeflediği bilinmektedir. Yapılan araştırmalarda yaşam kalitemizi iyileştirmeyi amaçlayan markaların borsadan

SPK, BDDK, KGK gibi kurumların aksiyonları Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarının oluşturulması ve karbon sıfır hedefine ulaşması için önemli adımlar atmaktadır. Türkiye'deki şirketler de uluslararası trendlere uyum sağlamak ve sürdürülebilirlik konusunda daha şeffaf bir şekilde bilgi paylaşmak için ESG raporlama uygulamalarını benimsemeye başlamışlardır.

yüzde120 daha iyi performans gösterdiği görülmektedir. Z kuşağının yüzde 48'i marka satın alma kararlarını bir şirketin çevre üzerindeki etkisine dayandırırken, yüzde 44'ü etik duruşuna göre seçim yapıyor. Bir başka araştırma olan Deloitte'un Küresel 2021 Binyıl ve Z Kuşağı Anketi'nde çevre, bir numaralı endişe konusu olarak öne çıkıyor. Özellikle gençlerin de ESG odaklı bir şirket kültürünü önemseydiği görülmektedir. Bu sayede işveren markası ve yetenek kazanımı açısından ESG'nin bir fırsat olduğu değerlendirilebilir.

Sonuç olarak, ESG faktörleri artık iş dünyasının başarısı için kritik bir unsur haline gelmiştir. Şirketler, sürdürülebilirlik, toplumsal sorumluluk ve etik değerlere odaklanarak uzun vadeli başarı sağlayabilirler. ESG'yi odağına alan şirketler, finansal performanslarını iyileştirme, riskleri azaltma, yenilikçilik ve rekabet avantajı elde etme fırsatına sahip olacaklardır.

► BORSA İSTANBUL ŞİRKETLERİ TEŞVİK EDİYOR

- Dünyada ve Türkiye'de ESG trendi nasıl seyrediyor?
- ESG, dünya genelinde hızla gelişmekte ve yaygın bir yaklaşım haline gelmektedir. Türkiye'deki şirketler de ESG faktörlerini giderek daha fazla benimsemekte ve ESG stratejilerini uygulamaya koymaktadır. Özellikle büyük şirketler, ESG kriterlerine uyum sağlamak ve sürdürülebilirlik performanslarını artırmak için çalışmalarına başladı. Borsa İstanbul, sürdürülebilirlik endeksleri oluşturarak ve şirketlere ESG raporlama gereklilikleri getirerek Türkiye'deki şirketleri ESG konusunda teşvik etmektedir.

► ESG DÜZENLEME VE STANDARTLARI OLUŞUYOR

Dünya genelinde ise, uluslararası şirketler, sürdürülebilirlik hedeflerini belirleyerek, karbon emisyonlarını azaltma, enerji verimliliğini artırma, sürdürülebilir tedarik zincirleri oluşturma gibi alanlarda →

çalışmalar yapmaktadır. Ayrıca, uluslararası yatırımcılar da ESG faktörlerini yatırım kararlarına dahil etmekte ve sürdürülebilir şirketlere yatırım yapmayı tercih etmektedir.

Birçok ülkede ESG'ye ilişkin düzenlemeler ve standartlar oluşturularak şirketlerin ESG performanslarını raporlamaları ve hesap verebilirliklerini sağlamaları istenmektedir. Ayrıca, ESG derecelendirme kuruluşları da şirketlerin ESG performansını değerlendirerek yatırımcılara bilgi sağlamaktadır. Kanada, Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık, Brezilya, Güney Afrika, Japonya, Avustralya ve Yeni Zelanda gibi ülkeler raporlama standartları konusunda önemli adımlar atmıştır.

Sonuç olarak, Türkiye'de ve dünya genelinde iş dünyası ESG konusunda daha bilinçli ve proaktif hale gelmiştir. Şirketler, ESG faktörlerini iş stratejilerine entegre ederek sürdürülebilirlik hedeflerini gerçekleştirmeye ve finansal başarılarını artırmaya çalışmaktadırlar.

► ÖNCE İNOVASYON VE FİNANSAL PERFORMANS

- Yapılan araştırmalarda sürdürülebilirlik gerçekten öncelikli konular arasında yer alıyor mu?

- Evet, yapılan araştırmalarda sürdürülebilirliğin öncelikli konular arasında yer aldığını görüyoruz. Ancak PwC'nin 2022 Küresel Yatırımcı Araştırması sonuçlarına göre, yatırımcılar en öncelikli konular olarak inovasyon ve finansal performansa odaklandıklarını belirtiyor. Sera gazı emisyonlarının azaltılmasını ise daha düşük bir öncelik olarak değerlendirmek mümkün. Buna rağmen önümüzdeki beş yıl içinde ise yatırımcılar, iklim değişikliği ve siber riskler gibi tehditlerin önemli ölçüde artacağını öngörüyorlar.

Ayrıca, şirketlerin hem iklim değişikliğiyle mücadelede ve inovasyonda hem de bu konularla ilgili raporlama konusunda daha etkin olmaları gerektiğine inanıyorlar. Araştırmaya katılan yatırımcıların yüzde 83'ü, işletmeler için en önemli önceliğin inovatif ürünler, hizmetler ve iş yapış şekilleri geliştirmek olduğunu belirtiyor. İkinci sırada ise yüzde 69 ile kârlı finansal performansın sürdürülmesi yer alıyor. ESG konuları da yatırımcıların işletme öncelikleri arasında yer almaktadır. Veri güvenliği ve gizlilik üçüncü (yüzde 51), etkin kurumsal yönetim dördüncü (yüzde 49) sırada yer alırken, sera gazı emisyonları da beşinci sırayı (yüzde 44) almaktadır.

► 2050'DE KARBON SIFIR HEDEFİ

Avrupa Birliği'nin (AB) Aralık 2019 tarihinde açıkladığı Avrupa Yeşil Mutabakatı ise temelde, iklim kriziyle mücadelede 2050 yılında karbon-nötr bir ekonomi olma yolunda atılacak adımlarını içeren yeni ekonomik büyüme stratejisi ortaya koymuştur. AB, bu hedefe ulaşmak için karbon emisyonlarını 2030 yılında 1990 seviyesine kıyasla yüzde 55 oranında azaltmayı ve 2050 yılında karbon nötr olmayı hedeflemektedir. Eğer bu hedefe ulaşılsa, Avrupa 2050 yılına kadar iklim nötr bir kıta haline gelecektir. Bu hedef, iş dünyasının önemli ölçüde etkilemektedir. Çünkü çevresel sürdürülebilirlik ve karbon emisyonlarının azaltılması, şirketlerin faaliyetlerini gözden geçirmelerini ve dönüştürmelerini gerektirmektedir. Bunun yanı sıra geliştirilen Avrupa Birliği Emisyon Ticaret Sistemi ile emisyon ticareti yoluyla sera gazı salımlarının azaltılması hedeflenmektedir. Böylelikle enerji üretimi, sanayi ve havacılık gibi sektörlerde faaliyet gösteren şirketlere sera gazı emisyonları için sınırlar ve izinler belirleyerek

EMRE ATALAR KİMDİR?

Lisans eğitimine işletme programında başlayan Emre Atalar, bu programı İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi birincisi olarak tamamladı. Ayrıca, ikinci bir lisans programı olarak Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik alanında eğitim alarak farklı disiplinlerde kendini geliştirme imkanı buldu.

Lisans eğitimi sonrasında aynı alanda yüksek lisans çalışmalarına devam eden Atalar, Marmara Üniversitesi'nde Yönetim ve Organi-

zasyon Yüksek Lisans Programını onur derecesiyle tamamladı. Akademik kariyerine ek olarak, profesyonel iş hayatında Vodafone Türkiye'de Kurumsal İlişkiler ekibinde görev aldı ve şirketin sürdürülebilirlik stratejisinin oluşturulmasına katkıda bulundu. Aynı zamanda, Vodafone'da sürdürülebilirlik projelerinin hayata geçirilmesi ve sivil toplum kuruluşları ile ilişkilerin geliştirilmesinde de etkin rol oynadı. Sürdürülebilirlik alanında hayata geçirdiği projelerle önemli başarılar elde etti, ulusal ve uluslararası ödül programlarından ödüller kazandı.

Şu anda Logo Yazılım'da Kurumsal İlişkiler Yöneticisi olarak görev yapmakta olan Emre Atalar, aynı zamanda İstanbul Üniversitesi'nde İşletme alanında doktora programına devam etmektedir.

emisyonlarını azaltmaları ve daha verimli teknolojilere geçmeleri için teşvik sağlamaktadır.

► ŞİRKETLERİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- Sınırdaki karbon düzenlemesi hangi şirketlere nasıl yükümlülükler getiriyor?

- Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması ise Avrupa Birliği'nin önerdiği yeni bir düzenleme olmakla birlikte ithalatçı ülkelerin ürünlerin karbon salımlarını dikkate almasını, AB içinde faaliyet gösteren ve AB'den ithalat yapan şirketlerin, AB'nin belirlediği karbon fiyatıyla karşılaştırılarak karbon ayak izlerinin hesaplanmasını gerektirmektedir. Avrupa Birliği Emisyon Ticaret Sistemi ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması gibi düzenlemeler, uluslararası alanda faaliyet gösteren şirketleri, emisyonlarını ve çevresel etkilerini daha iyi yönetmeye teşvik etmektedir. Şirketler, sera gazı salımlarını azaltmak ve sürdürülebilir uygulamalara yönelmek için çeşitli önlemler almak zorunda kalmaktadır. Avrupa Yeşil Mutabakatı, Paris İklim Anlaşması ve COP27 gibi çevresel sorunlara çözüm odaklı olan önemli girişimler, iklim krizi, artan sera gazı emisyonları, ormansızlaşma ve biyoçeşitlilik krizi gibi çevresel sorunlara yönelik çözümleri teşvik ederek ESG'nin hızla gelişmesine katkı sağlamıştır. Ayrıca, COVID-19 pandemisinin ve iklim krizinin etkileri de ESG konularının büyük ölçüde gündeme gelmesine neden olmuştur.

► KAPSAMLI SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLARI

- Bilgilerin, raporların şeffaf biçimde açıklanması, paylaşılması uygulaması şu anda Avrupa Birliği'nde başladı değil mi?

- Evet, Avrupa Birliği'nde şirketlerin çevresel, sosyal ve yönetimsel (ESG) faaliyetlerine ilişkin bilgileri kamuoyuyla paylaşması gereken bir düzenleme bulunmaktadır. AB'de 500'den fazla çalışana sahip olan ve borsaya kote olan şirketler, bankalar, sigorta şirketleri ve kamu yararına çalışan kuruluşlar gibi belirli şartları sağlayan büyük şirketler, 2018 yılından itibaren Non-Financial Reporting Directive kapsamında ESG bilgilerini raporlamak zorundadır. Bu şirketler, çevresel etkileri, sosyal politikaları, çalışan hakları, çeşitlilik ve yönetim gibi konularda performanslarını ve politikalarını açık bir şekilde paylaşmaktadır. Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), Avrupa Birliği'nde şirketlere çevresel, sosyal ve yönetimsel etkilerine ilişkin daha ayrıntılı raporlama gereklilikleri getiren bir düzenlemedir. CSRD'nin kabul edilen standartlarına göre büyük şirketler, çevresel, sosyal ve yönetimsel faktörlerle ilgili daha kapsamlı bir sürdürülebilirlik raporu sunmak zorundadır.

baskılar, likidite şokları, para-maliye politikalarında atılan yanlış adımlar ciddi sosyo-ekonomik sorunlara ve küresel ekonomik parçalanmalara sebep olacağını tahmin edilmektedir. Artan yoksulluk, işsizlik, siyasi istikrarsızlık, protestolar, terörizm ve siyasi kutuplaşmalar küresel risk oluşturmaya devam edeceği

öngörülmektedir. Küresel güçler arasında artan çatışmalar ve jeopolitik parçalanma, ekonomik, teknolojik ve finansal güvensizlik ve ayrışmaları tetikleyecektir.

► 10 RİSKİN 6'SI ÇEVREYLE İLGİLİ

- Uzun vadeli risklere gelirse...

- Uzun vadeli riskleri incelediğimizde ise; iklim değişikliği azaltmada ve uyum eylemlerindeki başarısızlık riski öne çıkmaktadır. Aynı zamanda doğal afetler ve aşırı hava olayları, biyoçeşitlilik kaybı ve ekosistem çöküşü tespit edilen uzun vadeli risklerin başında gelmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere özellikle uzun vadeli 10 riskin 6'sı doğrudan çevresel riskleri barındırmaktadır. Doğal kaynak tüketiminin artışı ekosistemin çöküşünü hızlandıracak, deniz seviyesinde yükselme, su kıtlığı, gıda kaynaklı riskleri, ve doğal afetlerin etki alanlarını artırmaya devam edecektir. Toplumsal anlamda sosyo-ekonomik yapıları dönüştüren büyük ölçekli gönülsüz göçler, teknolojinin kimi zaman yıkıcı etkilerini de yaşadığımız günümüzde siber suçların ve siber güvensizliğin üst sıralarda yerini almaya başladığını görebiliyoruz. Bu riskler enerji, ulaşım, finansal sistemler ve kamu güvenliği açısından ciddi sonuçlar doğurma kapasitesine sahiptir. Bunun yanı sıra teknolojik gelişmelerle birlikte askeri harcamalardaki ve yatırımlardaki artış kriz ortamlarını tetiklemeye devam edecektir.

Teknolojinin hızlı gelişimi ve dijitalleşmenin yaygınlaşması hayatımızı kolaylaştırırken, dijital bağımlılık riskinin de arttığına dikkat çekilmiştir. Özellikle gençlerin sosyal ve duygusal gelişimlerini olumsuz etkilemesi, sanal suçlar, siber saldırılar gibi riskler raporda ele alınmıştır.

- Raporda dünya çapında gelişen olumlu hareketler açısından nelerden söz ediliyor?

- Olumlu açıdan bakıldığında teknolojik gelişmeler sayesinde yapay zeka, kuantum bilişim, büyük veri analitiği, nesnelerin internet, blok zinciri ve biyoteknoloji gibi alanlarda ilerleme kaydedileceği; sağlık hizmetleri, gıda ve iklim kaynakları risklerin azaltılmasına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Teknolojik gelişmeler ve dijital dönüşümün hızla ilerlemesi, iş dünyasında önemli değişikliklere yol açarak gelecekte hangi iş fırsatlarının ortaya çıkacağı konusunda bir değerlendirme yapmayı önemli hale getirmektedir. ●

► TÜRKİYE'DE ÇALIŞMALAR YÜRÜYOR

- Türkiye'de sürdürülebilirlik ve EGS raporlamasına bakış nasıl, neler yapılıyor?

- Türkiye'de AB'ye kıyasla ESG raporlaması ve sürdürülebilirlik konusunda yeni bir düzenleme süreci bulunmaktadır. Ancak küresel olarak sürdürülebilirlik ve ESG faktörlerine olan ilgi artmakta ve bu konuda yapılan düzenlemelerin etkisiyle şirketlerin sürdürülebilirlik performansını raporlaması önem kazanmaktadır. Ülkemizde 2020 yılında Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi hayata geçirilmişti. Çevre, Sosyal ve Kurumsal Yönetim konusunda bu düzenleme ile getirilen "uy veya açıkla" uygulaması nedeniyle, Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerden zaman içinde daha fazla sayıda şirketin çaba göstereceği beklenmektedir. 2022 yılında ise Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu; Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarının belirlenmesinde yetkili kılındı. Özellikle SPK, BDDK, KGK gibi kurumların aksiyonları Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarının oluşturulması ve karbon sıfır hedefine ulaşması için önemli adımlar atmaktadır. Türkiye'deki şirketler de uluslararası trendlere uyum sağlamak ve sürdürülebilirlik konusunda daha şeffaf bir şekilde bilgi paylaşmak için ESG raporlama uygulamalarını benimsemeye başlamışlardır.

► HAYAT PAHALILIĞI VE ENFLASYON

- Peki dünya için kısa vadeli nasıl risklerden söz ediliyor?

- Kısa vadeli riskleri incelediğimizde özellikle hayat pahalılığı ve enflasyonist ortam tüm dünya için kısa vadeli risklerin başında gelmektedir. Salgın sonrasında küresel tedarik zincirinin derinden etkilenmesi ekonomik etkilerini sürdürmeye devam ettiği ortaya konulmuştur. Beraberinde tarihte görülmemiş yüksek kamu borçlanması, enflasyonist

ÖRGÜTSEL VATANDAŞLIK

Dr. AHMET TEMİROĞLU

Özen Mensucat Genel Müdürü
temiroglu@ozenmensucat.com

VATANDAŞLIK

Değerli okuyucular, bildiğiniz gibi vatandaşlık kavramı, bir ülkede yaşayan insanlarla o ülkedeki devlet mekanizması arasında, anayasa ve kanunlar çerçevesinde karşılıklı hakların, görevlerin, yetkilerin tanımlanmasıyla ortaya çıkan bir kavramdır. Her ülkenin vatan-daşı belirlenmiş olan bu kanunlara uymak zorundadır. Devlet de aynı anayasa ve kanunlar çerçevesinde vatandaşlara karşı görevlerini yerine getirir.

Ancak yukarıda sözünü ettiğimiz bu kurallar bir ülkenin vatan-daşı olmak için belirlenen olmazsa olmaz, asgari kurallardır. Bunların yanında vatandaşlarla vatandaşlar arasında ve yine vatandaşlarla devlet arasında yazılı olmayan, zorunlu olmayan, birçok davranışlar, kurallar ve uygulamalar vardır.

Örneğin vatandaşların büyük çoğunluğu ülkesinin futbol takımının başarısıyla sevinirler. Onlar için ülkenin bayrağı, ordusu, toprağı, kültürel değerleri kutsaldır. Özellikle yurtdışına çıktıklarında bu konularda daha da duyarlı olurlar. Çoğu kez uzun süre ülkeden ayrı kalmış insanlar vatan toprağına basar basmaz toprağı öperler.

Öte yandan vatandaşlar biri birbirlerine maddi ve manevi olarak birçok yardımlarda bulunurlar. Yoksul insanlara maddi yardımlar yapılır. Yine mutlu günlerinde vatandaşlar birbirlerinin düğünlerine, kutlamalarına katılırlar.

Örnek olarak verilen bu uygulamaların hiçbirisi kanun ve kurallarda yazılı değildir.

ÖRGÜTSEL VATANDAŞLIK

İşyerlerini de insanların belirli bir ürün veya hizmeti üretmek üzere bir araya geldikleri "Vatan" gibi düşünebiliriz. İşyerlerinde de anayasa ve kanunlara benzeyen birçok yazılı kural vardır. Görev, yetki ve sorumlulukların belirtildiği organizasyon şemaları, görev tanımları, prosedürler ve talimatlar bunlara örnek olarak verilebilir.

Ancak örgütsel vatandaşlık davranışı için bu kurallara uymak gerekli ama yeterli değildir. Örgütsel vatandaşlık davranışı, çalışanların, yöneticilerin ve işverenlerin yazılı olan bu kurallar ve sorumluluklar dışında göstermiş oldukları fazladan davranışlarla ortaya çıkar. Üstelik çalışanlar tarafından sergilenen bu fazla çaba

ve davranışların yerine getirilmesi durumunda herhangi bir ödül, getirilmemesi durumunda ise herhangi bir ceza söz konusu değildir. Ancak işveren ya da yönetici isterse ödüllendirebilir. Ve yine işveren ve yöneticiler tarafından sergilenen bu tür fazladan çaba ve davranışlar da sadece şirketin kârlılığını arttırmaya yönelik olmayıp aynı zamanda işyerindeki tüm çalışanların memnuniyetini sağlayacak niteliktedir.

ÖRGÜTSEL VATANDAŞLIK DAVRANIŞLARI

A-Çalışanların sergileyebileceği davranışlar:

Örgütsel vatandaşlık kültürünün yerleştiği işletmelerde çalışanlar tarafından sergilenecek örgütsel vatandaşlık davranışlarına örnek olabilecek bazı davranışlar aşağıdaki gibi sıralanabilir;

Çalışanlar;

-İşletmenin yararını kollamak için kendi görev tanımları dışında olan işlere de el atarlar.

-İşyerlerinde tasarrufa önem verirler, iş yerindeki madde ve malzemeleri, ısı, ışık gibi enerji kaynaklarını verimli kullanırlar.

- İçtenlikle birbirlerine yardım ederler.

-Birbirlerine karşı nazik davranırlar ve saygılıdırlar.

-İşe yeni başlayan arkadaşlarına başarılı olması için yardımcı olurlar.

-Çatışma, kıskançlık, huzursuzluk davranışları sergilemezler.

-Öngörülmeyen bazı görevleri fedakârlık göstererek içtenlikle yaparlar.

-İşyerinde verimliliğin artması için sürekli bir çaba içerisinde dirler.

- "Kalite çemberleri", "Kaizen grupları" gibi işletmenin yararına olacak her türlü faaliyete gönüllü olarak katılmak isterler.

-Gerektiği zaman mesai saatinin dışında da çalışmaya devam ederler. Hatta hastayken bile görevlerini aksatmamaya çaba gösterirler.

-İşyerinin temizliği ve düzeni konusunda titizdirler.

-İşyeri dışındaki ortamlarda her zaman işyerlerini savunur ve olumlu şeyler söylerler. İşyerleri ile övünerek örneğin "Ben Özen Mensucatlıyım" derler.

B-İşveren ve yöneticilerin sergileyecekleri davranışlar:

Örgütsel vatandaşlık kültürünün yerleştiği işletmelerde işveren ve yöneticiler tarafından sergilenecek örgütsel vatandaşlık davranışlarına da aşağıdaki uygulamaları örnek olarak sıralayabiliriz:

İşveren ve yöneticiler,

-Çalışanlarına değer verirler ve saygı duyarlar. Saygı karşılıklıdır. Astların üstlerine olduğu gibi üstler de astlarına karşı saygı gösterirler.

-Çalışanlarını evlatları, kardeşleri gibi görür, onları birer insan olarak severler.

-İşyerinde huzur sağlarlar. Yüreğinde insan sevgisi olan, insanlarla ve kendileriyle barışık olan yöneticiler buldukları ortama huzur verirler.

-İşyerinde güven ortamı oluştururlar. Çalışanların kendilerine güvenmelerini sağlarlar.

-Her zaman şirketin kârlılığının yanında mutlaka çalışanlarının memnuniyetini de gözetirler.

-Çalışanlarının kişisel başarılarını takdir ederler.

-Çalışanlarının kişisel hataları olduğunda onları kişiliklerine hakaret etmeden aynı hataların tekrarlanmaması amacıyla iş odaklı olarak uyarırlar.

-Astlarının kişisel hatalarını, eksikliklerini sürekli kontrol ederek aramak bulmak çabası içinde olmazlar. Tam tersi, astlarını doğrudan yakalamaya çalışırlar. Hatta doğrudan yakalayamıyorlarsa doğruya yakın yakalamaya çalışırlar.

-Çalışanlarını ödüllendirirler. İnsanların maaş almak için yapmak zorunda oldukları ve görev tanımlarında var olan şeylerin karşılığında maddi olarak ödüllendirilmesi yanlıştır. Ama insanlar yüreklerini katarak, canla başla, kendilerinden beklenenden fazlasını yaparak, işyerlerine fazladan maddi katkılar sağlamışlarsa, bunun karşılığında maddi olarak da ödüllendirilirler.

-Çalışanlarına karşı adildirler. Gerek çalışanlar arasında gerekse çalışanlarla işletme arasında her zaman adaleti sağlarlar. İşletmenin menfaati kadar çalışanlarının da menfaatlerini kollarlar.

Yukarıda bazı örneklerini belirtmiş olduğumuz "Örgütsel Vatandaşlık Davranışları"nın var olduğu işletmeler günümüz rekabet koşulları içerisinde çok güçlü olan işletmelerdir. Çünkü günümüzde insan kaynağının rekabetteki en önemli unsur olduğu artık çok net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Çalışanlar vatanını, bayrağını sevdiği gibi işyerini, arkadaşlarını, yöneticilerini de severse o işletme her türlü zorluğun üstesinden kolaylıkla gelebilir.

İSO Yeşil Dönüşüm Ödülleri sahiplerini buldu

Bu yıl 18'incisi düzenlenen İSO Yeşil Dönüşüm Ödüllerinde Sürdürülebilirlik Yönetimi Kategorisi'nde birincilik ödülünün sahibi Kordsa Teknik Tekstil A.Ş. oldu. Aynı kategoride ikincilik ödülü Borusan Mannesmann Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye giderken üçüncülük ödülünün sahibi ise Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş. oldu. Söz konusu kategoride jüri özel ödülü de Akademi Çevre Entegre Atık Yönetimi Endüstri A.Ş.'ye gitti.

► ENERJİ VERİMLİLİĞİ PROJESİNDE BÜYÜK ÖDÜL ARÇELİK'İN OLDU

İSO Yeşil Dönüşüm Ödülleri'nin bir diğer kategorisi olan Enerji Verimliliği Projesi'nde birincilik ödülünün sahibi Arçelik Anonim Şirketi – Buzdolabı İşletmesi oldu. Aynı kategoride ikincilik ödülü Orta Anadolu Ticaret ve Sanayi İşletmeleri A.Ş.'ye, üçüncülük ödülü de Tayraş Baz Yağ Rafineri Bilecik Şubesi A.Ş.'ye gitti. Söz konusu kategoride jüri özel ödülünün sahibi ise Kaleseramik Çanakkale Kalebodur Seramik Sanayi A.Ş. oldu.

► ENERJİ VERİMLİ ÜRÜN KATEGORİSİNDE İKİ ŞİRKETE ÖDÜL

Bir başka önemli kategori olan 'Enerji Verimli Ürün Kategorisi'nde bir büyük ölçekli işletme ödülü bir de KOBİ ödülü olmak üzere iki şirket ödüllendirildi. Büyük Ölçekli İşletme Ödülü Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.'nin olurken KOBİ ödülünün sahibi ise Ultrapak Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş. oldu.

► ÇEVRE DOSTU UYGULAMA'DA 3'ÜNCÜLÜK ÖDÜLÜ İKİ ŞİRKETE VERİLDİ

Ödüllerin 4. kategorisi olan 'Çevre Dostu Uygulama Kategorisi'nde 4 ödül dağıtıldı. Söz konusu kategoride birincilik ödülü Maşan Mando Otomotiv Parçaları Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin olurken ikincilik ödülü Gisaş Gemi İnşa San. A.Ş. Tuzla Tersane Şubesi'ne gitti. Üçüncülük ödülü ise diğer kategorilerden farklı olarak iki şirkete birden verildi. Çevre Dostu Uygulama Kategorisi'nde Arçelik A.Ş. ve Özler Plastik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi 3'üncülük ödülünün sahibi oldu.

► WİSER TECH, ÇEVRE DOSTU ÜRÜNDE BİRİNCİ OLDU

Ödül töreninin son kategorisi olan 'Çevre Dostu Ürün Kategorisi'nde büyük ödülün sahibi Wisser Tech İnovasyon ve Teknoloji Yatırımları Sanayi Ticaret Anonim Şirketi oldu. Aynı kategoride ikincilik ödülü Meltem Kimya ve Tekstil Sanayi İthalat İhracat ve Ticaret Limited Şirketi / Orhangazi Sanayi Pet Polyester Tesisleri Şubesi'ne verilirken Arçelik A.Ş.'nin Kompresör İşletmesi ise üçüncülük ödülünün sahibi oldu. Bu kategoride jüri özel ödülü ise Tayraş Baz Yağ Rafineri Anonim Şirketi'ne takdim edildi.

KPMG Fintech ve Dijital Finans Lideri Sinem Cantürk:

Web3, ticareti, şirketlerin işleyişini değiştirecek bir güç

Sinem Cantürk, "Web3, blok zincir teknolojisine dayanan web'in yeni bir sürümüdür. Web3, merkeziyetsiz, şeffaf, güvenli, katılımcı ve yenilikçi bir ekosistem yaratmayı amaçlayan bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, finansal hizmetlerden dijital sanat ve oyunlara; bilimden ticarete kadar birçok farklı alanda devrim niteliğinde uygulamaların ortaya çıkmasını sağlıyor" dedi.

GİRAY DUDA

Merkeziyetsiz bir web sürümü. 'Bildiğimiz otoritelere başkaldırı sayılabilir.' gibi tanımlarla tanıtılan Web3'ü, konuyla ilgili çok ayrıntılı bir rapor hazırlayan KPMG Fintech ekibinin yöneticisi Sinem Cantürk ile konuştuk.

- Sayın Sinem Cantürk öncelikle bize Web3'ün ne olduğunu anlatır mısınız?

- Son dönemde en çok bahsedilen ama ne olduğu da tam olarak anlaşılabilen konuların başında "web3" geliyor. Tanım olarak bakacak olursak web3, blok zincir teknolojisine dayanan web'in yeni bir sürümüdür.

Web3, merkeziyetsiz, şeffaf, güvenli, katılımcı ve yenilikçi bir ekosistem yaratmayı amaçlayan bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, finansal hizmetlerden dijital sanat ve oyunlara; bilimden ticarete kadar birçok farklı alanda devrim niteliğinde uygulamaların ortaya çıkmasını sağlıyor.

Web3 Merkezi veri sorunlarını ve kullanıcı gizliliğini çözmeyi vaad ederek ilk olarak 2014 yılında ethereum kurucusu gavin wood tarafından önerilmiştir. Ve günümüzde halen gelişmeye, değişmeye devam etmektedir.

► TÜRKİYE'NİN BLOK ZİNCİRİNE ADAPTASYONU AMAÇLIYORUZ

- Kısa süre önce yayınladığınız Web3 Raporunun içeriğinden söz eder misiniz?

- "KPMG Perspektifinden Web3" araştırmamızı, Türkiye'nin blok zincirine adaptasyonuna rehberlik edecek kapsamlı bir çalışma olarak ortaya koyduk. Ülkemizin blok zincirine adaptasyonu için rehber işlevi görmesini arzu ediyoruz.

Blok zincirinin en trend altı başlığı olan finans (CeFi, DeFi), DeSci & ReFi, DAO, Metaverse, NFT ve CBDC konularına ışık tutan raporumuzda bu başlıklar özelinde blok zinciri teknolojisinin faydaları, kullanım alanları, avantajları ve dezavantajlarına yer veriyoruz. Blok zinciri teknolojisinin faydalarının, kullanım alanlarının, avantajlarının, dezavantajlarının anlaşılması ve sektörlere olan katkısının gelişme-

sini amaçlıyoruz. KPMG Türkiye'nin küresel deneyimi ve yerel bilgi birikimini bir araya getirerek 50 kişinin üzerinde profesyonel ekiple ve konu uzmanı danışmanlarıyla hazırladığımız bu kapsamlı çalışma, Türkiye'de blok zincirinin gelişim alanlarını ortaya koymasından önem taşıyor.

► BİLGİLERİN ELE GEÇİRİLMESİ İMKANSIZDIR

- Web3'ün avantajları nelerdir?

- Web3'de bilgilerin, paranın, işlemlerin bir merkezde tutulması, ele geçirilmesi ve değiştirilmesi neredeyse imkansızdır. Dağıtılmış defter teknolojisi sayesinde tüm veri ve işlemler depolanır ve dünyanın her yerine dağıtılarak güvence altına alınır. Bu deftere kaydedilen veriler hiçbir güç (hükümet, devlet, vb) karşısında değiştirilemez.

Web3'ün en temel avantajı işte bu merkeziyetsiz yapısıdır. Bizim bugün bildiğimiz ve kabul ettiğimiz otoritelere karşı bir başkaldırı gibi de kabul edebiliriz. Bu teknolojiye veriler tamamen şifrelenir ve akıllı sözleşmeler ile beraber protokol kuralları tanımlanır. İçerik oluşturucular, halka açık defterde içeriklerinin kalıcı sahipleri olarak işaretlenir. Tek bir merkez olmadığı için minimum hizmet kesintisi yaşanır. Merkezi bir otoritenin olmaması, web3'ün kapsayıcılığı ve kullanımını artırır.

► KULLANIM ALANLARI ÇOK GENİŞ

- Web3'ün kullanım alanları nelerdir?

- KPMG olarak iş dünyası ile web3 arasında bir köprü görevi görmesi amacıyla hazırladığımız kanaat önderliği çalışmamız KPMG perspektifinden web3'de de belirttiğimiz gibi, web3'ün kullanım alanları çok geniştir: Finance (DeFi & CeFi), CBDC (merkez bankası dijital para birimleri), NFT, Metaverse, DAO, DeSci, ReFi.

Bunları biraz açıklayacak olursam, DeFi, geleneksel finansal hizmetlere alternatif sunarak, daha düşük maliyetler, daha hızlı işlemler ve artan finansal kapsayıcılık gibi avantajlar sunuyor. CBDC'ler (Merkez Bankası Dijital Para Birimleri) ve Stablecoin'ler dijital para birimleri alanında büyük bir potansiyele sahip. CBDC'ler, merkez bankalarının dijital para birimlerini ihraç etmesini ve finansal sistemin daha etkili çalışmasını sağlamayı amaçlıyor. Stablecoin'ler de kripto para birimlerine karşı daha istikrarlı bir değer sunarak, günlük işlemlerde kullanılabilirliklerini artırıyor.

► KATILIMCILARIN YÖNETTİĞİ MODEL

DAO'lar işletmelerin ve projelerin katılımcıların oylama yoluyla yönetildiği, merkezi otoritelerin olmadığı bir yapı sunuyor. Bu da, toplulukların daha fazla söz sahibi olduğu ve karar süreçlerine aktif olarak katıldığı bir iş modeli yaratıyor.

NFT'ler sanat, müzik, oyun ve diğer yaratıcı sektörlerde köklü bir değişim yaratırken, sanatçılar ve yaratıcı profesyoneller için yeni gelir modelleri sağlıyor. Şirketler için oyunlaştırma ve müşteri sadakati konusunda önemli fırsatlar sunuyor.

► DİJİTAL DÜNYADA GERÇEK ZAMANLI ETKİLEŞİM

Metaverse ise dijital dünyada gerçek zamanlı etkileşimleri mümkün kılıyor. Sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik ve dijital dünya birleşerek, insanların etkileşimde bulunabileceği, ticaret yapabileceği ve deneyimleyebileceği yeni bir dijital ekosistem yaratıyor.

► BİLİM VE FİNANS ALANINDA FIRSATLAR

DeSci ve ReFi, geleneksel sınırlamaları aşarak, bilim ve finans alanında yenilikçi fırsatlar sunarak dünyayı dönüştürme potansiyeline sahip. DeSci, bilim ve araştırma süreçlerini demokratikleştirerek, veri paylaşımını kolaylaştırıyor ve araştırmacıların işbirliği yapmasını teşvik ediyor. Bilimsel ilerlemeyi hızlandırarak, inovasyonu desteklemeyi amaçlıyor. ReFi, iklim değişikliğiyle mücadele etmek, korumak ve biyoçeşitliliği desteklemek, daha adil ve sürdürülebilir bir finansal sistem yaratmak amacıyla blockchain ve web3 teknolojilerine odaklanan bir hareket. Blokzincir teknolojisini kullanarak, daha şeffaf, güvenilir, merkeziyetsiz ve sürdürülebilir bir finansal altyapı oluşturmayı hedefliyor.

► NEREDEN BAŞLAMALI?

- **Şirketlerin Web3'ün avantajlarından yararlanması için nasıl ve nereden başlaması gerekir?**

- Web3 şirketlerin iş yapma modellerini, stratejilerini temelden değiştirme potansiyeline sahip. Ama şirketlerin önünde önemli bir soru işareti var, nereden ve nasıl başlayacaklarını bilememek. Biz de araştırmamızda tam olarak bu konuya bir yanıt vermek istedik. Global'deki ve/veya Türkiye'deki kullanım alanlarını değerlendirdik. Ve hangi kullanım konusunun, şirketler için ne avantajları, ne riskleri, ne fırsatları olduğunu belirlemeye çalıştık.

Her şirketin web3 dünyasına giriş yapması, her şirketin metaverse'de olması veya bir NFT yaratması gerekli değil. Bu noktada şirketlerin kendileri için uygun olan gidiş yolunu belirlemeleri kritik öneme sahip. Doğru zamanda, doğru bir web3 stratejisinin finansal karlılık, kapsayıcılık, küresel erişim, güven artışı, müşteri deneyimi yaratması muhtemel getirileri olacaktır.

- **Web3'ün dezavantajları, yarattığı sorunlar var mıdır?**

- Getirileri yanında, günümüzde en büyük dezavantajı

DİJİTAL VARLIKLARIN FİNANSAL KULLANIMI

Dijital varlıklar, kripto para birimleri, tokenlar ve diğer dijital varlıkları içeren kategorize edilebilen finansal varlıklardır. Bu dijital varlıklar, finansal dünya üzerinde artan bir etkiye sahip olmaya başlamıştır ve birçok farklı kullanım alanına sahiptirler. İşte dijital varlıkların finansal kullanım alanlarından bazıları:

Yatırım: Dijital varlıklar, birçok yatırımcının portföylerine dahil ettikleri bir yatırım aracıdır. Özellikle kripto para birimleri, yatırımcılara yüksek getiri potansiyeli sunar, ancak aynı zamanda yüksek riskler de barındırır.

Ödeme: Dijital varlıkların bir başka kullanım alanı da ödeme sistemleri olabilir. Birçok e-ticaret sitesi, dijital varlıkların ödeme yöntemi olarak kabul edilmesine izin verir ve bu, özellikle sınırlı banka hesabı olan insanlar için bir alternatif ödeme seçeneği olabilir.

Kredi: Bazı DeFi (merkezi olmayan finans) platformları, kripto varlıkları teminat olarak kabul ederek kredi veya borç verme imkanı sunar. Bu, geleneksel bankaların yerini alabilir veya bankalarla birlikte çalışarak finansal hizmetler sunabilir.

Tokenizasyon: Tokenizasyon, geleneksel varlıkların dijital varlıklara dönüştürülmesidir. Bu, emlak, sanat eseri, hisse senetleri gibi farklı varlık türleri için bir kullanım alanı sunar. Bu varlıklar, dijital varlık borsalarında alınıp satılabilir ve birçok farklı yatırımcı tarafından erişilebilir hale getirilebilir.

Varlık Transferi: Dijital varlıklar, sınırları aşarak hızlı ve güvenli bir şekilde varlık transferi imkânı sunar. Özellikle uluslararası para transferleri için, dijital varlıkların kullanımı geleneksel yöntemlere kıyasla daha hızlı ve daha az maliyetlidir.

regülasyon eksikliği. Hemen hemen hiçbir ülkeden tatmin edici bir regülasyon olmaması, şirketlerin bu alana girmesinin, yatırım yapmasının önündeki en büyük engel gibi duruyor. Regülasyon eksikliği yanında, güvenlik de dikkat edilmesi gerek bir konu başlığı. Akıllı kontratların doğru tanımlanmaması veya siber saldırılar web3 dünyası için risk olarak yer almaya her zaman devam edecekler.

Elbette ki raporumuzda odaklandığımız bu uygulamaların sunduğu fırsatların yanı sıra; hukuki, vergisel boyutları ve ayrı ayrı risk profilleri mevcut. KPMG Türkiye olarak araştırma raporumuzda, bu uygulamaların iş dünyasına adaptasyonu sırasında dikkat edilmesi gereken tüm noktaları bütüncül bir perspektifle derledik.

Teknoloji yazarı Ahmet Usta:

NFT'lerde 'altına hücum' dönemi geride kaldı

Teknoloji yazarı ve ELYT.net kurucu ortağı Ahmet Usta, "NFT'de 2020'de bir anda parlayan dönem bitti. Milyonlarca dolar ödenen varlıkların fiyatı çok düştü. Benim elimdeki NFT oyun tabanlı yengeçlerin piyasa bedeli 20-30 bin dolardı. Yani o anda bu yengeçlere 20-30 bin dolar para vermeye hazır insanlar vardı. Şu anda satsam 30 dolar etmiyorlar. Evet, binde biri. NFT piyasası için böyle bir durum söz konusu oldu" dedi.

GİRAY DUDA

Birkaç yıl içinde ortaya çıkıp yüksek fiyatlarla satılan bir piyasa oluşturunca tüm dikkatleri üstüne çeken ve pek çok kişinin hakkında az şey bildiği NFT'leri, teknoloji yazarı ve ELYT.net kurucu ortağı Ahmet Usta ile konuştuk.

- Sayın Usta, siz NFT konusunun en donanımlı, en büyük uzmanlardan birisiniz. İsterseniz en başından başlayalım. NFT nedir? NFT bir kripto para cinsi olarak mı değerlendiriliyor?

- Bu soruya böyle biraz geriden alarak cevap vereceğim. Önce basitçe blockchain'in ne olduğunu söyleyeceğim. Blockchain'in ne olduğunu anlamadan bu blockchain ağırları üzerinde yaratılan varlıkları, o varlıkların parasal değerini anlamak maalesef mümkün olmuyor ya da hatalı oluyor.

Blockchain dediğimiz teknoloji 2008 yılında, daha kimliğini gizemini korumaya devam eden, Satoshi Nakamoto adlı kişi ya da grup tarafından kavramsallaştırıldı. Bir makaleyle ortaya çıkan bir teknoloji temelinde çok basit bir şey yapıyor. Bu teknoloji herhangi bir merkezi yönetim sistemine ya da yönetim unsuruna ihtiyaç duymaksızın katılımcıların arasında silinemez ve değiştirilemez veri kayıtları yapmayı mümkün kılan bir teknoloji. Evet aslında söylerken çok basit ama belki 30-40 yıl geriye gidiyor bunun hikayesi. Şifreleme bilimiyle, bilgisayar bilimiyle alakalı çalışanlar bu problemi çözmeye çalışmışlar ama bunu 2008'de bu gizemli kişi kimse o çözümü. Aslında yeni bir teknoloji yaratmıyor. Var olan teknolojileri alıp kullanarak bunu yapıyor. Ama bu hani bazen legoda bir şey görürsünüz. Lego parçalarıyla instagramda şurada burada görüp de dersiniz ki adamlar nasıl hayal edip bunu böyle yapmış? Blockchain de buna benziyor.

► KAFAMA GÖRE DEĞİŞİKLİK YAPAYIM DİYEMİYORSUNUZ

Yani çok basit matematiksel yaklaşımları alıyor, bu sistem merkezi bir yapıya ihtiyaç duymuyor ve baştan

AHMET USTA KİMDİR?

Ahmet Usta 2001 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Uzun Mühendisliği Lisans programından ve 2007 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi MBA programından mezun oldu.

Profesyonel iş hayatına 1999 yılında süreli yayınlarda, oyun teknolojileri üzerine yazılar yazarak başlayan Usta, 2002 yılından itibaren farklı kurumlarda Bilgi Teknolojileri yöneticisi olarak görev aldı. Aynı zamanda farklı yayınlarda düzenli olarak yayınlanan makaleleri ile teknoloji yazarlığını sürdürdü.

Pek çok popüler dergilerde yazan Usta, 2009 ila 2013 yılları arasında Infomag dergisinde ve 2011 ile 2014 yılları arasında Bloomberg Business Türkiye dergisinde teknoloji editörlüğü yaptı. 2014 yılından itibaren farklı ölçeklerde dijital ve basılı medya kanallarının kurulması ve yönetilmesi projelerini teknik ve idari olarak gerçekleştirdi. 2017 yılında Mercek Tech'i kurdu. Mercek Tech, dijital ağırlıklı olmak üzere, kurumsal medya kanalları kuruluş danışmanlığı ve içerik üretimi alanlarında faaliyet gösteriyor. Usta, The Startup Owner's Manual, Identity is the New Money ve The Blockchain and the new Architecture of Trust isimli kitapları Türkçe'ye çevirdi. İngilizce Coopetition kavramını Rekaberlik ve Token kavramını Belirteç karşılığı ile Türkçeye kazandı. Blockchain teknolojisi ile alakalı yazılan ilk Türkçe kitap Blockchain 101'in yazarı olan Usta, Blockchain alanında Türkiye'de sunum ve eğitimler gerçekleştiren, danışmanlık veren sayılı teknoloji uzmanlarından birisidir. 2022 yılında faaliyete geçen, Web 3.0 teknolojileriyle bütünleşmiş, yeni nesil müşteri sadakat ve pazarlama platformu ELYT.net'in kurucu ortağı.

belirlenen kurullarla veri kaydı oluşturabiliyor. Yani siz şunu diyemiyorsunuz, ben buraya kafama göre bir şey yapayım, kafama göre bir şey yazayım. Kafama göre içerideki bir şeyi

değiştireyim. Bunu da diyemiyorsunuz. Dolayısıyla merkezi bir denetim mekanizması da olmadığı için bu katılımcılar arasında yapılacak iş neyse hizmet edeceği alan neyse bir güven unsuru oluşmasını sağlıyor. Bir güven protokolü gibi çalışıyor.

Blockchain ağlarının üzerinde yaratılan dijital varlıklar da dijital kayıtlar da kripto varlıklar. Evet buradaki kripto ifadesi şifreleme biliminin unsurlarıyla yaklaşımları kullanılarak yaratılmasından kaynaklanıyor. Bu varlıklar sınırlı miktarda olabilir. Yani rakamların sayısı sınırlandırılabilir. Mesela bitcoin ağındaki bitcoin 21 milyon adet ile sınırlandırılmıştır. Avalanche (AVAX) ağını duymuşsunuzdur. Onun üzerindeki AVAX 720 milyon adetle sınırlıdır.

► KRIPTO VARLIKLARI ÇALMAK MÜMKÜN DEĞİL

- Dijital dünya, sanal dünya deyince akla aynı zamanda sanal korsanlık geliyor. Bu kripto varlıkların, sahiplerinin elinden çalınması sözkonusu oluyor mu?

- Bu dijital varlıkları kullanıcılarına sahiplendirebiliyorsunuz. Siz sahiplendiğiniz zaman, sizden başka birisinin bunu dışarıdan bir güçle elinizden o varlıkları alması da mümkün değil. Evet ama kişi tabi bunların kontrolünü elinde tutamazsa, şifre alanlarını çaldırırsa veya kaybederse o zaman o varlıklara erişimini kaybedebilir. Ama dışarıdan böyle bir deneme yapılmayla ya da hacking tarzı bir yöntemle bu şifreyi ele geçirmek mümkün değil. Dolayısıyla bu şifre sayesinde de varlığın sahipliği başkalarına transfer edilebiliyor.

Şimdi bu varlıklar kripto varlık. Gelecekte bunu daha fazla insan para verip satın almak isterse bunun değeri artar. Neden? Arz-talep meselesi. Çünkü o kripto varlığın sayısı az. Böylece ortaya kripto para kavramı çıkıyor. Yani varlıklara oluşan talep sebebiyle insanların ödemeye hazır olduğu bedel ve bu varlıklardan haberdar olan insan sayısının artması. Bu varlıkların ekonomik sistemin içerisine entegre olması. Bu varlıkların bir takım işlemlere aracılık için kullanılması. Mesela Ripple diye bir iletişim protokolü var. Uluslararası para transferlerinde bankaların birbirlerine daha hızlı mesaj göndermesi, mutabakat yapmasını kolaylaştırıyor. Kripto varlıkların değeri bir çok nedenden dolayı artıyor ya da insanlar ilgilerini kaybettikleri zaman, devletler bunlara karşı bir duruş sergiledikleri zaman azalıyor.

► NİTELİKLİ FİKRİ TAPU (NFT)

- NFT sözcüğünün Türkçe olarak da aynı kısaltma ile kullanılması mümkün oldu değil mi?

- Kripto dilinde, NFT, 'non fungible token' kelimesinin kısaltılmışı. Türkçeye "değiştirilemez token" diye çevrilebiliyor. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi'nin internet üzerinden twitter'da attığı bir tweete gelen cevaplardan biri mükemmel oturdu. Nitelikli Fikri Tapu diye ifade edildi. Sonuçta Türkçe kısaltması da NFT oluyor.

Evet, işte tapu dedik ya tabii buradan geliyor. Ruhsat gibi işlev görmesini, bir tapu gibi işlev görmesini sağlıyor. Aynen arabanızın ruhsatı gibi ya da işte evinizin tapusu gibi ya da

Elinize bir kağıt alıp üzerine işte bir çöp adam çizip fotoğrafını çekip bunu da NFT yapalım diyebilirsiniz. Kimse sizi engelleyemez. Tabii insanlar buna ilgi göstermiyorsa buna bir değer biçmiyorsa değersiz bir NFT olur.

pasaportunuz gibi. Yani bütün pasaport defterleri birbiriyle aynı ama içerisinde sizin adınızı, soyadınızı, TC kimlik numaranızı bir takım bilgileri yazınca artık o sizin pasaportunuz oluyor. Bir temsiliyet makamına indirilmesini, bu temsiliyet makamının da bir blockchain ağı üzerinde yaratılmasını ve bunun da sahiplendirilebilmesini sağlayan Türkçe'ye çevrilmiş halini o yüzden çok başarılı buluyorum. Nitelikli bir fikri tapu gibi işlevsellik gösteren dijital varlıklardır. O zaman Türkçesini de NFT şeklinde kullanabiliyoruz yani.

► KRIPTO PUNKLAR

- Şunu sormak istiyorum. Yani NFT'ler benim bakıp gördüğüm kadarıyla sınırsız alanda, sınırsız materyallerden kaynaklanan, işte yani bir karikatür, bir resim, bir fotoğraf, bir internet sayfası, ne bileyim çizgi, bir tweet veya bir öykü gibi varlıklar. Çok fazla özel olan şeyler galiba, değil mi?

- Biraz önce anlattığım yöntemden yola çıkarak bunu nerede ve nasıl kullanmak istiyorsanız öyle kullanabilirsiniz. Yani buna koyun fotoğrafları koyarsınız, evet olur. Dediğiniz gibi bu fotoğraf olabilir, resim olabilir, video olabilir, internet sayfası olabilir. İlk ortaya çıkışı şöyle oluyor, blockchain ağlarının üzerinde. Birtakım görsel çizimleri temsil etmek için böyle birtakım girişimciler tarafından yaratılmış, işte ilk ortaya çıkan şeylerden bir tanesi ethereum ağı üzerinde çıkmış olan bir kolleksiyon. Bunlara kripto punks deniyor. 10.000 tane piksellerden oluşan farklı farklı kafalar. İşte böyle şey, yani eski 1980'li yıllardaki oyun karakterlerinin kafaları gibi düşünebilirsiniz. Kiminin sakalı var, kiminin gözlüğü var, kiminin küpesi var. Kimisinin kafası da zenci gibi siyah, kimisi açık tenli asyalı, kimisi yeşil renkli filan ama hiçbirini birbiriyle aynı değil. 10.000 tane varlık, hepsi birbirinden farklı. Bunu yapmışlar. Ve bunu bedava tutmuşlar. O zaman bundan haberi olanlar gitmiş almış. 10.000 adetle sınırlı olduğu için, yani bunların kopyası çıkartılmadığı için. Evet, o yüzden o tekil-

liği, orijinalliği ifade ediyor. Dolayısıyla bir kopyası çıkartılmadığı için insanlar bunlara milyonlarca dolar değer biçtiler. Yani birkaç yıl öncesine kadar böyle çok yüksek değerlerle alıp satıyorlardı.

► İLGİ OLURSA NFT DEĞERLİ OLUR

- Evet onu da konuşacağız. Yani tweetler bile NFT olabiliyor. ABD eski Başkanı Donald Trump'ın attığı son tweet ya da başkanlığa geldiğinde attığı ilk tweet gibi biraz özelliği olan şeyler aranıyor galiba, değil mi?

- Bu tabii ki bir özelliği varsa bunun biçilen değer yüksek olacağı, bunun değerini arttıracacağı kesin. Öte yandan, nasıl ifade edelim, elinize bir kağıt alıp üzerine işte bir çöp adam çizip fotoğrafını çekip bunu da NFT yapalım diyebilirsiniz. Kimse sizi engelleyemez. Tabii insanlar buna ilgi göstermiyorsa buna bir değer biçmiyorsa değersiz bir NFT olur. Van Gogh'un bir tablosunu çatı katında bulmuş, değer vermemiş atmış bir köşeye. Öbür adam da işte muzdu duvara bantlanmış değerli sayılmış. Gerçek hayatta çok değerli, önemli olabilecek bir şey değersiz gibi de addedilebilir. Başka bir şey de çok değerli gibi görülebilir. O, insanların algısıyla alakalı bir şey.

► NFT'NİN GERÇEK DÜNYADA MUTLAKA KARŞILIĞI YOK

- Bu durumda şunlar aklıma geldi mesela. Sahafalarda toplanan kartpostallar fotoğraflar, efemeralar, belgeler vesaire. Sanki bunlar NFT açısından uygun şeyler, malzemelermiş gibi geldi. Eski, az bulunur, çoğu tek, yani klasik antika hem belge hem de diğer malzemeler sanki bu NFT dünyasında daha öne çıkacak, daha çok para edecek şeyler mi diye düşündüm. Siz ne diyorsunuz?

- Bir bakıma evet dediğiniz doğru. Bir bakıma da hayır. Eğer siz gerçek dünyadaki bir fiziksel varlığı, dijital dünyadaki bir aidiyet ruhsatıyla ilişkilendirirseniz ve dijital dünyada bulursak o sahip olan kişinin de gerçek dünyadaki esere ya da şeye de sahip olması söz konusuysa, o zaman bu dijital varlıktır. Gerçek varlığa sahip olabildiği için o kişiye bir değer ifade eder. Diğer yandan fiziksel ürünün hareketi kolay olmayabilir.

Dijitalleşmenin getirdiği kolaylık da şudur. İşte bunu mesela Amerika'daki birine çok kolay satabilirsiniz. Yani pat diye o kişiye transfer edilebilir. Ama fiziksel ürün de göndermek lazım. Şimdi o fiziksel ürünü göndermek için gerçek dünyadaki karşılığıdır. Bu olabilir, mantıklı. Ama bundan daha ziyade biz NFT'lerin daha değerli oldukları ya da daha fazla kullanım alanı buldukları dijital dünyayı görüyoruz. Yani gerçek fiziksel dünyada illa karşılığı yok.

O insan gelecekte o tablonun ya da o eserin değeri artarsa ellerindeki satarak buradan kar ve gelir elde edilir. Aynı bir şirketin hisse senedi gibi düşünebilirsiniz. Evet, yani dijitalde böyle bir temsiliyet ve aidiyet makamında bize imkan sağladığı için zaman içerisinde bunları böyle hisse senedi gibi ya da benzeri şekillerde

Dijital varlıklarla ilgili özel olarak yazılmış kanunlar hala daha dünyanın birçok ülkesinde yok. Ancak telif hakkı dediğiniz konu hani yüzlerce yıllık geçmişi olan bir konu. Dolayısıyla bu NFT'leri de telif hakkı kapsamında ele alan mahkeme kararları ve yaklaşımları var.

değerlendirebileceğimiz modeller de ortaya çıkıyor.

► TELİF SÖZLEŞMELERİ FARKLI OLABİLİR

- Peki demin söylediğiniz o karikatürist karikatürü çizdi. NFT oldu ve daha sonra bunu birisi satın aldı. Çizilen kağıt üstündeki karikatür bunu satın alan kişiye mi ait oluyor? Artık onun o kağıt olarak değerine iletilmesi mi gönderilmesi mi gerekiyor?

- Eğer karikatürist, ben bu kağıdı vermeyeceğim, diyorsa vermeyebilir. Çünkü zaten dijitalle aktarılmıştır. Bir paket için aynı şeyi söyleyemezsiniz ya da işte plastik sanatlar için aynı şeyi söyleyemem. Yani 2 boyutlu çizimler için bu gerçekleştirilebilir.

Değerli NFT'lerde farklı farklı telif sözleşmeleri yapılıyor. Bu ne demek? Mesela karikatürist diyebilir ki ben orijinal eserime sahip olma hakkını sana veriyorum ama buna sadece kendin sahip olacaksın. Yani satabilirsin. Ticari izinler, örneğin bu karikatürü bir tişörtün üstüne basıp tişörtü satma hakkı gibi hakları vermeyebilir. Onu yaratan sanatçı hangi hakları verdiği dair bir sözleşme imzalar. Bu sözleşme hukuki olarak da tesis edilebilir. Hukuki bir süreç, yasal bir süreç olmadan NFT üretilme aşamasında sözel olarak da belirlenebilir. Yani sadece ilgili varlığa sahip olma hakkını verir. Ticari hakları barındırmaz diye de ifade edilebilir. O kişi o karikatür kendisinde kaldığı durumda yeni bir NFT oluşturamaz.

► SİZİN NFT'NİZ ORJİNAL MI?

- Kimileri için yüksek bedeller ödenen NFT'nin orijinal, gerçek olup olmadığı konusunda sorun yaşanıyor mu? Hani özellikle soygun filmlerine konu olan ünlü resimlerin gerçek olup olmadığını belirleyen uzmanlar gibi uzmanlar var mı?

- NFT'nin orijinalliğini doğrulayan uzmanlar olabilir. Ama su çok zor bir şey değildir. NFT'ler bir zaman damgasıyla

yaratılır ve dijital bir akıllı sözleşmeye bağlıdır. Bu akıllı sözleşme ve zaman damgası NFT'nin orijinalliğini belirlemek için yeterlidir.

► HUKUKİ ALTYAPISI VAR MI?

- Bir şeyi daha sorayım. Siz hukuki konulardan söz ettiniz. Bu kripto, dijital dünyanın bu şeyleri konu alan hukuki altyapısı var mı? Mesela Türkiye'de var mı, Avrupa'da var mı? Dünyada nasıl? Anlaşmazlık mahkemeye gittiğinde kolayca çözümlenebiliyor mu?

- Maalesef hayır. Çünkü bu dijital varlıklarla ilgili özel olarak yazılmış kanunlar hala daha dünyanın birçok ülkesinde yok. Ancak telif hakkı dediğiniz konu, yüzlerce yıllık geçmiş olan bir konu. Dolayısıyla bu NFT'leri de telif hakkı kapsamında ele alan mahkeme kararları ve yaklaşımları var. Bu çerçevede yeni bir kanun yazmaya gerek yok.

NFT'lerin satışıyla ilgili yapılan sözleşmelerin ihlali durumunda ya da sanatçının bir eserinin hiç izin almadan NFT'ye dönüştürülüp satılması durumunda açılmış olan çeşitli davalar var. Dünya üzerinde de bu davalarla alakalı mahkemelerin aldığı ya da devam etmekte olan bir takım yaklaşımlar söz konusu. Dolayısıyla öyle çok başıboş bir dünya değil. Yani herkesin kafasına göre girip her şeyi yapması mümkün değil. Milyonlarca dolar para kazanılıyor bu dünyada. Bir unsurunda bunun hesabını vermek zorunda kalırsın.

► AVRUPA'DA BİR KRİPTO YASASI GEÇTİ

Diğer yandan kripto varlıklarla ilgili olarak adım atan ülkeler var. Singapur, Avrupa Birliği ve Japonya önemli örneklerdir. Mesela Avrupa'da MiCA diye bir kanun geçti. Bu çok önemli bir düzenleme. Sadece NFT ile değil, Bütün bu kripto varlıkları, kripto paraları ilgilendiriyor. Burada hizmet gösteren şirketlerin nasıl faaliyet göstereceğine,

Kripto varlıklarla ilgili olarak dünyada Singapur gibi Avrupa Birliği gibi regülasyonların düzenlendiği yerler var. Japonya'da çıkmış kanunlar var. Yürürlüğe girecek olan kanunlar var. Mesela Avrupa'da kripto yasası MiCA diye bir kanun geçti. Bu çok önemli bir düzenleme.

nasıl çalışacağına dair çok geniş anlamda kapsamlı bir yasa. Kabul edildi ve 2024 yılı Şubat ayı başında yürürlüğe girecek. Türkiye'de bu konuya ilişkin çeşitli çalışmalar yapıldı ama daha çok kripto para borsalarının mesaiyeri düzenlendi. Henüz kanun meclise gelip geçmedi. Amerika'da bazı çalışmalar var, Kanada'da var. Yani dünyanın çeşitli yerlerinde çeşitli çalışmalar var. O da şu anda tam hazır olarak ortada bir şey yok gibi gözüküyor. Sonunda bir sanat eseri ve telif hakkından bahsettiğimiz için var olan kanunlar bu çerçevedeki anlaşmazlıkları çözmek için yeterli bir zemin oluşturuyor.

► ALTINA HÜCUM DÖNEMİ GİBYDİ

- NFT'lere yönelik ilginin en önemli nedeni de sizin biraz önce söylediğiniz gibi kimi NFT'lerin 10 milyonlarca dolara satılmış olması değil mi bu? Bu yoğun ilgi devam ediyor mu ve bu yüksek rakamlar da ödeniyor mu?

- NFT dünyasında 2020 yılında bir hareketlenme başladı, 2021'de yükseldi. 2022'nin ilk yarısında da sona erdi. Yani sona erdi derken çok daraldı. Burada durum budur. Bahsettiğim dönemde 25-30 milyar dolarlık işlem hacimleri gördük. Bir nefeste piyasası oluştu ama bu piyasa oluşurken aklınıza gelebilecek her türlü şey alınıp satıldı. Maymunlardan tutun, uzaylılara taş fotoğraflarından, ünlü ressamın telif hakları alınmış eserlerine kadar envai çeşit şey yapıldı.

O dönemdeki ilgi biraz 'altına hücum' gibiydi. Yeni bir şey çıkmış ve çok popüler olmuş. Buna 1 TL koyuyormuşsun ve yarın 10 liraya satıyormuşsun. Evet, insanlar NFT'leri sanatsal ya da teknolojik değerinden ziyade bir yatırım aracı olarak gördüler. Biz bunu bir liraya alalım, 10 liraya satalım kafasıyla hücum ettiler. Kripto paralarda olduğu gibi aynen. Önceki döneme biraz yakın sürüyor. Bakın aynısıdır demiyorum, aynısıdır demek hatalı olur, yakın duruyor. Çünkü içeriği de bu NFT'lerin sayısı da sınırlı. O 300 tane kopyası çıkarılmış varlığı alabilecek insanın sayısı sınırlı zaten. Geldiler aldılar, evet. Dalgayı kaçırınlar →

daha çok para teklif ederek almak istiyorlar. 300 tane var. Bu çok sınırlı. Bu talep devam ettikçe fiyat yükseliyor. Ama bir noktada talep durunca fiyat sabitleşiyor. Fiyat sabitleştikten sonra, içeridekiler, biz bunu kar etmek için aldık, fiyat durdu, yükselmiyor, hemen satalım diyorlar. Hemen kar realizasyonu yapıyorlar ve başlıyorlar satmaya.

► FİYATLAR ÇAKILDI

Birçok NFT serisinde fiyatlar böyle çakıldı gitti. Evet, yani milyonlarca dolara satılan varlıkların değeri bugün binlerce ya da yüzlerce dolara düştü. Evet, şöyle bir kişisel örnek vereyim. Benim NFT tabanlı bir oyundan yengeçlerim vardı, para verip almamışım çok şükür. Onlar bana hediye olarak gelmişlerdi. Bir ara o yengeçlerin piyasa bedeli 20 – 30 bin dolardı. Yani o anda bu yengeçlere 20-30 bin dolar para vermeye hazır insanlar vardı. Evet ben satmadım, dursun nasılsa para vermedim, dedim. Şu anda satsam 30 dolar etmiyorlar. Evet, binde biri. NFT piyasası için böyle bir durum söz konusu oldu.

Ama NFT teknolojisi sadece insanlar talep yarattığı için değerlidir demek doğru değildir. Ayağı yere basan birçok iş modeli için kullanılabilir. Bunlar işte belirli etkinliklere katıldığında hatıra olarak verilen NFT'ler ya da işte sizin dijital kimliklerinizin NFT'leştirilmesi, dijital oyunların içindeki karakterlerin, eşyaların NFT'leştirilmesi, müzedeki eserlerin NFT'ye dönüştürülüp müzelerin gelir elde etmesi gibi modeller olabilir. Tiyatro biletleri gibi sinema biletleri gibi etkinlik biletleri gibi yapıların NFT'ye dönüştürülmesi mümkün olabilir.

► İŞİN KÖPÜĞÜ GİTTİ

Sonuçta işin köpüğü gitti. Daha ayağı yere basan, daha ciddiyetini koruyan modeller içerisinde ilerleme olduğunu görüyoruz. Biz bizim de mesela bir şirketimiz var. Bizde sadakat sistemlerindeki puanlar yerine işte onların nadir kartlarla görsellerle sağlandığı bir sadakat sisteminiz var. Dolayısıyla bunlar şimdi yavaş yavaş kendini göstermeye başlıyor. Mesela Amerika'daki Starbucks'ta 5 kahve içiyorsunuz, bir kahveyi bedavaya veriyorlar. Bunu NFT ile yapmaya başladılar. Yani siz sürekli müşteriyeniz size NFT veriyorlar. Evet satın alıyorsunuz. NFT'yi ve o elinizde durduğu süre boyunca mesela işte bilmem ne şartını bedavaya veriyor. Küçük boy kahve alıyorsunuz, onu büyük boya bedava yükseltiyor. Bu modellerin artacağını düşünüyoruz.

► NEREDEN, NASIL BAŞLAMALI?

- Anlaşıldığı kadarıyla sizin söylediklerinizden de yola çıkarak bir NFT sözlüğü oluşturmuş, ayrı bir dili var gibi gözüküyor. Yani birkaç yüz kelimelik ayrı ve yeni sözcük dizisi var. Şunu sorayım, ben bir ressamım, birçok resim yapıyorum, hala yapmaya devam ediyorum ve bunları NFT'ye çevirip satmak istiyorum. Piyasaya sunmak istiyorum. Nasıl, nerede ne yapmam gerekiyor, nasıl başlayacağım?

- Başlamanın yolu kolay. Bugün internet üzerinde aynı

Varlık dünyasına girdiniz. Oranın Ethereum gibi farklı farklı para birimleri var. Ethereum karşılığı olarak fiyat koyuyorsunuz. Birisi de gelir beğenirse bunu alıyor. Platform aradaki işlemde bir komisyon kesiyor. NFT otomatik olarak o kişiye transfer oluyor.

sahibinden.com gibi ya da işte Ebay gibi NFT'lerin alınıp satıldığı ya da üretilbildiği platformlar var. Mesela Opensea gibi. Web adresi, www.Opensea.io. Burası dünyanın en büyük NFT pazar yeri. Hesabınızı oluşturduktan sonra ben bir NFT yaratmak istiyorum, diyorsunuz. Evet işte nasıl ne ne yapacaksınız, yani neyi yapmak istiyorsanız şu görseli veya bu video dosyasını yükleyorsunuz. Adını yazıyorsunuz, açıklamasını yazıyorsunuz. Nitelikleri varsa, işte mesela bu bir tablo olsun. Yapım tarihi işte bilmem hangi sanatçının adı gibi özelliklerini giriyoruz.

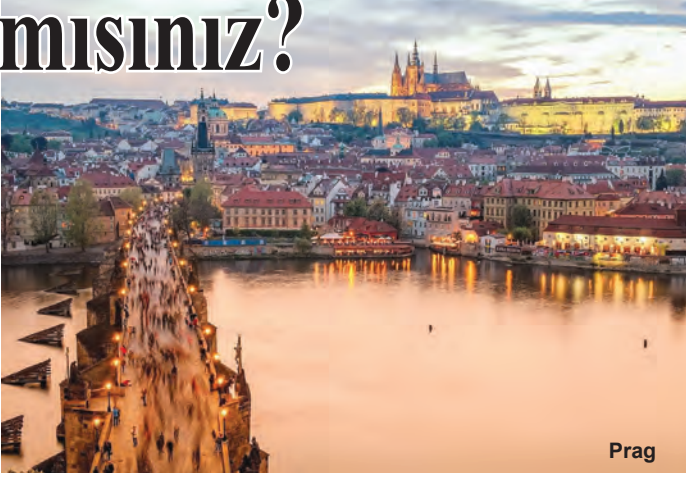
► BU DÜNYANIN AYRI DİNAMİKLERİ VAR

- Yani tablonun dijital fotoğrafını çekip burada giriş yapıyoruz, öyle mi?

- Aynen öyle. Açıklamaya şunu da yazabilirsiniz. Bu tabloyu satın alana elinde tutana orijinalini de göndereceğim, diyebilirsiniz. Evet, dünyanın her yerine güvenilir şekilde göndereceğim. Sonra satışa koyuyorsunuz. Ondan sonra yarat düğmesine basıyorsunuz, yaratılıyor. Yarattıktan sonra da satışa koyuyorsunuz. Fiyatı ne kadar? Varlık dünyasına girdiniz. NFT pazar yerlerinde Ether, AVAX, Matic gibi farklı blockchain ağlarına özel para birimleri var. Fiyatı bu varlıklar cinsinden belirliyorsunuz. Birisi de gelir beğenirse bunu alıyor. Platform aradaki işlemde bir komisyon kesiyor. NFT otomatik olarak o kişiye transfer oluyor. Siz varlığın bir fiziksel kopyasını gönderme sözü de verdiyseniz kargoyla yolluyorsunuz.

Sizin bir kripto cüzdana ihtiyacınız var. Satıldığı zaman size kripto ödeme bu şekilde yapılabilir. Evet, bu dünyanın biraz böyle kendine has dinamikleri var. Bu dinamikleri bilmeniz lazım ama bunu bunları bildikten sonra NFT'ye dönüştürmek çok zor bir şey değil. Yani girdiğiniz zaman o sitede pat pat yapıyorsunuz. Youtube'a girin bakın size bilgi veren yüzlerce video var. ●

Çekoslovakyalılaştıramadıklarımızdan mısınız?

Prag

Bratislava

Orta Avrupa'nın çekici ülkesi Çekoslovakya, siyasetçilerin hırsları, zenginlerin fakirleri istememesi sonucu Çekya ve Slovakya olarak iki ayrı ülkeye bölündü. Hilal Ünalmiş, iki ülkenin bugünkü başkentleri Bratislava ve Prag'a yakın zamanlarda giderek izlenimlerini bizimle paylaştı.

Dr. HİLAL ÜNALMIŞ

Çocukluğumuzda oynadığımız “en uzun Türkçe kelimeyi bulma” oyunu vardı. Bulunan en uzun kelime “Çekoslovakyalılaştıramadıklarımızdan mısınız?”dı. Gerçekten soru eki ile birlikte 41 harften oluşan uzun bir kelimeydi. Çekoslovakya ise bir demir perde ülkesiydi. Benim, dünyayı gezme arzumu ile haritada yerini çok iyi bildiğim başkent Prag hakkında bilgilerim de hiç az değildi.

► 'GEREKSİZ BİR AYRILIK'

Biliyorsunuz Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, I. Dünya Savaşı'ndan sonra dağılıncaya 1918'de kurulan bir Çekoslovakya devleti var. II. Dünya Savaşı sonrası da Sovyetler Birliği etkisiyle sosyalist bir devlet oluyor. 1968'deki Prag baharı ve 1989'da kadife devrim yaşanıyor. 1 Ocak 1993'de kansız olarak Çekya ile Slovakya'nın ayrılması ile bugünkü iki devlet oluşuyor. Slovakyalı bir politikacı arkadaşşıma göre ayrılık gereksizdi ama politikacıların egoları ve Slovakya'nın Çekya'ya göre daha yoksul olması bu ayrılığı getirmişti. Çekya'nın ilk devlet başkanı Vaclav Havel de bir yazardı ve o da ayrılığı istemiyordu. Bugün Çekya ile Slovakya, yaşam tarzları, dilleri, sanata yaklaşımları çok benzer olan iki komşu ülke durumundalar.

Her neyse, bu yazının konusu siyasi tarih değil, gezi ve izlenimlerim... Tesadüf olarak Mayıs ayında Slovakya'nın

başkenti Bratislava'ya, Haziran ayında da Çekya'nın başkenti Prag'a gittim. Şimdi size sayfalarımın elverdiği ölçüde bu iki ülkedeki günlerimi gözlemlerimi aktaracağım.

► UYVAR'I HATIRLADIM

Bratislava hazırlıklarımı yaparken uçak biletimi Viyana'ya aldım. Bir zamanlar Bratislava da Osmanlı İmparatorluğu içinde miydi diye düşündüm ve Uyvar eyaleti ile kalesini hatırladım. 1600'lerde Slovakya topraklarının bir kısmı Osmanlı'nın Uyvar eyaleti idi ama kısa bir süre sonra Avusturya-Macaristan Karlofça antlaşması ile o bölgeyi geri aldı yine...

Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden gelecek arkadaşlarla Viyana havaalanında buluşacak ve otobüsle Bratislava'ya geçecektik. Ve öyle yaptık. Yol boyu çok sayıda elektrik üreten rüzgar türbinlerini gördük.

► BRATISLAVA ŞANTIYE GİBİ

Otobüs Bratislava'ya varınca göz alabildiğine inşaat görüntüsü ile karşılaştık. Sanki dev bir inşaat şantiyesi, vinçler, yükselen gökdelenler, yıkılmış binalar... Anladım ki Bratislava da inşaatçıların elinden kurtulamamış. Komünist dönemden kalan binalar hemen kendini tek düzeliği ve hırpalanmış görüntüsü ile belli ediyor. Burada da AVM'ler dev reklam panoları ilk göze çarpanlar.

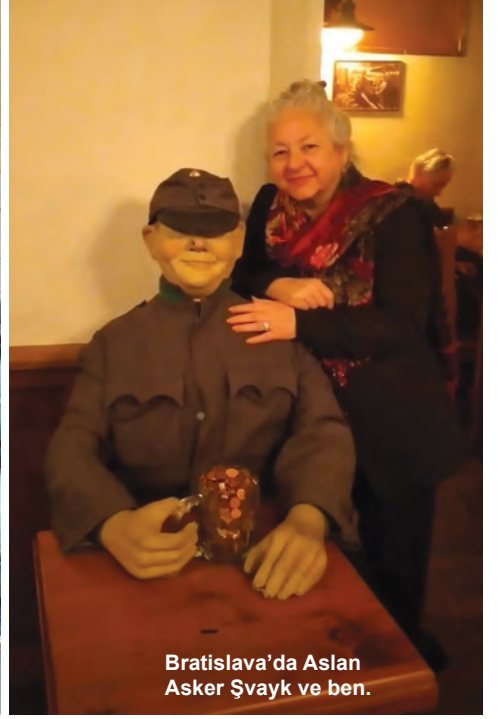
► CUMİL BÜYÜK İLGI ÇEKİYOR

İlk akşamımızda daha önceden biletlerimizin alındığı Slovenska Filharmonia (Slovakya Filarmoni

Orkestrasının) konserine gideceğiz. Otelimiz ile yürüme mesafesinde, ben çok hızlı yürüyemiyorum, etrafa da bakınmak istiyorum ama neredeyse konser başlayacak. Bu arada Slovakya'nın o çok meşhur "Etrafı gülümseyerek gözleyen yeraltı işçisi Cumil" heykeline rastlamayayım mı? Sevindim, fotoğrafını çekmek ya da yanına çömelerek bir fotoğraf çekirmek istedim. Ne mümkün, bizden önce etrafını saran bir grup turist onunla oynamaya başlamış bile... Biri kulağına parmağını sokuyor, biri burnunu sıkıyor, biri de başına basarak kahaahalar atıyor. "Hey kendinize gelin bu bir heykel" demek istedim ama şımarık, görgüsüz insanlarla uğraşılmıyor. Kısacası Cumil'in başından ayrılmadılar dakikalarca ve arkadaşarımdan kopmamak için hızlı adımlarla oradan uzaklaştım

Bratislava'da yeraltı işçisi Cumil

Bratislava'da Aslan Asker Şvayk ve ben.

► KONSER SALONUNA DOĞRU

Ve salondayız. Çok hoş bir bina, görkemli avizeler, çok şık dinleyiciler... 3 bölümden oluşan konser müthiş, Handel, Bartok ve Mozart eserleri dinledik. Arada fotoğraf için hazırlanmış pano ile ben de fotoğrafımı çektirdim.

Konser sonrası yine rezervasyonumuz olan bir restorana gittik. İçerişi loş, masamıza doğru ilerlerken tek kişilik bir masada oturan asker giysili tumbul bir adam bana gülümsedi. Sanki tanıdık biri. Ayıp olmasın dedim ben de ona gülümsedim ama bir tuhafılık var adamda ve birden tanıdım. Aslan Asker Şvayk o... Sanırım balmumundan yapılmış ama giysiler gerçek... Sordum "Evet Şvayk" dediler. Bir zamanlar romanı yazılmış, çizgi romanı, tiyatrosu hatta operası bile yapılmış olan Şvayk... Şvayk, saf belki de embesil bir delikanlı. Avusturya-Macaristan İmparatoru'na yürekten bağlı ve

onun için gönüllü olarak savaşa katılmak istiyor. Başına türlü maceralar geliyor. Terfi alıyor, esir düşüyor, hapse giriyor, yürüyemiyor falan... Aslında Jaroslov Hasek adlı yazar, imparatorluğa, orduya, askerliğe, savaşa karşı tavrı ile bu romanı Çek dilinde yazmış... Aslan Asker Şvayk bir sembol ve günümüze kadar yaşıyor. Bu arada Svejkovak kelimesini Şvayklamak diye çevirebileceğim, bunun da "saçmalamak" olduğunu öğrendim.

► ODAMDA FABRİKA MALZEMELERİ

Otel odamdaki masa koltuk sehpa gibi eşyalar ilginç, alt kısımları demir, sanki fabrika parçaları. Üstleri ahşap. Kahvatı salonunda da kocaman bir sıvı tankı ve dolanan borular var. Bunların ne olduğunu öğrenmeliyim. Soruyorum ve burasının komünist dönemde bir bira fabrikası olduğunu öğreniyorum. Otel yapılıncaya bazı üretim parçaları dekor olarak bırakılmış, sökülen bazı parçalar da odalardaki eşyalara eklenmiş. Hoş bir fikir...

Sabah erkenden Slovenska Zoravotnicka Univerzita'ya

Bratislava'da üç bölümden oluşan müthiş konser izledik. Sonra Slovak Ulusal Tiyatrosunda günlük giysilerimizle operaya gittik.

gideceğiz. Slovak Tıp Fakültesi dekanının konuğuyuz. Bizim ekipten olan Prof. Dr. Helena Glasovo burada çalışıyor ve Prof Dr. Josef Glasa bize “Sağlık Etiği ve Mesleki Sağlık Çalışmaları” konusunda bir dizi bilgi veriyorlar. Bu bir sertifika programı ve sunumlar, bazı teşhis merkezlerinin gezilmesi ile iki günün sonunda sertifikalarımızı almaya hak kazanıyoruz. Helena eski arkadaşım ama Josef ile yeni tanıştım. İkisinin kardeş olduklarını öğrenmek de çok hoştu doğrusu.

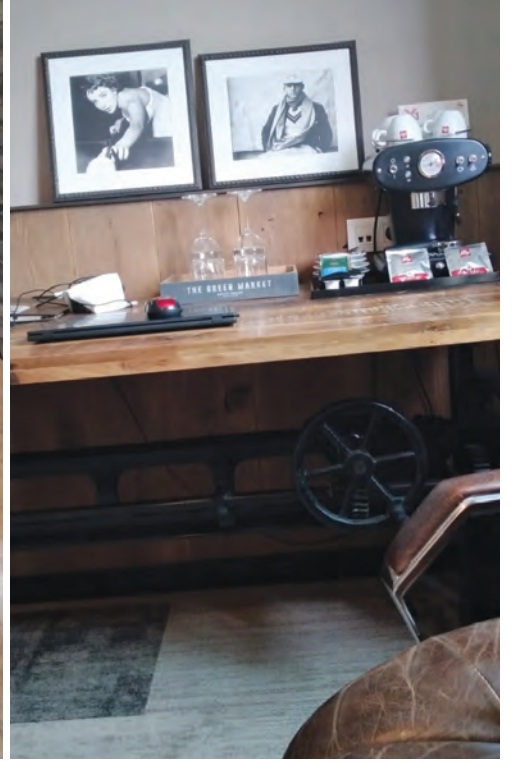
Bratislava günleri yağmurlu geçiyor. Üniversite kapısında bir toplu fotoğrafı zor çekiyoruz yağmur fena bastırıyor.

► OPERAYA GÜNLÜK GİYSİLERLE GİTTİK

Helena'nın bir sürprizi daha var bize, Slovenské Národné Divadlo (Slovak Ulusal Tiyatrosu'nda) bir opera biletimiz var. Bizim ekip günlük giysilerle gidiyoruz. Ben elime bir işlemeli şal alıyorum ama Slovak seyircinin adeta bir düğüne gelir gibi şık tuvaletler, takım elbiselerle hatta smokinler ile geldiğini görünce “eh biz buranın yabancısıyız” duygusu ve bakışı bizi sarıyor. Ama Helena uzun etekli elbisesi ile ortama çok uygun. İzleyeceğimiz opera Rusalka, bir lirik masal... Oldukça büyük bir salon ki 800 kişilik olduğunu öğrendim, hiç boş koltuk yok. Çek dilinde yazılmış ve arylar Çekçe ancak sahnenin üstünde dijital olarak hem Slovakça sözler hem de Almanca çevirisi akıyor. Anladığım kadarıyla komşu Avusturya'dan ve Almanya'dan gelen sanatseverler için bu yöntem uygulanıyor. Slovak Ulusal Tiyatrosu 1920'den beri önemli bir kültür kurumu olarak ayakta.

Otel odamdaki eşyalar eski fabrika üretim parçalarıydı

► DAĞ FİNCANINI KOLEKSİYONUMA EKLEDİM

Bir büyük kitapçıya girmek, son yayınlanan kitapları o ülkenin dilini bilmesem de karıştırmak çok hoşuma gider. Hele benim daha önce okuduğum bir kitabın o dilde baskısı ile karşılaşmak ayrı bir keyif. Bir yıl kadar önce okuduğum Isabel Allende'nin Denizin Uzun Taçyaprağı kitabını bulunca elime aldım Slovakça baskısının yapraklarını çevirdim. Tabii benim fincan koleksiyonumu da unutmadım. Arkada dağlar, önde ormanları ile bilinen Lubene bölgesinin bir metal fincanını aldım. Dağ ve orman görüntüsünün yanı sıra üzerinde “S lebou objavil chcem kazdu cestu hor a lesov” yazıyor ki bu cümle de “Dağların ve ormanların her yolunu keşfetmek istiyorum” anlamını taşıyor. Benim dünyanın her noktasını görme isteğime uygun bir cümle.

► SIRADAN İNSANLAR PARTİSİ

Biraz üniversite toplantıları, biraz kültür etkinlikleri →

Sertifika programına katılan Avrupa ekibi.

Slovak Tıp Fakültesi'nde 'Sağlık Etiği ve Mesleki Sağlık Çalışmaları' konusunda sertifika programına katıldık.

biraz tarihi mekanların gezisi derken günler dolu ve çabuk geçiyor. Her zamanki gibi bana yetmiyor. Daha çok yer görmek daha çok insanla tanışmak daha çok bilgi toplamak istiyorum. Her zaman yaptığım parlamento ziyareti bu sefer olmadı. Ama koalisyondaki partilerden en çok ilgimi OLaNO partisi adı dolayısıyla çekti. Sıradan İnsanlar ve Bağımsız Şahsiyetler Partisi. Sıradan insanlar diye tanımlamak bana ilginç geldi. Bir diğeri de "Biz Aileyiz" Partisi. 2021'den beri 4 partili koalisyonda hükümeti görev başında.

Slovakya toprakları verimli, şarapçılık yapıyor. Kendi şarap markaları var. Bira fabrikaları, otomotiv sektörü, gemicilik sektörü sanayisinde önemli yer tutuyor.

Sınır komşusu olan Ukrayna'dan da bir hayli göç almış. 3-4 kez taksiye bindim hepsinde İngilizce konuşabilen Ukrayna göçmeni şoförler gördüm.

Slovakya, 5,5 milyonluk nüfusuyla istikrarlı bir küçük ülke olarak varlığını sürdürüyor.

► VE PRAG...

Prag daha önce gittiğim bir şehir ama bu sefer farklı bir gidiş oluyor, sadece sanat için... Tiyatro yönetmeni olan kuzenim her yapılışında Prag Quadrennial'ine gider ve bana da "haydi birlikte gidelim" der. Bu yıl da Haziran ayı içinde "Abla hadi gel, sıkılırsan sonuna kadar kalmaz dönersin" dedi. Yanımda bir sanat uzmanı kuzen bulununca Prag farklı oldu tabii. Dev bir sanat şenliği, bütün dünyadan sanatsever turist akıyordu. 1967'de başlayan Prag Quadrennial'nin bu yıl 15.si yapıldı. Bana göre oldukça zengin gösteriler vardı ama yıllardır giden kuzenime göre bu yıl biraz sönüktü. Kukla tiyatroları, ışık gösterileri, yeni akım sanatlar, konserler, çeşitli büyüklükte sergiler zaten

Dağ fincanını koleksiyonuma ekledim

Prag'ın kendisi, kiliseleri, saat kulesi, köprüsü ile açık hava müzesi gibi...

UNESCO ve Avrupa Festivaller Birliği'nin EFFE imzasını her yerde görüyoruz, Çek Cumhuriyeti Başkanı Pavel ve Prag Belediye Başkanı Svoboda himayelerinde Kültür bakanlığı tarafından düzenlenen Quadrennial'in onlarca sponsoru var tabii. Benim dikkatimi ana sponsor olarak Volkswagen çekti. Diğer teknik şirketleri tanımiyorum ama Çekoslovakya yıllarından beri fabrikası bu coğrafyada olan bu otomotiv şirketi iyi bir iş yapmış gibi düşündüm.

► KÜÇÜK BÜYÜK KUKLA TİYATROSUNDA

Her sabah kalkıyoruz, bugün hangi etkinliklere gitsek diyoruz. Kuzenim

tiyatro ile ilgili ve ben de kukla tiyatrosunu seviyorum. 7'den 70'e derler ya aynen öyle çocuklar da büyükler de bayıldık. Her boy kukla da rengarenk giysileri ile hediyeleşmeler arasında yerini almıştı.

Black Light da ilginç bir gösteriydi. Sahnedeki bütün oyuncular siyah giyorlar, ellerinde bir ip ve beyaz objeler var. Mavi ışık ile gösteri başlıyor ve sanki beyaz objeler hareket ediyorlar.

► ANNABEL LEE ŞİİRİNİ BİLİRSİNİZ

Laterna Magica adlı bir tiyatro var ki çok hoşuma gitti. Svoboda adlı bir ışık teknisyeni kurmuş, ışık ve ses teknikleri muhteşem bir tiyatro. Görsel bir şölen sunuyorlar. Bu yıl Poe adlı bir oyunları vardı Annabel Lee şiirini hepimizin ezberlediği Edgar Allen Poe'nin şiirlerinden ve hayatından parçalar izledik. Annabel Lee şiirini ne zaman yazmış bütün dünya gençleri biliyor diye düşündüm baktım ki 1849'da yazmış. İşte sanat bu 174 yıl önce yazılmış bir şiir üstelik. Orijinal dilinde okumasak bile hala içimizi titretiyor. Bu şiiri bize sevdiren, çevirisini yapan Melih Cevdet Anday'ın zengin Türkçesi.

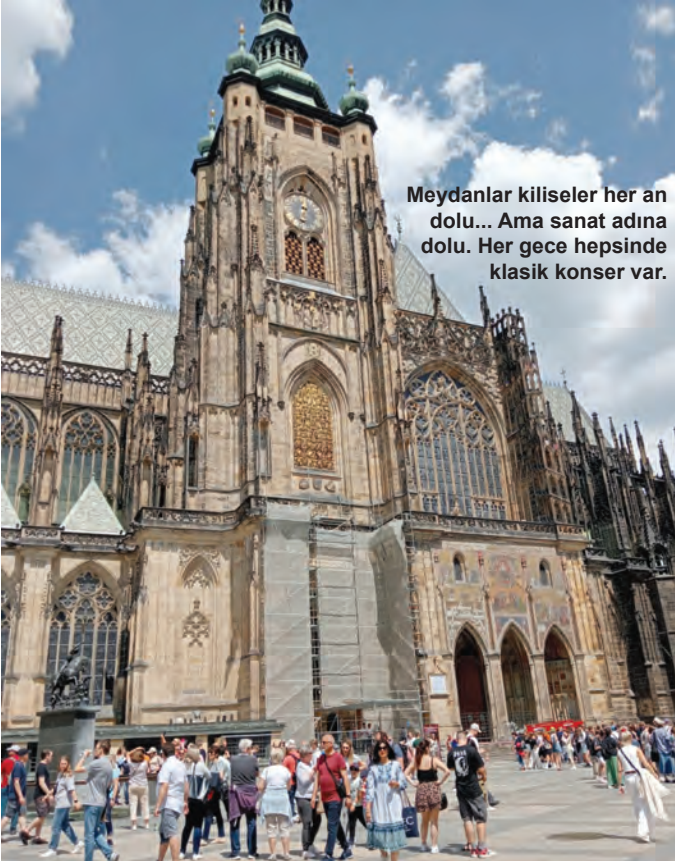
► DUA OKUYAN BEBEK

Bebek İsa'nın balmumu heykeli ise biraz komik ama ne yapalım ki insanlar böyle şeyleri seviyor. Yani hikayesi biraz komik. Veba salgını sırasında bir kilisede

Kuleleri Harry Potter filmindeki hayali sihir okulunun mimarisinde kullanılan Týn Kilisesi.

Meydanlar kiliseler her an dolu... Ama sanat adına dolu. Her gece hepsinde klasik konser var.

Prag'taki astronomik saat

bir din adamı uyuya kalmış ve rüyasında bir bebek ona İncil'den bölümler okumuş. Uyanınca bu rüyadan çok etkilendiği için balmumundan bir bebek yapmışlar ve vebadan kurtuluşlarını bu bebeğe bağlamışlar. Şimdi bu bebeğin binlerce süslü kıyafeti var. Ziyaretçiler duaları ya da istekleri yerine gelince bu bebeğe süslü kıyafetler getiriyorlar. Festivalin bir parçası gibi... Geçmişte Papalardan birinin bu 40 cm boyundaki bebeğin önünde diz çökmüş fotoğrafı varmış.

Gelelim Tyn Klisesi'ne... Kuleleri Herry Potter filmindeki hayali sihir okulunun mimarisinde kullanılmış. Çok özgün, bir sanat merkezi gibi işlevi var. Mimarlar için de çok çekici ...

Kalelerden birinde çeşitli tarihi tipli askerlerin heykelleri vardı. Biri de Osmanlı askeri ama nedense onun kılıcının ucunu bir vandal kırmış.

► KÜRK HALA REVAÇTA

Prag'da Avrupa'nın en büyük Hayvanat Bahçesi bulunuyor. Gez gez bitmiyor, hiç adını bilmediğiniz hayvanları görebilirsiniz. Bir de hala kürk yaygın kullanılan bir kış giysisi. Daha önce kış ayında gitmişim özellikle orta yaşlı ve üstü kadınların hala kürk giydiklerini erkeklerde de kürk şapkalar görmüştüm. Günümüz aydınları ya da canlı hakları savunucuları hayvanat bahçelerini, sirkleri protesto ediyor kürk giymeyi çok ilkel buluyor. Böyle dev bir sanat festivalinin yaşandığı kentte kürk mağazalarının bulunması biraz göze batıyordu. Belki iklim koşullarına bağlayabiliriz.

Meydanlar kiliseler her an dolu... Ama kliseler din adına değil daha çok sanat adına dolu. Her gece hepsinde klasik

konser var. Klasik müziğe doydum bu iki gezimde.

Mucha müzesi de görülmeye değer. Hem resime hem grafiğe ilgi duyanlar için eserleri çok önemli. Üstelik o eserler de 1800'lerden geliyor.

► KAFKA 'ESERLERİMİ YAKIN' DEMİŞ

Kuzenimle biraz Kafka muhabbeti yaptık, Kafka bütün eserlerini Prag'da yazmış ama yayınlamamış. Bir arkadaşına yaksın diye vermiş. İşte günümüze ulaşan bu eserler o arkadaşın yakamaması sonucu olmuş. Kafka'dan Prag üniversitesi'nde ders vermiş olan Einstein'a da geçtik. Çekya'nın ilk Cumhurbaşkanı Havel de bir sanatçı demiştim yukarıda onun da çok sayıda şiiri oyunu var. Türkiye'de de Buruk Ezgi adıyla sahnelenen Largo De Solato adlı oyunu çok meşhurmuş. Ben izlemedim ama bir aydının kimlik arayışını güldürü olarak yazdığını okumuştum. Şu anda Prag Havaalanı'nın adı da Havel.

Prag zengin görüntülü bir kent, tarihi kimliğinin yanı sıra gençler için çok çekici, 24 saat yaşayan bir kent. Üniversitelerini ziyaret edemesem de eğitim konusunun yüzyıllardır çok önemsendiğini biliyorum.

Avrupa Birliği'ne girdiler ama Euro'ya geçmediler. Kendi para birimleri Kronu kullanmaya devam ediyorlar. Yılın her mevsimi bütün dünyadan turist akıyor. Denizi yok ancak tarihi kimliği, açık sanat merkezi olması turist çekiyor.

Bir daha Prag'a gitmek ister misin diye sorarsanız "evet, evet, evet" derim. Her gidişimde başka bir keşif yapıyorum ve mutlu oluyorum. ●

Ustalık Telafi Programı hakkında ayrıntılar

Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) Ustalık Telafi Programı (UTP) nedir? Program kaç ay sürüyor? Kaç dalda, kaç sektörde uygulanıyor. İşverenlere nasıl bir maddi destek sağlanıyor. Yazımızda üstünde duracağımız noktalar bunlar.

► İŞLETMELER İÇİN MEB'İN TEŞVİKİ: USTALIK TELAFI PROGRAMI DEVAM EDİYOR

UTP; Tüm lise ve üniversite mezunlarına 27 haftada (6,5 ay) uluslararası geçerliliği olan, süresiz MYK (Mesleki Yeterlilik Kurumu) niteliğinde ustalık belgesi alma hakkı veren özel

bir projedir. Programdan ayrıca işverenler için çok cazip maddi destek söz konusudur. Yeni asgari ücret artışı ile birlikte destek tutarı da 1 Temmuz itibariyle önemli oranda artmış durumdadır.

1. Genel bilgiler

• İlk önce 24 alan 97 dalda "Mesleki Eğitim Merkezi Telafi Çerçeve Öğretim Programları" hazırlanmış, Talim ve Terbiye Kurulunun

02.09.2021 tarihli ve 34 sayılı Kurul Kararı ile uygun bulunarak uygulamaya konulmuştur. Şu anda 34 ana sektör ve 184 alt sektörde uygulanan Usta Telafi Programı MESEM tarafından uygulanmaktadır.

• Bu programlardan hangi yılda mezun olduklarına bakılmaksızın istemeleri halinde tüm lise ve üniversite

DR. HAKKI DEMİRCİ

EY Türkiye Sosyal Güvenlik Hizmetleri Lideri, E. SGK Başmüfettişi,
hakkidemirci@gmail.com
hakki.demirci@tr.ey.com

02.09.2021 tarihli ve 34 sayılı Kurul Kararı ile uygun bulunarak uygulamaya konulmuştur. Şu anda 34 ana sektör ve 184 alt sektörde uygulanan Usta Telafi Programı MESEM tarafından uygulanmaktadır.

• Bu programlardan hangi yılda mezun olduklarına bakılmaksızın istemeleri halinde tüm lise ve üniversite

mezunları yararlanabileceklerdir.

• Uygun işçilerin eğitim için mesaiden ayrılmaları, okula gitmeleri söz konusu değildir. Eğitim süresince çalışanlar mevcut işlerini yapmaya devam ediyor olacaklar.

• Programın süresi ilgili alan/dalın çerçeve öğretim programında belirtilen süre kadar olup en fazla 27 hafta olarak uygulanacaktır.

• Programın eğitim içeriğinin tamamı işletmelerde yapılacaktır.

• Eğitime işletme ile sözleşme yapılması akabinde başlanacaktır.

• Öğrenciler yapılan ustalık beceri sınavına, eğitimlerini tamamladıkları tarih itibariyle açılacak ilk sınav döneminde alınabileceklerdir.

• Eğitim sonunda başarılı olanlara Ustalık Belgesi düzenlenecektir.

• Sınavda başarı zorunluluğu yok. Sınavda başarısız olanlar tekrar sınava girebilecektir.

Sınavda girmemek veya başarısız olmak alınan teşviklerin geri verilmesini gerektirmemektedir.

2. Uygulama süreci

UTP teşvikinde öncelikle işletmede çalışanlardan kimlerin teşvik kapsamına girdiğinin analizi gerekmektedir. Yeterli sayıda kapsam var ise toplam çalışan sayısının 100'den fazla olduğu işletmeler için İl Millî Eğitim ile protokol yapılması gerekmektedir. Bu aşamadan sonra okula kayıt ve eğitim süreci başlamaktadır. Programın sonunda işletmede yapılacak sınav ile süreç tamamlanmaktadır.

3. Finansal (yaklaşık) Teşvik Tutarı

(01.07.2023-31.12.2023)

Kişi Sayısı	Destek Tutarı (Kişi Başı)	Aylık Destek Tutarı	Program Süresi	Toplam Destek Tutarı
100 Çalışan İçin	5.701,00TL	570.100TL	6.5 Ay	3.705.650TL
500 Çalışan İçin	5.701,00TL	2.850.500TL	6.5 Ay	18.528.250 TL
1.000 Çalışan İçin	5.701,00TL	5.701.000TL	6.5 Ay	37.056.500TL

4. Programın diğer avantajları

Ustalık telafi programları kapsamında işbirliği yapacak işletmelerin;

• İşbaşı eğitim programlarında olduğu gibi sigortalı sayısını korumak,

• Program bittikten sonra istihdam zorunluluğu,

• Diğer SGK teşvikleri ile bağlantısı bulunmamaktadır.

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL-EKİM-KASIM-ARALIK 2023 YURTIÇİ FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
12/07/2023	14/07/2023	İSTANBUL Market ve Mağaza Ekip. F	Perakendecilik, Market ve Mağaza Ekipmanları	İstanbul Fuar Merkezi	Federal Fuar ve Kongre Yönetimi
19/07/2023	20/07/2023	15. Hac Umre Turizm Hiz. Fuarı 2023	Hac ve Umre Turizmüne Yönelik Otel, Havayolu, Acenta vb.	Hilton Hotel & Kongre İstanbul	Grup Medya Fuarcılık
21/07/2023	21/07/2023	5. Bursa Üniversite Tercih Fuarı	Eğitim, Yüksek Öğretim ve Üniversite	Merinos Bursa	Eket Fuarcılık Tic. Ltd. Şti.
21/07/2023	23/07/2023	11. İstanbul Üniversite Tercih Fuarı	Eğitim, Yüksek Öğretim ve Üniversite Tercihleri	İstanbul Kongre Merkezi	Eket Fuarcılık Tic. Ltd. Şti.
21/07/2023	22/07/2023	S.Arabistan Şirketleri ve Hizmetleri Fuarı	Hizmet Sektörü	WOW İstanbul Hotels	Asya Fuarcılık Hiz. Ltd. Şti.
21/07/2023	30/07/2023	Yapı, Dekorasyon ve Gayrimenkul Fuarı	Yapı, Konut Dekorasyon, Elektrik, Gayrimenkul	Şakir Efendi Fuar Yozgat	Vav Fuarcılık Ltd. Şti.
22/07/2023	23/07/2023	8. Ankara Üniversite Tercih Fuarı	Eğitim, Yüksek Öğretim ve Üniversite Tercihleri	ATO 'Congresium' Ankara	Eket Fuarcılık Tic. Ltd. Şti.
24/07/2023	24/07/2023	5. Adana Üniversite Tercih Fuarı	Eğitim, Yüksek Öğretim ve Üniversite Tercihleri	Sheraton Grand Adana Hotel	Eket Fuarcılık Tic. Ltd. Şti.
24/07/2023	25/07/2023	7.İzmir Üniversite Tercih Fuarı	Eğitim, Yüksek öğretim ve Üniversite Tercihleri	TMMOB Tepekule İzmir	Eket Fuarcılık Tic. Ltd. Şti.
25/07/2023	28/07/2023	IDEF-2023 16. Uluslararası Savunma San.	Kara ve Deniz Savunma Gereçleri, Havaçılık ve Uzay,	Tüyap İstanbul	Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
25/07/2023	25/07/2023	6. Antalya Üniversite Tercih Fuarı	Eğitim, Yüksek Öğretim ve Üniversite Tercihleri	Cam Piramit Antalya	Eket Fuarcılık Tic. Ltd. Şti.
31/07/2023	05/08/2023	6. Euro Animalia Trakya Avrupa Hayv.	Süt ve Süt Ürünleri Edüstrisi, İş Makinaları Fuarı	Çorlu Yeni Fuar Alanı Tekirdağ	Renkli Fuarcılık Ltd. Şti.
31/07/2023	05/08/2023	Çorlu 16. Tarımtech Fuarı	Tarım Hayv., Tohum, Gıda, Tohum, Meyvecilik, Sulama Tek.	Çorlu Yeni Fuar Alanı Tekirdağ	Renkli Fuarcılık Ltd. Şti.
09/08/2023	12/08/2023	IFCO İstanbul Fashion Connection Fuarı	Hazır Giyim ve Moda	İstanbul Fuar Merkezi	İTKİB Fuarcılık A.Ş.
16/08/2023	17/08/2023	1. Expo Health Care	Hastane Malzemeleri ve Teknolojileri, Tıbbi Cihazlar, Eczacılık, Güzellik, Kozmetik, Doğal Ürünler, Sağlık Turizmi	Pullman Hotel İstanbul	Turab Fuarcılık
16/08/2023	17/08/2023	1. Expo Health Tourism	Hastaneler, Sağlık Turizmi, Sağlık Hizmetleri	Pullman Hotel İstanbul A	Turab Fuarcılık
23/08/2023	25/08/2023	Patates Günleri Türkiye	Patates ile İlgili Toprak İşleme, Ekim, Hasat, İlaç, Tohum,	Avanos Fuar Alanı Nevşehir	DLG Fuarcılık Ltd. Şti.
23/08/2023	26/08/2023	EGE TMF - 4. EGE Tekstil, Konf. Fuarı	Tekstil, Konfeksiyon ve Baskı Mak., Tekstil Kimyasalları	EGS Fuar ve Kongre Denizli	İzgi Fuarcılık Ltd. Şti.
24/08/2023	27/08/2023	7. Uluslararası İstanbul Hırdavat Fuarı	Hırdavat Ürünleri ve Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Voli Fuar Hizmetleri A.Ş.
24/08/2023	27/08/2023	Yozgat 13. Tarım, Gıda ve Hayv. Fuarı	Tarım, Gıda ve Hayvancılık	Yozgat Kapalı Fuar Alanı	Kobi Fuarcılık Tanıtım
25/08/2023	27/08/2023	Bodrum Çağdaş Sanat Fuarı	Sanat Eserleri Resim Heykel NFT	Bodrum Herodot Muğla	Demos Endüstri Fuarcılık A.Ş.
30/08/2023	03/09/2023	(TRADEF) Türkiye Ortadoğu ve Afrika Ülkeleri Ticaret Fuarı	Genel	İstanbul Fuar Merkezi	İstamonu Fuarcılık Hizmetleri
31/08/2023	03/09/2023	Ambiyans Ev Ve Mutfak Ür.İhracat Fuarı	Züccaciye, Hediyeelik Eşya, Dekoratif, Elektrikli Ev Eşyaları	İstanbul Fuar Merkezi	Ambiyans Fuarcılık
31/08/2023	02/09/2023	"Solar+Storage Güneş Enerjisi Üretim Tekn. ve Enerji Depolama Fuarı	Güneş Enerjisi Üretim Tekn., Enerji Depolama Sistemleri	Tüyap İstanbul	Solis Fuarcılık ve Danışmanlık
31/08/2023	02/09/2023	NEXTGEN MOBILITY Elektrikli Ulaşım, Şarj Sistemleri ve Mobilite Çözümleri Fuarı	Elektrikli Ulaşım, Atonom Araçlar, Şarj Sistemleri ve Şarj İstasyonları, Hidrojen Teknolojisi	Tüyap İstanbul	Solis Fuarcılık ve Danışmanlık
01/09/2023	03/09/2023	Mezopotamya Kuyumculuk Fuarı	Altın, Mücevherat, Gümüş, Saat, Gözlük ve Saat	ALZ Diyarbakır Mezopotamya	1-Start Fuarcılık Organizasyon 2-Lotus Fuarcılık A.Ş."
01/09/2023	10/09/2023	92. İzmir Enternasyonal Fuarı	Genel Ticaret	Uluslararası İzmir Fuar Alanı	İZFAŞ İzmir Fuarcılık Hizmet.
04/09/2023	07/09/2023	Gediz Tarım Hay. Mak. Tekn. ve Yem Fuarı	Tarım, Tarımsal Mek., Seracılık ve Hayv. Tekn., Gıda, Yem	Gediz Fuar Alanı Kütahya	Başak Fuar Hizmetleri Ltd. Şti.
05/09/2023	09/09/2023	CNR Ev Tekstil Fuarı	Ev Tekstili	Antalya Fuar ve Kon. Merkezi	İstanbul Fuarcılık A.Ş.
05/09/2023	07/09/2023	BURSA TEXTILE SHOW	Tekstil, Giysilik Kumaş, Aksesuarlar	Tüyap Bursa	KFA Fuarcılık A.Ş.
06/09/2023	09/09/2023	Tarım ve Teknoloji Günleri 2023	Açık Alan Uygulamalı Tarım ve Hayvancılık Fuarı	Karaevli Fuar Alanı Tekirdağ	DLG Fuarcılık Ltd. Şti.
06/09/2023	09/09/2023	AYMOD Ayakkabı Moda Fuarı	Ayakkabılar, Çantalar, Kemerler, Cüzdanlar, Kurum, Dergiler	İstanbul Fuar Merkezi	TASD Fuarcılık A.Ş.
06/09/2023	09/09/2023	Worldfood İstanbul 2023 31. Uluslararası Gıda Ürünleri ve Teknolojileri Fuarı	Gıda Ürünleri ve Gıda Teknolojileri	Tüyap İstanbul	HYVE Fuarcılık A.Ş.
06/09/2023	09/09/2023	PSB Anadolu 2023	Peyzaj, Süs Bitkileri, Bahçe Sanatları ve Ekipmanları	Kırkpınar Sahili Sakarya	Karma Fuarcılık Ltd. Şti.
06/09/2023	10/09/2023	Eskişehir Tarım Fuarı	Tarım, Hayvancılık ve Teknolojileri, Tarımsal Mekanizasyon	Tüyap Eskişehir Fuar Merkezi	Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
07/09/2023	10/09/2023	Cafe&Bar Fuarı	Kahve Makinaları, Kahve Sunumları ve Kokteyl, Bar Ekip.	Kadir Topbaş İstanbul	İstanbul Fuarcılık A.Ş.
07/09/2023	09/09/2023	7.Çin Ürünleri Fuarı	Genel Ticaret	İstanbul Fuar Merkezi	Sinerji Uluslararası Fuarcılık
13/09/2023	14/09/2023	14. Yerel Zincirler Buluşuyor 2023 Fuarı	Market Donanımları ve Zincir Marketlerde Satılan Ürünler	Haliç Kongre Merkezi İstanbul	Focus Fuar ve Kongre Yönetimi
13/09/2023	16/09/2023	MINEX "10. Madencilik, Doğal Kay. Fuarı	Madencilik, Doğal Kaynaklar ve Teknolojileri	Fuar İzmir - Gaziemir	İZFAŞ İzmir Fuarcılık
13/09/2023	15/09/2023	Texhibition İst. Kumaş Tekstil Aks. ve İplik	Kumaş Tekstil Aksesuarları ve İplik	İstanbul Fuar Merkezi	İTKİB Fuarcılık A.Ş.
13/09/2023	16/09/2023	Nobel Kapex Kapı ve Aksesuarları Fuarı	Kapex Kapı ve Aksesuarları	Kayseri OSB Fuar Merkezi	Nobel Expo
14/09/2023	17/09/2023	Züchex 33. Ev ve Mutfak Eşyaları Fuarı	Züccaciye, Porselen, Seramik Ev Elektr., Elektrikli Ev Eş.	Tüyap İstanbul	Tarsus Turkey Fuarcılık A.Ş.
14/09/2023	16/09/2023	R+T Türkiye Uluslararası Güneşten Koruma ve Otomatik Kapı Sistemleri Fuarı	Güneşten Koruma ve Otomatik Kapı Sistemleri	İstanbul Fuar Merkezi	Messe Stuttgart Ares Fuarcılık
14/09/2023	17/09/2023	ISAF Security Fuarı	Güvenlik ve Ülke Güvenliği Sist. Ekipman ve Hiz. Ekip.	İstanbul Fuar Merkezi	Marmara Tanıtım Fuarcılık
14/09/2023	17/09/2023	Isaf Fire & Rescue Fuarı	Yangın, Acil Durum, Arama ve Kurtarma	İstanbul Fuar Merkezi	Marmara Tanıtım Fuarcılık
14/09/2023	17/09/2023	Isaf Smart Life Fuarı	Akıllı Yaşam ve Akıllı Binalar	İstanbul Fuar Merkezi	Marmara Tanıtım Fuarcılık
14/09/2023	17/09/2023	12.Uluslararası Isaf Cyber Security	Siber Güvenlik, Bilgi ve Ağ Güvenliği	İstanbul Fuar Merkezi	Marmara Tanıtım Fuarcılık
14/09/2023	17/09/2023	12.Uluslararası İş Güvenliği ve İş Sağlığı	İş Güvenliği ve İş Sağlığı	İstanbul Fuar Merkezi	Marmara Tanıtım Fuarcılık
14/09/2023	17/09/2023	3. Mobil İletişim ve Bilgi Teknolojileri Fuarı	İletişim ve Bilgi Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Marmara Tanıtım Fuarcılık
14/09/2023	17/09/2023	Smartex Fuarı Akıllı Sistemler, Fuarı	Akıllı Sistemler, Akıllı Şehirler ve Akıllı Yönetim Sistemleri	İstanbul Fuar Merkezi	Marmara Tanıtım Fuarcılık
14/09/2023	17/09/2023	AGROTEC 2023 26. Tarım ve Tarım Fuarı	Tarım Makine ve Ekipmanları	Gölbasi Fuar Alanı Ankara	İnfo Uluslararası Fuarcılık
15/09/2023	17/09/2023	Gaziantep Jewellery Show	Altın, Pırlanta, Gümüş, Malzeme ve Saat	Shimall Otel Gaziantep	Eslem Fuar ve Organizasyon
16/09/2023	24/09/2023	1. Antalya Kitap Fuarı	Kitap ve Süreli Yayınlar	Antalya Fuar Merkezi	Eylül Fuar Organizasyon

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL-EKİM-KASIM-ARALIK 2023 YURTIÇİ FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
16/09/2023	19/09/2023	Cosmo Hair Expo Koz. Saç ve Kuaför Fuarı	Kozmetik, Saç Ürünleri, Kuaför Mobilyaları, Kuaför ve Güzellik Salonu Ekipmanları, Parfüm, Renkli Kozmetik	Antalya Fuar Merkezi	Us Fuarçılık ve Org. Ltd. Şti.
16/09/2023	19/09/2023	Antalya Beautylife Expo Estetik Güzellik Kişisel Bakım Kozmetik Fuarı	Güzellik&Bakım, Kozmetik, Spa&Sağlık ve Estetik	Antalya Fuar Merkezi	Us Fuarçılık ve Org. Ltd. Şti.
19/09/2023	21/09/2023	Rail Industry Show Demiryolu Endüstrisi, Altyapı ve Teknolojileri Fuarı	Demiryolu Endüstrisi, Altyapı ve Teknolojileri	ETO-Tüyap Eskişehir Fuar	Modern Fuarçılık A.Ş.
20/09/2023	22/09/2023	EIF 2023 Enerji Kongresi ve Fuarı	Enerji Sektörünün Buluşması	OFM Gaziantep	Domino Fuarçılık A.Ş.
20/09/2023	23/09/2023	Uşak 8. Ege Tarım ve Hayvancılık, Süt Teknolojileri, Çiftlik Ekipmanları, Tarım Makineleri, Sera Teknolojileri Fuarı	Tarım, Hayvancılık, Makine Teknolojileri	Kemal Öz Fuar Alanı Uşak	GL Platform Fuar Hizmetleri
20/09/2023	23/09/2023	18. Trakya Lüleburgaz Tarımtech Tarım, Hayvancılık, Sanayi ve Gıda Fuarı	Tarım, Hayvancılık, Tohum, Meyvecilik, Sulama ve Seraçılık, Traktör ve Ekip., Depolama Sist., Soğutma, Havalandırma	Lüleburgaz Kırklareli	Renkli Fuarçılık Ltd. Şti.
20/09/2023	24/09/2023	HOSTECH BY TUSID İstanbul Otel, Restoran, Gastronomi, Dn. ve Tekn. Fuarı	Mutfak ve Catering Donanımı, Masaüstü Ekipmanları, Oda Banyo Ekipmanları, Çamaşırhane Ekipmanları, Otel Tekstili, Mobilya ve Dek. End. Spor-Havuz-Spor ve Rekreasyon	İstanbul Fuar Merkezi	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım
21/09/2023	24/09/2023	Sign İstanbul 24. Uluslararası Endüstriyel Reklam ve Dijital Baskı Teknolojileri Fuarı	Baskı, Reklamcılık, Bayilik, Promosyon, Tasarım	Tüyap İstanbul	Tarsus Turkey Fuarçılık
21/09/2023	24/09/2023	Promogift İst. Tanıtım ve Reklam Fuarı	Kurumsal Tanıtım ve Reklam Ürünleri	Tüyap İstanbul	Tarsus Turkey Fuarçılık
22/09/2023	01/10/2023	Manisa Kitap Fuarı	Kitap ve Süreli Yayınlar	Manisa Belediyesi Fuar Mer.	SNS Fuarçılık Org.
22/09/2023	24/09/2023	Start Beauty Ankara Expo	Güzellik ve Bakım, Saç, Koz., Spa&Wellness ve Par. Estetik	ATO 'Congressium' Ankara	Start Fuarçılık Organizasyon
25/09/2023	01/10/2023	Contemporary İstanbul Sanat Fuarı	Çağdaş ve Güncel Sanat	Tersane İst. Projesi T7 ve T8	İkon Fuarçılık Hizmetleri
27/09/2023	01/10/2023	TADİM İSTANBUL Gastronomi Fuarı	Gastronomi	Kadir Topbaş İstanbul	Atis Fuarçılık A.Ş.
27/09/2023	29/09/2023	Logistech "2. Lojistik, Depolama ve Tek."	Lojistik, Depolama Teknolojileri	Fuar İzmir - Gaziemir	İZFAŞ İzmir Fuarçılık
27/09/2023	30/09/2023	HORECA Deco & Design	Otel, Restoran, Kafe, Pastane Dekorasyon- Tasarım, Proje,	WOW Hotels İstanbul	Birleşik Fuar Yapım A.Ş.
27/09/2023	01/10/2023	TINY HOME SHOW - 2. Modüler, Mobil, Prefabrik Ev ve Yapı Sistemleri, Ekip. Fuarı	Modüler, Mobil, Prefabrik Ev ve Yapı Sist., Ekip. ve Tekn.	İstanbul Fuar Merkezi	Birleşik Fuar Yapım A.Ş.
27/09/2023	01/10/2023	Karavan Show Eurasia	Kamp, Karavan ve Ekipmanları, Alternatif Turizm	İstanbul Fuar Merkezi	Birleşik Fuar Yapım A.Ş.
27/09/2023	29/09/2023	4.Beauty İstanbul Uluslararası Kozmetik, Güzellik, Kuaför, Ev Bakım Ürünleri, Private Label, Ambalaj, Hammadde Fuarı	Kozmetik, Güzellik, Kuaför, Temizlik, Ambalaj, Hammadde	1-İstanbul Kongre Merkezi 2-Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi 3-Hilton İstanbul Bosphorus	İpekyolu Uluslararası Fuarçılık
27/09/2023	30/09/2023	Metalexpo Eurasia - İstanbul Demir, Çelik,	Demir, Çelik, Metal, Makine, Aksam Satış ve Üretim Pros.	İstanbul Fuar Merkezi	Sky Fuarçılık A.Ş.
27/09/2023	30/09/2023	Promosyon Show İstanbul Fuarı	Promosyon Pazarlama, Reklamcılık, Tasarım	İstanbul Fuar Merkezi	Promo Fuarçılık Ticaret Ltd. Şti.
27/09/2023	30/09/2023	Eskişehir Endüstri Fuarı 2023 3. Ar-Ge, Sanayi ve Teknoloji Fuarı	Üretim Mak., Takım Tezgahları, Metal İşleme Mak., Kaynak, Kesme, Delme Mak. Kalite Kontrol, İstifleme, Enerji, Otomasyon, Elektrik, Elektronik, Kalıp Teknolojileri, İş Sağlığı Ve Güvenliği, Beyaz Eşya Tek., Gıda İşleme Mak., Değirmen Makineleri, Havacılık, Uçak San., Tren, Vagon ve Demiryolu	Tüyap Eskişehir Fuar Merkezi	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
28/09/2023	30/09/2023	Interfresh Euroasia Fuarı	Sebze, Meyve, Ambalaj, Lojistik, Tarım Ekipmanları	Antalya Fuar ve Kongre Merkezi	Antexpo Fuarçılık
28/09/2023	01/10/2023	13. Van Doğu Anadolu Turizm Fuarı	Turizm	Van Expo Fuar ve Kongre Merkezi	İpekyolu Expo Fuar A.Ş.
28/09/2023	01/10/2023	IBIA EXPO - 2. Yatak Yan Sanayi Fuarı	Yatak Yan Sanayi ve Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Birleşik Fuar Yapım A.Ş.
28/09/2023	01/10/2023	Pet İzmir 2023 Evcil Hayvan Ürün, Malzeme ve Aksesuar Tedarikçileri Fuarı	Evcil Hayvan Ürün, Malzeme ve Aksesuarları	Fuar İzmir - Gaziemir	Tema Fuarçılık A.Ş.
28/09/2023	30/09/2023	TURFOOD/ 5.Bursa Gıda Fuarı	Gıda Ürünleri ve Teknolojileri	Atatürk Kongre ve Kültür Bursa	Network Fuarçılık Ltd.Şti.
28/09/2023	01/10/2023	Expo Sport Fuarı	Spor, Egzersiz ve Sağlıklı Yaşam Ekipmanları	Fuar İzmir - Gaziemir	Exposport Fuarçılık A.Ş.
29/09/2023	01/10/2023	13. Biga Tarım, Hayv. San. ve Gıda Fuarı	Tarım, Seraçılık, Hayvancılık Gıda ve Sanayi Teknolojileri	Biga Fuar Alanı Çanakkale	Renkli Fuarçılık Ltd. Şti.
30/09/2023	08/10/2023	Karadeniz 8. Kitap Fuarı	Kitap, Süreli Yayın	Tüyap Samsun Fuar ve Merkezi	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
30/09/2023	08/10/2023	Boat Show Eurasia	Tekne ve Tekne Ekip., Broker Firmaları, Marin Aksesuarları	Viaport Marina Tuzla İstanbul	Via Fuarçılık A.Ş.
30/09/2023	03/10/2023	INTERMOB 2023 25.Uluslararası Mobilya Yan Sanayi, Aksesuarları Orman Ürünleri ve Ahşap Teknolojisi Fuarı	Ahşap Orman Ürünleri ve Malzemeler, Mobilya Aksesuarları, Oturma Grubu ve Yatak Üretim Malzemeleri	Tüyap İstanbul	Reed Tüyap Fuarçılık A.Ş.
02/10/2023	07/10/2023	(MODEF EXPO 2023) 49. Uluslararası Mobilya ve Dekorasyon Fuarı	Mobilya ve Dekorasyon	İnegöl Hikmet Şahin Kültür Parkı/ Uluslararası Fuar Alanı Bursa	Modelf Fuarçılık Ticaret Ltd. Şti
02/10/2023	07/10/2023	Çukurova Mobilya - Dekorasyon Fuarı	Mobilya, Dekorasyon, Aydınlatma, Ev Tekstili,	Tüyap Adana Fuar Merkezi	1)Tüyap Adana Fuarçılık A.Ş. 2)Çukurova Fuarçılık A.Ş.
03/10/2023	07/10/2023	Burtarım 2023 Bursa 20.Uluslararası Tarım, Tohumculuk, Fidancılık ve Süt End. Fuarı	Tarım, Tohumculuk, Fidancılık ve Süt Endüstrisi	Tüyap Bursa Fuar Merkezi	Tüyap Bursa Fuarçılık A.Ş.
03/10/2023	07/10/2023	Bursa 15.Hayvancılık ve Ekipmanları Fuarı	Hayvancılık	Tüyap Bursa Fuar Merkezi	Tüyap Bursa Fuarçılık A.Ş.
04/10/2023	08/10/2023	CRAFTİSTANBUL El Sanatları Fuarı	Yöresel, Geleneksel El Sanatları ve Tasarım	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Atis Fuarçılık A.Ş.
04/10/2023	06/10/2023	Eurasian Composites Show 2023	Kompozit Ham., Yarı Mamulleri, Kompozit Ür., Prosesler ve Tekn.	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarçılık Tic. A.Ş.
04/10/2023	06/10/2023	Foam Eurasia 2023	Teknik Köpük Endüstrisi ve Teknolojisi	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarçılık Tic. A.Ş.
04/10/2023	06/10/2023	Adhesive and Bonding Eurasia 2023	Yapıştırıcılar, Dolgu Malzemeleri ve Yapıştırma Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarçılık Tic. A.Ş.
04/10/2023	06/10/2023	Surtech Eurasia 2023	Yüzey İşlem Kim., Galvaniz Kim. ve Yüzey İşleme Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarçılık Tic. A.Ş.
04/10/2023	06/10/2023	PaintExpo Eurasia 2023	Endüstriyel Boyalar, Toz Boyalar, Boya Uyg. Ekip. ve Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarçılık Tic. A.Ş.

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL-EKİM-KASIM-ARALIK 2023 YURTIÇİ FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
04/10/2023	06/10/2023	Putech Eurasia 2023	Poliüretan Ham., Poliürea, Poliüretan Uyg. ve Üretim Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarçılık Tic. A.Ş.
04/10/2023	07/10/2023	Kalite'23 12. Kontrol, Otomotiv, Havacılık ve Uzay Teknolojileri Test Ekipmanları, Metroloji ve Endüstriyel Yazılım Fuarı	Kontrol, Otomotiv, Havacılık ve Uzay Teknolojileri Test Ekipmanları, Metroloji ve Endüstriyel Yazılım	İstanbul Fuar Merkezi	Kalite Fuar Yapım A.Ş.
04/10/2023	08/10/2023	2. ANAMOB - Anadolu Mobilya, Fuarı	Mobilya, Mobilya Yan Ürünleri	Kayseri OSB Fuar Merkezi	Nobel Expo Uluslararası Fuarçılık
05/10/2023	08/10/2023	Start Beauty Diyarbakır Expo Fuarı	Güzellik ve Bakım, Saç, Kozmetik, Spa & Wellness ve Parfümeri	ALZ Diyarbakır Fuar Merkezi	Start Fuarçılık Organizasyon
05/10/2023	08/10/2023	Buideast 4. Yapı, İnşaat, Dekorasyon Fuarı	Yapı, İnşaat, Dekorasyon Malzemeleri ve Teknolojileri	OFM Ortadoğu Fuar Mer.G.Antep	Akort Tanıtım Organizasyon
05/10/2023	08/10/2023	İstanbul Jewelry Show Ekim 2023 - 54. İstanbul Mücevherat, Saat ve Malz. Fuarı	Takılar, Taşlar, Saatler Hediye Eşyalar, İlgili Yan Sanayi	İstanbul Fuar Merkezi	UBM İstanbul Fuarçılık
07/10/2023	07/10/2023	Studyexpo Yurtdışı Eğitim Fuarı	Yurtdışı Eğitim Fuarı	Intercontinental İstanbul Hotel	Study Expo Fuarçılık A.Ş.
07/10/2023	08/10/2023	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatif ve İmkanları	İstanbul Kongre Merkezi	İstanbul Akare Fuarçılık A.Ş.
08/10/2023	08/10/2023	Studyexpo Yurtdışı Eğitim Fuarı	Yurtdışı Eğitim Fuarı	Hilton İstanbul Kozyatağı Hotel	İstanbul Study Expo Fuarçılık A.Ş.
09/10/2023	09/10/2023	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatif ve İmkanları	Dedeman Bostancı İstanbul	Akare Fuarçılık A.Ş.
10/10/2023	14/10/2023	Growth, Traktör, Tarım Makineleri, Ekipmanları, ve Teknolojileri Fuarı	Traktör, Tarım Makineleri, Ekipm., Yan Sanayi ve Teknolojileri	Antalya Fuar ve Kongre Merkezi	UBM İstanbul Fuarçılık
11/10/2023	14/10/2023	Konya MAKTEK - 2.	Takım Tezgahları, Metal İşleme Makineleri, Kaynak, Kesme Delme Tekn., Kalite Kontrol, Test ve Ölçüm Cihazları	KTO Tüyap Konya	Tüyap Konya Fuarçılık A.Ş.
11/10/2023	13/10/2023	Fashion Prime "6. Tekstil, Hazır Giyim Tedarikçileri ve Teknolojileri Fuarı"	Tekstil, Hazır Giyim Tedarikçileri ve Teknolojileri	Fuar İzmir - Gaziemir	İZFAŞ İzmir Fuarçılık
11/10/2023	14/10/2023	Avrasya Ambalaj 2023	Ambalaj Ürünleri, Makineleri, İçecek ve Sıvı Gıda Tekn., Baskı Teknolojileri, Oluklu Mukavva Karton, Üretim Teknolojileri	Tüyap Fuar ve Kongre Merkezi	Reed Tüyap Fuarçılık A.Ş.
11/10/2023	14/10/2023	FOOD-TECH EURASIA 2023	Gıda ve İçecek Ür. Mak. ve Tekn. ve Güvenliği, Katkı Maddeleri	Tüyap Fuar ve Kongre Merkezi	İstanbul Reed Tüyap Fuarçılık A.Ş.
11/10/2023	11/10/2023	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatifleri ve İmkanları	Sheraton Ankara	Akare Fuarçılık A.Ş.
11/10/2023	13/10/2023	EIF Maden Kongresi ve Fuarı	EIF Maden Sektörünün Buluşması	ATO 'Congressium' Ankara	Domino Fuarçılık A.Ş.
12/10/2023	15/10/2023	Pet zoo Eurasia Evcil Hayvan Ürün Malzeme ve Aksesuar Fuarı	Evcil Hayvan Ürün Malzeme ve Aksesuarları	İstanbul Fuar Merkezi	Ulusal Fuarçılık Organizasyon
12/10/2023	14/10/2023	ALUEXPO 2023	Alüminyum Ürünler, Üretim Teknolojileri, Makinaları, Ekipmanları	İstanbul Fuar Merkezi	Hannover Messe Ankiros Fuarçılık
12/10/2023	15/10/2023	Eskişehir Yapı Fuarı 2023	Yapı Malz., İş ve İnşaat Mak., Alt Yapı, Mühendislik Hizmetleri	Tüyap Eskişehir Fuar Merkezi	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
12/10/2023	15/10/2023	İMAF - 1. Yapı ve İnşaat Malzemeleri Fuarı	Yapı ve İnşaat Malzemeleri	Fuar İzmir - Gaziemir	1) İZFAŞ İzmir Fuarçılık 2) EFR Fuarçılık ve Org.
13/10/2023	13/10/2023	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatifleri ve İmkanları	Ege Palas Hotel İzmir	Akare Fuarçılık A.Ş.
18/10/2023	22/10/2023	Samsun Tarım Fuarı 2023	Tarım, Hayvancılık ve Teknolojileri	Tüyap Samsun Fuar Merkezi	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
18/10/2023	22/10/2023	İstanbul Tasarım Haftası	Yeri Yabancı Firma ve Şahısların Tasarım Ürün. Sergilenmesi	Yapı Kredi Bomontiada İstanbul	IDF Ulus. Fuarçılık A.Ş.
19/10/2023	22/10/2023	Migros 100. Yıl Festivali	Gıda, Temizlik, Kozmetik, Tekstil, Elektronik	İstanbul Kongre Merkezi	Restate Fuar Organizasyonu A.Ş.
19/10/2023	22/10/2023	E-Drive Turkey	Elektrikli ve Hibrit Araçlar	Kadir Topbaş Göst. Mer. İstanbul	Duru Fuarçılık Org. Tic. Ltd. Şti.
19/10/2023	23/10/2023	WOODTECH 2023	Ağaç İşl. Mak., Mobilya İmal Mak. ve Tezgahları, Kesici Tak.,	Tüyap Fuar İstanbul	Reed Tüyap Fuarçılık A.Ş.
19/10/2023	22/10/2023	Franchise İstanbul Expo Fuarı	Bayilik, Distribütör ve Franchise Veren Firmalar	Tüyap Fuar İstanbul	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
19/10/2023	22/10/2023	2. Tesbih ve Doğal Taşlar 2023 Fuarı	Tesbih, Hediye Eşyalar, El Sanatları, Doğal Taşlar, Ticaret	Tüyap Adana Fuar Merkezi	Çukurova Fuarçılık A.Ş.
20/10/2023	22/10/2023	Greatist Ağız ve Diş Sağlığı Cihaz ve Ekip.	Ağız ve Diş Sağlığı Cihaz ve Ekipmanları	Grand Cevahir Kongre İstanbul	Vestiyer Akademi Eğitim
21/10/2023	29/10/2023	Bosphorus Boat Show	Tekne, Tekne Ekipman ve Aksesuarları	Marintürk İstanbul City Port İst.	ED Fuarçılık ve Organizasyon
23/10/2023	25/10/2023	E-Ticaret ve E-İhracat Fuarı	E-Ticaret ve E-İhracat	Pine Beach Belek Hotel Antalya	Worlddef Global Organizasyon A.Ş.
25/10/2023	28/10/2023	Bursa 7. Blok Mermer Fuarı 2023	Blok Mermer, Mermer, Traverten Blok, Limestone, Onyx, Granit, Diğer Doğaltaşlar, Dek. ve Sanatsal Ürünler, İş Mak. Ve Ekip.	Tüyap Bursa Fuar Merkezi	Tüyap Bursa Fuarçılık A.Ş.
25/10/2023	29/10/2023	9. MAGROTEX'23 Fuarı	Tarım Gıda ve Hayvancılık Endüstrisi ve Teknolojileri	Mardin Fuar Alanı	Zümrüt Fuarçılık Tan. Org.
25/10/2023	28/10/2023	ISK-SODEX 2023 Fuarı	Isıtma, Soğutma, Havalandırma, Klima, Pompa, Vana	İstanbul Fuar Merkezi	Hannover Messe Sodeks Fuarçılık
25/10/2023	27/10/2023	6. Cleanroom Uluslararası Temiz Oda Teknolojisi, Bakım ve Donanımları Fuarı	Temiz Oda Teknolojisi, Bakımı ve Donanımları	Lütfi Kırdar İstanbul	Akdeniz Reklamcılık ve Tanıtım
25/10/2023	27/10/2023	7. BIOTECNICA "Uluslararası Biyoteknoloji, Yaşam Bilimleri ve Endüstrileri Fuarı"	Biyoproses, Biyoanalitik, Biyoenformasyon, Endüstriyel Biyoteknoloji, AR-GE	Lütfi Kırdar İstanbul	Akdeniz Reklamcılık ve Tanıtım
25/10/2023	27/10/2023	6. ANALYTECH "Uluslararası Analiz ve Laboratuvar Teknolojileri, Ekipmanları Fuarı"	Analiz ve Laboratuvar Tek., Kimyasallar, Kalite Kont. Ölçümleme	Lütfi Kırdar İstanbul	Akdeniz Reklamcılık ve Tanıtım
25/10/2023	28/10/2023	FESTIVEWORLD İzmir Kutlama ve Sezonluk Dekorasyon Ürünleri Fuarı	Kutlama ve Sezonluk Dekorasyon Ürünleri	Fuar İzmir - Gaziemir	1) İZFAŞ İzmir Fuarçılık Hizmet. 2) Messe Frankfurt İstanbul
26/10/2023	29/10/2023	Van Sağlık Fuarı ve Uluslararası Sağlık Bilimleri Kongresi	Sağlık, Medikal, Tıp, Sağlık Hizmetleri	Van Expo Fuar ve Kongre Merkezi	İpekyolu Expo Fuar A.Ş.
26/10/2023	29/10/2023	21. Bayim Olur Musun? Franchising ve Markalı Bayilik Fuarı	Bayilik, Distribütör ve Franchise Veren Firmalar	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Medya Fors Fuarçılık A.Ş.
26/10/2023	29/10/2023	Türk Diş Hekimleri Birliği Expodental	Diş Hekimliği ve Teknolojileri	ATO 'Congressium' Ankara	Türk Diş Hek. Birliği Fuar ve Org.
26/10/2023	27/10/2023	Antalya Turizm Fuarı	Turizm, Seyahat, Ticaret	Antalya Fuar Merkezi	GMT Fuarçılık Ltd. Şti.
27/10/2023	29/10/2023	İBS Anne Bebek Çocuk Fuarı	Anne Bebek ve Çocuk	İstanbul Kongre Merkezi	Boyut Fuarçılık Hizmet. Org. A.Ş.
27/10/2023	29/10/2023	"Start Beauty İzmir Expo İzmir Estetik, Kozmetik ve Güzellik Fuarı"	Güzellik ve Bakım, Saç, Kozmetik, Spa & Wellness ve Parfümeri Estetik	Fuar İzmir - Gaziemir	Start Fuarçılık Organizasyon

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL-EKİM-KASIM-ARALIK 2023 YURTIÇİ FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
28/10/2023	05/11/2023	40. İstanbul Kitap Fuarı	Kitap, Süreli Yayın	Tüyap İstanbul	TÜYAP Tüm Fuarcılık
28/10/2023	05/11/2023	İZKİTAP "İzmir Kitap Fuarı"	Kitap ve Süreli Yayın	Fuar İzmir - Gaziemir	"1) İZFAŞ İzmir Fuarcılık 2) SNS Fuarcılık Org.
01/11/2023	05/11/2023	Campex 2. Kamp, Karavan ve Doğa Sporları Fuarı	Kamp, Karavan Araçları ve Ekipmanları, Doğa Sporları, Bisiklet ve Aksesuarları	OFM Gaziantep	Akort Tanıtım
02/11/2023	04/11/2023	İstanbul Maraton ve Spor Fuarı	Spor Ürünleri ve Spor Malzemeleri	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Thor Expo Fuarcılık Hizmet.
02/11/2023	05/11/2023	Elma Fuarı	Elma Yetiştiriciliği, Muhafazası ve Pazarlama Fuarı	Niğde Ö.Halisdemir Fuar Alanı	Atlas Uluslararası Fuarcılık
02/11/2023	05/11/2023	Manisa 17. Tarım Gıda ve Hayvancılık Fuarı	Tarım, Gıda, Hayvancılık	Manisa Belediyesi Fuar Merk.	SNS Fuarcılık Org.
02/11/2023	04/11/2023	Ev Charge Show	Elektrikli Araçları Şarj Etmek İçin Üniteler	İstanbul Fuar Merkezi	Voli Fuar Hizmetleri A.Ş.
06/11/2023	10/11/2023	UNICERA - İst.Seramik, Banyo, Mutfak Fuarı	Seramik, Banyo, Mutfak Ekipmanları	İstanbul Fuar Merkezi	Unicera Fuarcılık A.Ş.
07/11/2023	11/11/2023	Adana 16. Uluslararası Tarım Fuarı	Tarım, Hayvancılık, Tavukçuluk, Süt Endüstrisi ve Tarımsal Mekanizasyon	Tüyap Adana Fuar Merkezi	1)Tüyap Adana Fuarcılık 2)Çukurova Fuarcılık A.Ş.
07/11/2023	11/11/2023	Adana Sera & Bahçe Fuarı 2023	Seracılık, Bahçecilik, Fidancılık, Tohumculuk, Çiçekçilik	Tüyap Adana Fuar Merkezi	Tüyap Adana Fuarcılık A.Ş.
08/11/2023	11/11/2023	15. Eksposhoes Antalya Fuarı	Ayakkabı, Çanta, Kemer, Cüzdan	Granada Luxury Belek Antalya	EKS Fuarcılık A.Ş.
08/11/2023	12/11/2023	CNR Mobilya Fuarı	Her Türü Ev ve Ofis Mobilyası	Antalya Fuar ve Kongre Merk.	İstanbul Fuarcılık A.Ş.
08/11/2023	10/11/2023	Avrasya Temizlik ve Bakım Fuarı	Endüstriyel Temizlik Makine ve Kimyasalları	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	OTF Fuarcılık Ltd. Şti.
08/11/2023	11/11/2023	Beton 2023 Fuarı	Hazır Beton, Çimento, Agregası, İnşaat Tekn. ve Ekipmanları	İstanbul Fuar Merkezi	TG Ekspo Fuarcılık A.Ş.
09/11/2023	12/11/2023	18. Göller Bölgesi Tarım ve Hayv. Fuarı	Tarım ve Hayvancılık	Devlet Bahçeli Merkezi Isparta	1)Detaf Fuarcılık Org. ve 2)Asko Fuarcılık Org.
09/11/2023	12/11/2023	Sakarya 5. Tarım Hayvancılık Makineleri	Canlı Hayvan, Hayvancılık, Tarım Makineleri, Et, Süt Tekn.	Hendek Fuar Alanı Sakarya	GL Platform Fuar Hiz.
09/11/2023	11/11/2023	1. Balkan Turizm Borsası Fuarı	Turizm	Lütfi Kırdar İstanbul	Türsab Fuarcılık Hiz.
09/11/2023	11/11/2023	Piktech	Pamuk, İplik, Kumaş, Tekstil Aksesuarları, Tekstil Teknolojileri	EGS Park Fuar Merkezi Denizli	Termin Fuarcılık Ltd. Şti.
10/11/2023	19/11/2023	Van Yöresel Ür., Gıda ve El Sanatları Fuarı	Gıda, Yöresel Ürünler, Hediye Eşya ve El Sanatları Ürünleri, Tekstil, Züccaciye, Ev Gereçleri, Takı, Kozmetik	Van Expo Fuar ve Kongre Mer.	İpekyolu Expo Fuar A.Ş.
10/11/2023	10/11/2023	IEFT Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurt Dışı Eğitim	Hilton İstanbul Kozyatağı	İstanbul Eğitim Fuarları
11/11/2023	14/11/2023	15. Avrasya Kapı 2023	Kapı, Kepenk, Kilit, Alarm ve Güvenlik, Panel, Pano, Bölme Sistem ve Aksesuarları	Tüyap İstanbul	Reed Tüyap Fuarcılık A.Ş.
11/11/2023	14/11/2023	Avrasya Cam 2023	Cam Ürünleri, Uygulamaları, Üretim İşleme Teknolojileri ve Makineleri, Tamamlayıcı Ürün ve Kimyasalları	Tüyap İstanbul	Reed Tüyap Fuarcılık A.Ş.
11/11/2023	14/11/2023	Avrasya Pencere 2023	Alüminyum Profil, Cephe Sistemleri ve Aksesuarları Gölgeleme, Koruma ve Kapatma Sistemleri Pencere, Panjur, Cephe ve Profil, Üretim Makineleri, Aksesuar, Yalıtım Malzemeleri, Hammadde ve Tamamlayıcı Ürünler	Tüyap İstanbul	Reed Tüyap Fuarcılık A.Ş.
11/11/2023	12/11/2023	IEFT Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurt Dışı Eğitim	Hilton İstanbul Bosphorus	İstanbul Eğitim Fuarları
13/11/2023	15/11/2023	Sigorta Sektörü İş Birliği Fuarı ve Kongresi	Sigorta Sektöründe İşbirliğini Geliştirme	Pine Beach Hotel Antalya	Arass Organizasyon
14/11/2023	19/11/2023	Mezopotamya Gurme ve Yöresel Lezzetler	Gıda, İçecek, Yöresel Ürünler, Gıda Teknolojileri	ALZ Diyarbakır Fuar Merkezi	1-ALZ Grup Fuar A.Ş. 2-Diyarbakır Fuarcılık A.Ş.
14/11/2023	14/11/2023	IEFT Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurt Dışı Eğitim	Sheraton Ankara Hotel Center	İstanbul Eğitim Fuarları
15/11/2023	18/11/2023	AYSAF Ayakkabı ve Yan Sanayi Fuarı	Ayakkabı Yan Sanayi Ürünleri, Aksesuar, Deri, Suni Deri, Taban, Tekstil, Makineler, Kurum Müesseslikler ve Dergiler	İstanbul Fuar Merkezi	1)TASD Fuarcılık A.Ş. 2)Artkim Fuarcılık Tic. A.Ş.
15/11/2023	17/11/2023	EIF Dünya Enerji Kongre ve Fuarı	Enerji Verimliliği ve Enerji Depolama Sektörünün Buluşması	İstanbul Fuar Merkezi	Domino Fuarcılık A.Ş.
15/11/2023	19/11/2023	4. İAAF İstanbul Sanat ve Antika Fuarı	Sanat Eserleri Antika Eşyalar	Lütfi Kırdar İstanbul	Demos Endüstri Fuarcılık
15/11/2023	17/11/2023	Uluslararası Logitrans Transport Lojistik Fuarı	Taşımacılık, Lojistik, İntermodal Uyg., Depolama, Telematik	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Eko MMI Fuarcılık Ltd. Şti.
16/11/2023	19/11/2023	Ş.Urfa Göbeklitepe Kültür, Tur. ve Sey.Fuarı	Kültür, Eğitim, Tatil, Sağlık, Spor Turizmi	Şanlıurfa Fuar Merkezi	Gold Stant Fuar Org
16/11/2023	19/11/2023	Travel Expo Ankara 6. Ul. Tur. ve Sey. Fuarı	Turizm	ATO 'Congressium' Ankara	Atis Fuarcılık A.Ş.
16/11/2023	18/11/2023	2. Peyzaj İstanbul Fuarı 2023	Peyzaj, Peyzaj Malzemeleri, Süs Bitkileri, Park ve Bahçeler	İstanbul Fuar Merkezi	Athena Fuarcılık A.Ş.
16/11/2023	18/11/2023	Go Green Türkiye	Elektrikli Araçlar, Şarj Teknolojileri, Ekipman ve Donanımları	Tüyap Bursa Fuar Merkezi	1)Tarsus Turkey Fuarcılık 2)No On Fuarcılık A.Ş.
16/11/2023	18/11/2023	Snack Expo Denizli Fuarı	Atıştırmalık, Kuruyemiş, Cips, Kahve, Şekerleme ve Teknolojileri	EGS Fuar Merkezi Denizli	Trend Fuarcılık ve Yay.
21/11/2023	26/11/2023	"Gurme 2023 Samsun Gıda Fuarı"	Gıda ve İçecek Ür., Gıda İşleme Tekn., Unlu Mam., Soğutucular, Depolama, Paketleme ve Mağaza Market Ekipmanları	Tüyap Samsun Fuar	Tüyap Tüm Fuarcılık
21/11/2023	24/11/2023	IF Wedding Fashion İzmir 17. Fuarı	Gelinlik, Damatlık ve Abiye Giyim	Fuar İzmir - Gaziemir	İZFAŞ İzmir Fuarcılık
22/11/2023	25/11/2023	Growtech 2023 22.Uluslararası Fuarı	Sera, Tarım Teknolojileri ve Hayvancılık Ekipmanları	Antalya Fuar ve Kongre Mer.	UBM İstanbul Fuarcılık
22/11/2023	25/11/2023	Plast Eurasia İstanbul 2023 32.Fuarı	Plastik Mak., Hamm., Kalıp, Isı, Kontrol Cih., Hidrolik-Pnömatik	Tüyap İstanbul	Tüyap Tüm Fuarcılık
23/11/2023	26/11/2023	Fespa Eurasia	Dijital, Serigrafi, Tekstil Baskı ve Endüstriyel Reklam	İstanbul Fuar Merkezi	Fespa Eurasia Fuarcılık
23/11/2023	26/11/2023	Helal Ekspo / Dünya Helal Zirvesi	Gıda ve Kozmetik	İstanbul Fuar Merkezi	Asel Fuar Hizmetleri
23/11/2023	26/11/2023	Uluslararası Silmo İstanbul Optik Fuarı	Optik ve Oftalmolojik Ür., Yedek Parçalar, Endüstri Makineleri	İstanbul Fuar Merkezi	24 Saat Fuarcılık A.Ş.
23/11/2023	26/11/2023	Start Beauty Çukurova Expo Fuarı	Güzellik ve Bakım, Saç, Kozm., Spa & Wellness ve Parf., Est.	Tüyap Adana Fuar Merkezi	Lotus Fuarcılık A.Ş.
23/11/2023	26/11/2023	Uluslararası Akıllı Bina Teknolojileri ve Elektrik Sistemleri Fuarı (A-TECH)	Akıllı Bina Teknolojileri, Elektrik, Elektronik, Bina Otomasyonu	İstanbul Fuar Merkezi	Artı 2 Fuarcılık Ltd. Şti.

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL-EKİM-KASIM-ARALIK 2023 YURTIÇİ FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
24/11/2023	03/12/2023	13. Antalya Kitap Fuarı	Kitap, Dergi, Süreli Yayınlar	Cam Piramit Merkezi Antalya	NAP Fuarcılık Ltd. Şti.
29/11/2023	02/12/2023	Bursa 20. Uluslararası Otomasyon Fuarı 2023	Elektrik, Elektronik, Otomasyon, Aydınlatma, İletişim	Tüyap Bursa Fuar Merkezi	Tüyap Bursa Fuarcılık A.Ş.
29/11/2023	02/12/2023	21. Bursa Metal İşleme Teknolojileri Fuarı	Metal İşleme Makineleri, Donanımları	Tüyap Bursa Fuar Merkezi	Tüyap Bursa Fuarcılık A.Ş.
29/11/2023	02/12/2023	14. Bursa Sac İşleme Teknolojileri Fuarı	Sac, Boru, Profil, İşleme Teknolojileri ve Yan Sanayileri	Tüyap Bursa Fuar Merkezi	Tüyap Bursa Fuarcılık A.Ş.
30/11/2023	03/12/2023	Engelsiz Yaşam Fuarı ve Farkındalık Zirvesi	Engellilere Özel Ürünler, Hizmetler, Özel Eğitim Kurumları	İstanbul Fuar Merkezi	The Istanbul Expo Fuar
30/11/2023	03/12/2023	Kırklareli 3. Tarım Hayvancılık Gıda Sanayi ve Otomotiv Fuarı	Tarım, Hayvancılık, Gıda, Tohum, Ürün ve Hizmetleri Traktör Biçerdöver ve Ekipmanları, Otomobil ve Araç Gereçler, Gıda Ürünleri, Hayv. Ekipmanları, Tarım, Gıda, Süt Tekn., Kümes Hayv., Mekanizasyon, Üretim, Hayv. Barınakları, İklimlendirme	Kırklareli Kapalı Pazar ve Fuar Alanı	Renkli Fuarcılık Ltd. Şti.
02/12/2023	05/12/2023	TDK Deri ve Kürk Moda Şov	Deri Konfeksiyon Ürünleri	Kaya Palazzo Golf Antalya	TDK Fuarcılık Org. Ltd. Şti
04/12/2023	07/12/2023	Gafshoes 35. Uluslararası Ayakkabı Fuarı	Ayakkabı, Terlik ve Yan Sanayi	OFM Fuar Merkezi Gaziantep	Akort Tanıtım Org.
05/12/2023	08/12/2023	"CFE 2023- Carpet and Flooring Expo Fuarı	Halı, Kilim, Zemin Kaplamaları ve Teknolojileri	Tüyap İstanbul	Tüyap Tüm Fuarcılık
06/12/2023	09/12/2023	Hotel Tech Antalya - Otel Teknik Ekipman	Otel Teknik Ekipman ve Malzemeleri	Antalya Fuar ve Kongre Merk.	Anfaş Antalya Fuarcılık
06/12/2023	09/12/2023	AGROSHOW EURASIA Tarım,	Tarım, Tarım Makineleri, Teknolojileri, Tohum ve Fidancılık	Tüyap İstanbul	Tüyap Tüm Fuarcılık
06/12/2023	08/12/2023	Avrasya Veri Merkezi Fuarı	Veri Merkezi ve Teknolojileri	Lütfi Kırdar İstanbul	The Istanbul Expo Fuar
06/12/2023	08/12/2023	Virtualist Fuarı	Sanal Gerçeklik, Artırılmış Gerçeklik ve Hologram Teknolojileri	Lütfi Kırdar İstanbul	Sedef Fuar ve Kongre
06/12/2023	10/12/2023	Denizli 2023	Mobilya, Yatak Baza, Dekorasyon, Gelinlik, Makine, İmalat	EGS Fuar ve Kon. Mer.Denizli	4M Fuar Organizasyon
07/12/2023	10/12/2023	3.TTI OUTDOOR İzmir	Kamp Karavan Araçları,Ekipmanları, Aks.,Ürünleri,Hizmetleri	Fuar İzmir - Gaziemir	1) İZFAŞ İzmir Fuarcılık 2)TÜRSAB Fuarcılık Hiz.
07/12/2023	09/12/2023	TTI İZMİR 17. Turizm Tic. Fuar ve Kongresi	Turizm Ticaret Fuar ve Kongresi	Fuar İzmir - Gaziemir	1) İZFAŞ İzmir Fuarcılık 2)TÜRSAB Fuarcılık Hiz.
07/12/2023	10/12/2023	9. Şanlıurfa Gıda Tarım ve Hayvancılık Fuarı	Tarım Ekipmanları, Tohumculuk, Hayvancılık	Şanlıurfa Fuar ve Kon. Merkezi	Start Fuarcılık Org.
13/12/2023	16/12/2023	41.İstanbul Anne Bebek Çocuk Ürünleri Fuarı	Anne, Bebek ve Çocuk Ürünleri	İstanbul Fuar Merkezi	UBM İstanbul Fuarcılık
14/12/2023	17/12/2023	"POOLİST Havuz, SPA-Sauna Fuarı"	Havuz, Havuz Aksesuarları, Kimyasalları, Sauna, SPA	Tüyap İstanbul	Tüyap Tüm Fuarcılık
14/12/2023	17/12/2023	Souvenir Expo Türkiye Turistik Hediyeelik	Turistik Hediyeelik Ürünler ve Hatıra Eşyalar	İstanbul Fuar Merkezi	Rota Exhibitions Turkey
20/12/2023	21/12/2023	6. Türk-Arap Gayrim., Proje, Yatırım, Fuarı	Ülkemiz KOBİ'lerinin Uluslararası Satış Faaliyetlerinin Güçl.	Pullman Hotel İstanbul	Turab Fuarcılık Reklam
20/12/2023	21/12/2023	9. Türk-Arap Yapı-İnşaat Malzemeleri ve Tekn., İç Mimarî, Mobilya Fuarı, İşbirliği Org.	Ülkemiz KOBİ'lerinin Uluslararası Satış Faaliyetlerinin Güçlendirilmesi	Pullman Hotel İstanbul	Turab Fuarcılık Reklam
20/12/2023	23/12/2023	1. Enerjisini Üreten Binalar Zirvesi ve Sergisi	Enerjisini Üreten Binalara Sunulan Ürünler ve Hizmetler	İstanbul Fuar Merkezi	ST Alternatif Fuarcılık
20/12/2023	23/12/2023	4. Enerjisini Üreten Fabr. Zirvesi ve Sergisi	Enerjisini Üreten Fabrikalara Sunulan Ürünler ve Hizmetler	İstanbul Fuar Merkezi	ST Alternatif Fuarcılık
20/12/2023	23/12/2023	5. Endüstri 4.0 Uyg. Zirvesi ve Sergisi	Endüstri 4.0 Uygulamaları	İstanbul Fuar Merkezi	ST Alternatif Fuarcılık
20/12/2023	23/12/2023	8.Robot Yatırımları Zirvesi ve Sergisi	Robotlu Üretim Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	ST Alternatif Fuarcılık
20/12/2023	23/12/2023	7.Proses Zirvesi ve Sergisi	Fabrikalarda Revizyon	İstanbul Fuar Merkezi	ST Alternatif Fuarcılık
20/12/2023	23/12/2023	Yes Food Expo&Forum	Yenilikçi, Sürdürülebilir Gıda Fuarı ve Forumu	İstanbul Fuar Merkezi	Birleşik Fuar Yapım A.Ş.
21/12/2023	24/12/2023	RESCONEXPO * 2. Emlak İnşaat ve Kentsel Dönüşüm Fuarı"	Emlak, İnşaat, Kentsel Dönüşüm Olanakları	Fuar İzmir - Gaziemir	1)İZFAŞ İzmir Fuarcılık Nobel Expo Fuarcılık A.Ş.

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL-EKİM-KASIM-ARALIK 2023 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN KONUSU	FUARIN ADI	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
11.07.2023	13.07.2023	Elektrik Elektronik	Electronica China: Uluslararası Elektronik Bileşenler, Sistemler ve Uyg.	Şangay	Messe Munchen
17.07.2023	19.07.2023	Elektrik	Led China: Led Aydınlatma Fuarı	Shenzhen	Trust Exhibition
19.07.2023	21.07.2023	Elektrik Elektronik	Nepcon Microelectronics: Çin Mikro Elektronik Fuarı	Şangay	Reed Exhibitions
21.07.2023	23.07.2023	Tekstil	QUARTERkids: Çocuk Giyim ve Moda Fuarı	Leipzig	MMC Leipzig
26.07.2023	28.07.2023	Havacılık	Indo Livestock 2023: Endonezya Uluslararası Hayvancılık ve Yem San.	Surabaya	Merebo
26.07.2023	28.07.2023	Yapı İnşaat	R+T Asia: Kapı ve Pecere Fuarı	Şangay	Messe stuttgart
07.08.2023	09.08.2023	Tekstil	Project Las Vegas: Hazır Giyim Sanal Fuarı	Las Vegas	Magic Online
07.08.2023	09.08.2023	Tekstil	Sourcing At Magic: Tekstil Fuarı	Las Vegas	Magic International
21.08.2023	24.08.2023	Otomotiv ve Yan San.	MIMS Automechanika Moskova: Uluslararası Otomobil, Ticari araçlar, yedek parça, otomotiv parçaları, ekipman ve araç bakım ürünleri fuarı.	Moskova	ITE MF Expo
23.08.2023	27.08.2023	Bilgisayar	GAMESCOM: Köln Dijital Oyun Fuarı	Köln	Köln Messe
23.08.2023	25.08.2023	Tekstil	Preview SEOUL: Seoul Uluslararası Tekstil Fuarı	Seul	Kofoti
24.08.2023	26.08.2023	Hırdavat	JAPAN DIY Homecenter Show: Hırdavat Fuarı	Tokyo	JAPAN DIY
26.08.2023	03.09.2023	Otomotiv ve Yan San.	Caravan Salon: Uluslararası Karavan Fuarı	Düsseldorf	Messe Düsseldorf
29.08.2023	01.09.2023	Tekstil	CPM MOSCOW: Doğu Avrupanın en büyük moda fuarı.	Moskova	Expo Centre
30.08.2023	01.09.2023	Kuyumculuk	Japan Jewellery Fair: Japonya Mücevher Fuarı	Tokyo	UBM Asia
01.09.2023	05.09.2023	Telekomünikasyon	IFA 2023: Uluslararası Tüketici Elektronik Fuarı	Berlin	Messe Berlin
02.09.2023	04.09.2023	Halı-Zemin Kaplama	Comfortex: Mobilya dekorasyon, Halı, Zemin ve Kaplama Fuarı	Leipzig	Leipziger Messe

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL-EKİM-KASIM-ARALIK 2023 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN KONUSU	FUARIN ADI	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
02.09.2023	04.09.2023	Hediyeelik EŞya	Cadeaux Leipzig: Oyuncak ve Hediyeelik EŞya Fuarı	Leipzig	Leipziger Messe
02.09.2023	04.09.2023	Kuyumculuk	MIDORA: Saat ve Mucvher Fuarı	Leipzig	Leipziger Messe
02.09.2023	04.09.2023	Oyuncak	Cadeaux Leipzig: Oyuncak ve Hediyeelik EŞya Fuarı	Leipzig	Leipziger Messe
02.09.2023	04.09.2023	Saat	Bijorhca: Uluslararası Saat ve Mucvher Fuarı	Paris	Reed Expo
03.09.2023	06.09.2023	Tekstil	Moda Uk: Hazır giyim, Ayakkabı, Aksesuar ve Moda Fuarı	Birmingham	ITE Group
05.09.2023	10.09.2023	Otomotiv ve Yan San.	IAA MOBILITY: Uluslararası Ticari Araç ve Yan Sanayii Fuarı	Münih	VDA
05.09.2023	08.09.2023	Plastik Kauçuk	Plast Milano: Plastik ve Kauçuk Endüstri Fuarı	Milano	Promoplast
05.09.2023	08.09.2023	Silah	MSPO: Uluslararası Savunma Sanayi Fuarı	Kielce	Targi Kielce
05.09.2023	08.09.2023	Yapı İnşaat	Vitrum 2022: Cam Fuarı	Milano	Fiera Milano
06.09.2023	08.09.2023	Gıda	Asia Fruit Logistica: Meyve ve Sebze Fuarı	Hong Kong	Messedamm
07.09.2023	09.09.2023	Gıda	Riga Food 2023: Uluslararası Baltık Gıda Endüstri Fuarı	Riga	BT 1
07.09.2023	11.09.2023	Mobilya Dekorasyon	Maison & Objet: Mobilya Ev Dekorasyonu, Hediyeelik EŞya Fuarı	Paris	Maison-objet
08.09.2023	10.09.2023	İnşaat	Batumi Build 2023: 12.Uluslararası Yapı İnşaat Malz., Tekn. ve Gayrimenkul Fuarı	BATUMI	Expo Batumi
09.09.2023	12.09.2023	Kozmetik	BEAUTY FAIR 2023: Uluslararası Kozmetik ve Bakım Fuarı	Sao Paulo	Feira Internacional
10.09.2023	12.09.2023	Turizm	The Hotel Show S. Arabistan: Hotel ve Konaklama Endüstri Fuarı	Riyad	DMG Events
11.09.2023	14.09.2023	Kağıt, Matbaa ve Etiket	Labelexpo Europe: Etiket, Ürün Dekorasyonu, Web Baskısı ve Converting End. Fuarı	Brüksel	Label Expo
17.09.2023	17.09.2023	Gıda	BIONORD: Organik gıda profesyonellerinin salonu.	Hannover	Bionord
19.09.2023	22.09.2023	Denizcilik	Neva 2023: Uluslararası Denizcilik Endüstrileri Fuarı	St Petersburg	Neva
19.09.2023	21.09.2023	Gıda	BioFach China: Şangay Organik Ürün Fuarı	Şangay	Numberg Messe
25.09.2023	28.09.2023	Tekstil Makinaları	CISMA 2023: Çin Uluslararası Konfeksiyon, Dikiş Makineleri ve Aksesuarları Fuarı	Şangay	CISMA
26.09.2023	28.09.2023	Medika	Analitica Latin America: Uluslararası Laboratuvar Teknolojileri ve Kalite Kontrol Fuarı	Sao Paulo	NuernbergMesse
05.10.2023	07.10.2023	Gıda	For Gastro Hotel: Uluslararası Gastronomi Fuarı	Prag	Incheba
07.10.2023	11.10.2023	Gıda	Anuga: Yiyecek ve İçecek Fuarı	Köln	Köln Messe
07.10.2023	12.10.2023	Otomotiv ve Yan San.	Busword 2023: Otobüs ve otobüs endüstri fuarı	Brüksel	Busword
10.10.2023	12.10.2023	Demir Çelik	Deburring Expo: Çapak Alma Teknolojileri Fuarı	Karlsruhe	Messe Karlsruhe
13.10.2023	17.10.2023	Endüstriyel Ekipman	Host Milano: Uluslararası Otel ve Catering, Mağaza Dizaynı Fuarı	Milano	Fiera Milano
15.10.2023	18.10.2023	Makina ve Teknik	Fabex Metal & Steel: Metal, ve Çelik İşleme Fuarı	Riyad	Arabiangerman
17.10.2023	20.10.2023	Makina ve Teknik	Interlift 2023: Asansör Fuarı	Augsburg	Messe Augsburg
17.10.2023	21.10.2023	Plastik Kauçuk	FAKUMA: Uluslararası Plastik Fuarı	Friedrichshafen	Schall Messen
21.10.2023	23.10.2023	Gıda	SÜFFA: Sektörel Et ve Etçilik Fuarı	Stuttgart	Messe Stuttgart
22.10.2023	26.10.2023	Gıda	IBA: Dünya Fırıncılık Fuarı	Munih	Messe München
24.10.2023	27.10.2023	Gıda	Cibus Tech: Yiyecek ve İçecek Teknolojileri Fuarı	Parma	Köln Messe
24.10.2023	27.10.2023	Kozmetik	Aquanale 2023: Uluslararası Bronzlaşma, Havuz Ürün ve Ekipmanları Fuarı	Köln	Köln Messe
24.10.2023	27.10.2023	Medika	A + A / A plus A: Uluslararası İş Sağlığı, Güvenlik ve Emniyet Fuarı	Düsseldorf	Messe Düsseldorf
24.10.2023	27.10.2023	Su Teknolojisi	FSB Köln: Uluslararası Spor, Havuz Ürünleri Fuarı	Köln	Koeln Messe
24.10.2023	26.10.2023	İnşaat	Cityscape Qatar: Uluslararası Gayrimenkul Emlak Fuarı	Doha	Informa Markets
30.10.2023	01.11.2023	Kozmetik	Beautyworld Middle East: Güzellik ürünleri, Kozmetik ve Parfümeri Fuarı	Dubai	Messe Frankfurt
06.11.2023	09.10.2023	Silah	Defense & Scurity: Savunma ve Güvenlik Fuarı	Bangkok	IMPACT
06.11.2023	08.11.2023	Turizm	WTM - World Travel Market: Londra Turizm Fuarı	Londra	Reed Expo
06.11.2023	09.11.2023	Yapı İnşaat	Saudi Build: Uluslararası İnşaat Teknolojileri ve Yapı Malzemeleri Fuarı	Riyad	REC EXPO
07.11.2023	10.11.2023	Demir Çelik	Blechexpo Stuttgart: Uluslararası Sac ve Metal Ürünleri Fuarı	Stuttgart	Schall Messen
12.11.2023	16.11.2023	Havacılık	Dubai Airshow: Havacılık Endüstri Fuarı	Dubai	Fairs & Exhibitions
12.11.2023	18.11.2023	Tarım Hayvancılık	AGRITECHNICA: Uluslararası Tarım Makinaları Fuarı	Hannover	Dlg Frankfurt
13.11.2023	16.11.2023	Medika	Medica Dusseldorf 2022: Dünya Tıp Fuarı	Düsseldorf	Messe Dusseldorf
14.11.2023	17.11.2023	Elektrik Elektronik	MILIPOL: Güvenlik Fuarı	Paris	Milipol
14.11.2023	17.11.2023	Elektrik Elektronik	Productronica: Elektronik Fuarı	Münih	Messe Muenchen
14.11.2023	17.11.2023	Enerji Isı ve Haval.	CLIMATIZACION: Sıhhi tesisat, Isıtma, Soğutma, Havalandırma Fuarı	Madrid	IFEMA
15.11.2023	17.11.2023	Ev Tekstili	Morocco Hometex: Fas Uluslararası Ev Tekstili Fuarı	P.des Expositions	Pyramids Group
15.11.2023	17.11.2023	Moda	Morocco Fashion Tex: 7.Fas Uluslararası Tekstil ve Aksesuarları Fuarı	P.des Expositions	Pyramids Fuarçılık
15.11.2023	18.11.2023	Yapı İnşaat	Made Expo: Yapı Teknolojileri Fuarı	Milano	Fiera Milano
19.11.2023	23.11.2023	Tekstil Makinaları	ITMAASIA + CITME: Uluslararası Tekstil Makinaları Fuarı	Şangay	VDMA
20.11.2023	24.11.2023	Mobilya	Moskova Mebel 2023: 34.Uluslararası Mobilya, Donanım ve Döşeme Fuarı	Moskova	Expocentr
27.11.2023	29.11.2023	Silah	Expodefensa: Savunma ve Güvenlik Fuarı	Bogota	ExpoDefensa
04.12.2023	07.12.2023	Yapı İnşaat	The Big 5 Show: Uluslararası İnşaat ve Yapı Malzemeleri Fuarı	Dubai	Dmg Events
13.12.2023	15.12.2023	Plastik Kauçuk	ARABPLAST: Uluslararası Arap Plastik ve Kauçuk Fuarı	Dubai	Rasheed Mbayed

DÖNEM SONU DOLAR KURLARI (DÖVİZ ALIŞ)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
1988	1.117	1.176	1.220	1.266	1.320	1.385	1.440	1.533	1.649	1.681	1.776	1.819
1989	1.881	1.927	2.025	2.074	2.093	2.138	2.150	2.212	2.236	2.296	2.305	2.311
1990	2.347	2.408	2.484	2.521	2.590	2.654	2.669	2.689	2.733	2.775	2.811	2.297
1991	3.041	3.330	3.700	3.953	4.050	4.330	4.395	4.591	4.718	4.924	5.062	5.074
1992	5.486	5.867	6.241	6.593	6.820	6.868	7.058	7.050	7.317	7.838	8.241	8.555
1993	8.814	9.185	9.451	9.649	10.123	10.860	11.531	11.746	12.081	12.967	13.723	14.458
1994	17.203	18.260	22.137	34.086	31.730	31.163	31.016	32.950	34.038	35.823	36.323	34.418
1995	40.393	41.371	41.726	42.268	42.588	43.803	44.880	47.843	48.883	50.985	54.462	59.501
1996	62.503	65.786	70.574	74.235	78.029	81.281	82.795	85.802	91.328	95.632	101.321	107.505
1997	115.210	121.830	127.050	134.580	139.720	147.690	158.660	165.410	173.210	181.240	193.420	205.110
1998	214.190	228.50	241.630	248.550	255.940	264.880	269.260	276.020	276.210	285.080	302.360	313.707
1999	330.605	350.713	367.383	388.375	404.642	419.339	425.934	442.953	458.392	477.319	513.672	540.098
2000	557.882	572.057	588.06	609.305	614.742	618.098	635.514	653.448	665.885	682.686	682.101	671.765
2001	676.431	920.678	1.020,560	1.137,693	1.206,147	1.252,773	1.323,108	1.358,232	1.518,666	1.587,404	1.473,969	1.446,638
2002	1.305,340	1.386,051	1.337,794	1.331,884	1.438,010	1.569,143	1.688,194	1.621,347	1.650,456	1.662,511	1.535,339	1.639,745
2003	1.635,530	1.588,579	1.700,073	1.567,279	1.419,761	1.407,647	1.411,817	1.392,790	1.384,378	1.478,911	1.455,285	1.393,278
2004	1.337,001	1.321,306	1.310,219	1.417,299	1.492,017	1.480,911	1.462,654	1.502,122	1.497,349	1.470,153	1.426,013	1.342,500
2005	1.3295	1.2785	1.3462	1.3844	1.355	1.3337	1.3212	1.3473	1.3422	1.3417	1.3575	1.3422
2006	1.3199	1.3061	1.3417	1.3155	1.5601	1.5697	1.4811	1.4478	1.4971	1.4541	1.4458	1.4056
2007	1.4135	1.4131	1.3801	1.3607	1.3166	1.3046	1.2746	1.2914	1.2048	1.1716	1.1715	1.1593
2008	1.1681	1.1906	1.3064	1.2849	1.2067	1.2186	1.1564	1.1746	1.2316	1.5603	1.5624	1.5218
2009	1.6345	1.6874	1.6682	1.5786	1.5345	1.5247	1.4691	1.4956	1.4770	1.4826	1.4825	1.4873
2010	1.4831	1.5361	1.5157	1.4739	1.5665	1.5747	1.5431	1.5209	1.4435	1.4216	1.4999	1.5376
2011	1.5991	1.5928	1.5363	1.5141	1.5939	1.6302	1.6733	1.7454	1.8601	1.7458	1.8409	1.8889
2012	1.7640	1.7375	1.7729	1.7849	1.8404	1.8065	1.7864	1.8111	1.7847	1.7853	1.7774	1.7708
2013	1.7548	1.7955	1.8087	1.7963	1.8842	1.9248	1.9309	2.0311	2.0365	1.9895	2.0174	2.1304
2014	2.2696	2.2129	2.1557	2.1154	1.8842	2.1226	2.1333	2.1584	2.2772	2.2027	2.2102	2.3269
2015	2.4176	2.5077	2.6134	2.6559	2.6587	2.6850	2.7839	2.9179	3.0251	2.9149	2.9109	2.9181
2016	2.9609	2.9612	2.8249	2.8014	2.9515	2.8848	3.0125	2.9544	3.004	3.1024	3.4174	3.5192
2017	3.7874	3.6078	3.6362	3.5504	3.5334	3.5168	3.5226	3.4782	3.5521	3.7754	3.9390	3.7719
2018	3.7540	3.7997	3.9489	4.0399	4.4808	4.5607	4.8999	6.5498	5.9902	5.4981	5.1570	5.2810
2019	5.2109	5.3177	5.6284	5.9563	5.8613	5.7551	5.5227	5.8140	5.6437	5.7083	5.7403	5.9400
2020	5.9726	6.2259	6.5696	6.9719	6.8138	6.8432	6.9372	7.3261	7.7522	8.3082	7.7892	7.4194
2021	7.3216	7.3708	8.3258	8.2311	8.4990	8.6803	8.4139	8.3043	8.8785	9.4813	12.9387	13.3290
2022	13.4015	13.8286	14.6371	14.7852	16.3876	16.6614	17.8939	18.1704	18.5187	18.5915	18,6194	18,6983
2023	18.7878	18.8647	19.1532	19.4268	20.6632	25.8231						

NOT: Günlük kur uygulamasının başladığı Mayıs 1981'den önce dövizlerin değerinin, siyasi kararlarla belirlendiğinin dikkate alınması gereklidir. Ocak 2005'ten itibaren TL'ye göre düzenlenmiştir. Her ayın son günü alınmıştır.

DÖNEM SONU EURO KURLARI (Döviz alış)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2005	1.7321	1.6985	1.7757	1.7737	1.7077	1.6167	1.6862	1.6433	1.6195	1.6417	1.5961	1.6044
2006	1.5983	1.5511	1.6254	1.6506	2.0081	1.9963	1.8897	1.8609	1.8964	1.8461	1.9081	1.8515
2007	1.8296	1.8646	1.8383	1.8517	1.7705	1.7585	1.7473	1.7658	1.7086	1.6925	1.7295	1.706
2008	1.7357	1.8098	2.0643	1.9994	1.8706	1.9248	1.8055	1.7314	1.8065	1.9873	2.0039	2.1332
2009	2.1027	2.1361	2.2163	2.1032	2.1555	2.1523	2.0735	2.1358	2.1611	2.1977	2.2297	2.1427
2010	2.0717	2.0861	2.0405	1.9616	1.9404	1.9217	1.9596	1.9278	1.9693	1.9781	1.9624	2.0551
2011	2.1842	2.2026	2.1822	2.2496	2.2769	2.3492	2.3880	2.5186	2.5128	2.4451	2.4518	2.4438
2012	2.3260	2.3378	2.3664	2.3132	2.2840	2.2742	2.1929	2.2750	2.3084	2.3210	2.3114	2.3479
2013	2.3787	2.3560	2.3189	2.3485	2.4498	2.5137	2.5608	2.6930	2.7502	2.7200	2.7454	2.9344
2014	3.0726	3.0477	2.9699	2.9252	2.4498	2.8979	2.8560	2.8451	2.8746	2.7662	2.7535	2.8272
2015	2.7397	2.8148	2.8125	2.9709	2.9146	2.9982	3.0561	3.2716	3.3941	3.2068	3.0795	3.1838
2016	3.2292	3.2302	3.2090	3.1908	3.2881	3.2078	3.3446	3.2910	3.3548	3.3993	3.6364	3.7099
2017	4.0558	3.8291	3.8921	3.8744	3.9558	4.0126	4.1325	4.1046	4.1924	4.3942	4.6663	4.5155
2018	4.6728	4.6439	4.8673	4.8917	5.2431	5.3092	5.7456	7.6428	6.9505	6.2373	5.8679	6.0422
2019	5.9871	6.0576	6.3188	6.6730	6.5320	6.5507	6.1574	6.4407	6.1671	6.3830	6.3175	6.6741
2020	6.5864	6.8592	7.2107	7.5827	7.5770	7.6720	8.1481	8.7284	9.0835	9.6985	9.3306	9.1164
2021	8.8718	8.9420	9.7688	9.9545	10.3629	10.3249	10.0084	9.8228	10.2933	10.9980	14.6798	15.0867
2022	14.9636	15.4724	16.2855	15.6139	17.5702	17.3701	18.2977	18.1574	18.1395	18.4742	19,2824	19,9349
2023	20.3458	20.0042	20.8450	21.3604	22.0582	28.1540						

NOT: Ocak 2005'ten itibaren YTL'ye göre düzenlenmiştir.

YILLARA GÖRE ENFLASYON

Kaynak: TÜİK

YIL	ÜFE-Toptan Eşya Fiyatları (%)		TÜFE-Tüketici fiyatları (%)	
	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama
1988	67,9	70,5	61,6	68,8
1989	62,3	64,0	64,3	63,3
1990	48,6	52,3	30,4	60,3
1991	59,2	55,3	71,1	66,0
1992	61,4	62,1	66,0	70,1
1993	60,3	58,4	71,1	66,1
1994	149,6	120,7	125,5	106,3
1995	65,6	86,0	76,0	89,1
1996	84,9	75,9	79,8	80,4
1997	91,0	81,8	99,1	85,7
1998	54,3	71,8	69,7	84,6
1999	62,9	53,1	68,8	64,9
2000	32,7	51,4	39,0	54,9
2001	88,6	61,6	68,5	54,4
2002	30,8	50,1	29,7	45,0
2003	13,9	25,6	18,4	25,3
2004	13,8	11,1	9,3	10,6
2005	2,66	5,89	7,72	8,18

YIL	ÜFE-Toptan Eşya Fiyatları (%)		TÜFE-Tüketici fiyatları (%)	
	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama
2006	11,58	9,34	9,65	9,6
2007	5,94	6,31	8,39	8,76
2008	8,11	12,72	10,06	10,44
2009	5,93	1,23	6,53	6,25
2010	8,87	8,52	6,40	8,57
2011	13,33	11,09	10,45	6,47
2012	2,45	6,09	6,16	8,89
2013	6,97	4,48	7,40	7,49
2014	6,36	10,25	8,17	8,85
2015	5,71	5,28	8,81	7,67
2016	9,94	4,30	8,53	7,78
2017	15,47	15,82	11,92	11,14
2018	33,64	27,01	20,30	16,33
2019	7,36	17,56	11,84	15,18
2020	25,15	12,18	14,60	12,28
2021	79,89	43,86	36,08	19,06
2022	97,72	128,47	64,27	72,31
2023				

(2005 yılından itibaren üretici fiyat artışlarını göstermektedir.)

AYLIK TÜKETİCİ FİYAT ARTIŞLARI - TÜFE (%)

Kaynak: TÜİK

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
1996	8,3	4,5	5,6	6,7	4,5	2,5	2,1	4,8	6,1	6,5	5,2	3,4
1997	5,9	5,7	5,4	6,6	4,7	2,9	6,3	6,2	7,3	8,3	6,6	5,1
1998	7,2	4,4	4,3	4,7	3,5	2,4	3,4	4	6,7	6,1	4,3	3,3
1999	4,8	3,2	4,1	4,9	2,9	3,3	3,8	4,2	6	6,3	4,2	5,9
2000	4,9	3,7	2,9	2,3	2,2	0,7	2,2	2,2	3,1	3,1	3,7	2,5
2001	2,5	1,8	6,1	10,3	5,1	3,1	2,4	2,9	5,9	6,1	4,2	3,2
2002	5,3	1,8	1,2	2,1	0,6	0,6	1,4	2,2	3,5	3,3	2,9	1,6
2003	2,6	2,3	3,1	2,1	1,6	-0,2	-0,4	0,2	1,9	1,4	1,6	0,9
2004	0,66	0,52	0,96	0,49	0,44	-0,14	0,47	0,77	0,94	2,24	1,32	0,32
2005	0,55	0,02	0,26	0,71	0,92	0,1	-0,57	0,85	1,02	1,79	1,4	0,42
2006	0,75	0,22	0,27	1,34	1,88	0,34	0,85	-0,44	1,29	1,27	1,29	0,23
2007	1	0,43	0,92	1,21	0,5	-0,24	-0,73	0,02	1,03	1,81	1,95	0,22
2008	0,8	1,29	0,96	1,68	1,49	-0,36	0,58	-0,24	0,45	2,6	0,83	-0,41
2009	0,29	-0,34	1,1	0,02	0,64	0,11	0,25	-0,3	0,39	2,41	1,27	0,53
2010	1,85	1,45	0,58	0,6	-0,56	-0,36	-0,48	0,40	1,23	1,23	1,83	-0,3
2011	0,41	0,73	0,42	0,87	2,42	-1,43	-0,41	0,73	0,75	3,27	1,73	0,58
2012	0,56	0,56	0,41	1,52	-0,21	-0,90	-0,23	0,56	1,03	1,96	0,38	0,38
2013	1,65	0,30	0,66	0,42	0,15	0,78	0,31	-0,10	0,77	1,80	0,01	0,46
2014	1,72	0,43	1,13	1,34	0,40	0,31	0,45	0,09	0,14	1,90	0,18	-0,44
2015	1,10	0,71	1,19	1,63	0,56	-0,51	0,09	0,04	0,89	1,55	0,67	0,21
2016	1,82	-0,02	-0,04	0,78	1,48	0,47	1,16	0,29	0,18	1,44	0,52	1,64
2017	2,46	0,81	1,02	1,31	0,45	-0,27	0,15	0,52	0,65	2,08	1,49	0,69
2018	1,02	0,73	0,99	1,87	1,62	2,61	0,55	2,30	6,30	2,67	-1,44	-0,40
2019	1,06	0,16	1,03	1,69	0,95	0,03	1,36	0,86	0,99	2,00	0,38	0,74
2020	1,35	0,35	0,57	0,85	1,36	1,13	0,58	0,86	0,97	2,13	2,30	1,25
2021	1,68	0,91	1,08	1,68	0,89	1,94	0,58	1,12	1,25	2,39	3,51	13,58
2022	11,1	4,81	5,46	7,25	2,98	4,95	2,37	1,46	3,08	3,54	2,88	1,18
2023	6,65	3,15	2,29	2,39	0,04	3,92						

TOPTAN EŞYA FİYAT ARTIŞLARI (%)

Kaynak: TÜİK

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
1997	5,6	6,2	6	5,5	5,2	3,4	5,3	5,3	6,3	6,7	5,6	5,4
1998	6,5	4,6	4	4	3,3	1,6	2,5	2,4	5,3	4,1	3,4	2,5
1999	3,6	3,4	4	5,3	3,2	1,8	4	3,3	5,9	4,7	4,1	6,8
2000	5,8	4,1	3,1	2,4	1,7	0,3	1	0,9	2,3	2,8	2,4	1,9
2001	2,3	2,6	10,1	14,4	6,3	2,9	3,3	3,5	5,4	6,7	4,2	4,1
2002	4,2	2,6	1,9	1,8	0,4	1,2	2,7	2,1	3,1	3,1	1,6	2,6
2003	5,6	3,1	3,2	1,8	-0,6	-1,9	-0,5	-0,2	0,1	0,6	1,7	0,6
2004	2,6	1,6	2,1	2,6	0	-1,1	-1,5	0,8	1,8	3,2	0,8	0,1

AYLIK ÜRETİCİ FİYAT ARTIŞLARI - ÜFE (%)

Kaynak: TÜİK

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2005	-0,41	0,11	1,26	1,21	0,2	-0,48	-0,74	1,04	0,78	0,68	-0,95	-0,04
2006	1,96	0,26	0,25	1,94	2,77	4,02	0,86	-0,75	-0,23	0,45	-0,29	-0,12
2007	-0,05	0,95	0,097	0,8	0,39	-0,11	0,06	0,85	1,02	-0,13	0,89	0,15
2008	0,42	2,56	3,17	4,5	2,12	0,32	1,25	-2,34	-0,9	0,57	-0,03	-3,54
2009	0,23	1,17	0,29	0,65	-0,05	0,94	-0,71	0,42	0,62	0,28	1,29	0,66
2010	0,58	1,66	1,94	2,35	-1,15	-0,50	-0,16	1,15	0,51	0,51	1,21	1,31
2011	2,36	1,72	1,22	0,61	0,15	0,01	-0,03	1,76	1,55	1,66	0,65	1,0
2012	0,38	-0,09	0,36	0,08	0,53	-1,49	-0,31	0,26	1,03	0,17	1,66	-0,12
2013	0,18	-0,13	0,81	-0,51	1,00	1,46	0,99	0,04	0,88	0,69	0,62	1,11
2014	3,32	1,38	0,74	0,09	-0,52	0,06	0,73	0,42	0,85	0,92	0,79	-0,76
2015	0,33	1,20	1,05	1,43	1,11	0,25	-0,32	0,98	1,53	-0,20	-1,42	-0,33
2016	1,82	-0,02	-0,04	0,78	1,48	0,47	1,16	0,29	0,18	1,44	0,52	1,64
2017	3,98	1,26	1,04	0,76	0,52	0,07	0,72	0,85	0,24	1,71	2,02	1,37
2018	0,99	2,68	1,54	2,60	3,79	3,03	1,77	6,60	10,88	0,91	-2,53	-2,22
2019	0,45	0,09	1,58	2,98	2,67	0,09	-0,99	-0,59	0,13	0,17	-0,08	0,69
2020	1,84	0,48	0,87	1,28	1,54	0,69	1,02	2,35	2,65	3,55	4,08	2,36
2021	2,66	1,22	4,13	4,34	3,92	4,01	2,46	2,72	1,55	5,24	9,99	19,08
2022	10,45	7,22	9,19	7,67	8,76	6,77	5,17	2,41	4,78	7,83	0,74	-0,24
2023	4,15	1,56	0,44	0,81	0,65	6,50						

ÇERKEZKÖY ORGANİZE
SANAYİ BÖLGESİ®

İdari Bina

Özel ÇOSB Kreş ve
Gündüz Bakımevi

Özel ÇOSB Mesleki ve
Teknik Anadolu Lisesi

İtfaiye

Konferans Salonu

ÇOSB Zihinsel Engelliler
Korumalı İşyeri Atölye ve
Yaşam Merkezi (ZEKA)

**ÜLKEMİZ İÇİN ÜRETİYOR,
HALKIMIZ İÇİN KALKINIYORUZ**

www.cosb.org.tr

MERIT ENERGY
S O L A R   S Y S T E M S

Bu görsel, geleceğin teknolojisi olan yapay zeka ile oluşturulmuştur. Geleceği yakalayın ve geleceğin enerjisine yatırım yaparak sürdürülebilir bir gelecek inşa edin. Kaynaklarınızı doğru kullanarak tasarruf sağlayın ve geleceğinizi koruyun. İnovasyon ve sürdürülebilirlik ilkeleriyle hareket eden Merit Enerji, size en son teknolojilerle donatılmış enerji çözümleri sunar. Geleceğinize yatırım yaparak hem çevrenizi koruyun hem de uzun vadede ekonomik kazançlar elde edin. Birlikte, geleceği inşa etmek için adımlar atalım ve daha sürdürülebilir bir dünya için çalışalım.

E-mail: info@meritenerji.com / Web: www.meritenerji.com
Telefon: +90 (534) 304 99 88 / Sosyal Medya: @meritenerji